

TEKIJÄ LUOVUTANUT
ULLA-RIITTA KAUPILLE
4.2.2000

Tampereen teknillinen korkeakoulu
Arkkitehtuurin osasto
Diplomityöyhennelmä

Liisa Tuula Marjatta Mäki-Laurila
116086
19.1.2000

Vaasan vanhan kasarmialueen käyttösuunnitelma, historia ja korjausehdotus

LYHENNELMÄ

Diplomityöni käsittelee Vaasan kaupungissa sijaitsevaa vanhaa kasarmialuetta. Alueen pinta-ala on noin 13 hehtaaria. Kasarmialue jäi pois puolustusvoimien käytöstä vuonna 1999. Samana vuonna esitti Museovirasto alueelle suojelusuunnitelman. Kaupunki aikoo lähi tulevaisuudessa kaavoittaa alueen nykyistä käyttöä vastaavaksi. Diplomityöni toivon toimivan apuvälineenä ja lähdemateriaalina kaavaa laadittaessa.

Kasarmialue rakennettiin pääpiiretissään vuosina 1881-1882 yleisen asevelvollisuuslain astuttua voimaan autonomisessa Suomessa 1878. Rakennukset suunnitteli Yleisten Rakennusten Ylihallituksessa arkkitehti August Boman. Rakennukset edustavat vuosisadan vaihteen klassismia ja ovat puurakenteisia. Alue on vuosisadan saatossa laajentunut etelän suuntaan ja uusia rakennuksia on rakennettu ja vanhoja laajennettu tai purettu.

Olen tutustunut Vaasan Tarkk'ampujapataljoonan kasarmin historiaan ja laatinut sen pohjalta alueen ja rakennusten käyttösuunnitelman. Käyttösuunnitelmaa laatiessani noudatin neljää pääajatusta:

1. Kunnioitan kunkin rakennuksen historiaa vaiheineen
2. Alueella tulee olla ympärivuorokautista toimintaa
3. Uuden toiminnan tulee olla julkista tai tietyllä tavalla yhtenäistä
4. Lisärakentamisen tulee kunnioittaa alueen henkeä ja luonnetta.

Päätoiminta on kulttuuripalvelut ja koulutus. Alueella on runsaasti vuokrattavaa tilaa eri pienryhmille ja käsityöläisille. Korjausehdotuksena olen laatinut tilasuunnitelman Musiikkiopistolle. Tähän kokonaisuuteen kuuluu kolme rakennusta: kaksi miehistökasarmia ja vanha tallirakennus.

Näiden lisäksi alueelle tulee teatteritila, tanssistudiot ja verstastilaa. Retkeilymaja säilyy vanhassa sotilassairaalassa, Upseerikerho ja sotilassoittokunta jatkavat toimitiloissaan. Alueelle tulee kaksi päiväkotia eri-ikäisille lapsille ja jopa vanhuksille. Lisäksi alueella on hieman toimistotilaa ja edustushuoneisto kaupungin ja yritysten käyttöön.

Toinen päätoiminta on asuminen, jota olen kehittänyt noin 8600 m²:n uudisasuntotuotannolla. Uudistuotannon pääpaino on alueen eteläosassa Tiilitehtaankadun eteläpuolella. Arkkitehtuuriltaan rakennukset ovat keskenään yhdenmukaisia. Alueelle tulee perheasuntojen lisäksi nuoriso- ja vanhustenasuntoja.

Alueen rakennukset ovat varsin hyväkuntoisia, joten korjausta kaipaavat lähinnä märkätilat. Eräissä rakennuksissa ehdotan entistävää korjausta, jolloin sisätilojen tunnelma kohentuu ja viihtyisyys lisääntyy. Alueelta puretaan tai siirretään vain kolme rakennusta.

Otettaessa Vaasan vanha kasarmialue siviilikäyttöön on tärkeitä tiedostaa sen valtakunnallinen rakennus- ja aluehistoriallinen arvo. Hyvällä suunnittelulla ja toteutuksella kasarmialueesta muodostuu viihtyisä ja houkutteleva kaupunginosa kaikkien kansalaisten käyttöön.

*Tampere University of Technology
Department of Architecture*

*Liisa Tuula Marjatta Mäki-Laurila
116086
19.1.2000*

History, Renovation Plan and Proposal for New Functions for the Old Military Barracks of Vaasa

ABSTRACT

In these thesis I have studied the old military barracks of Vaasa and propose a renovation plan and plan for its future use. In total, the area covers thirteen hectares in the centre of City of Vaasa. The Finnish Army has left the area vacant in January, 1999, and during the same year a preservation plan for the area was introduced by Finnish Museum Office. In the near future the City intends to draw a new plan for the area. My thesis will hopefully be used as an advise and material for this work.

The area was originally built in 1881-1882. It was planned by architect August Boman, of the Council for Public Buildings in Helsinki. The wooden buildings represent classicism of the 19th century. Since then, the area has been expanded, some new buildings have been built and some old ones have been extended or demolished.

When making proposal for the future use of the area, I had four principals in my task:

- 1. History of the building will be respected*
- 2. There should be day-round activity in the area*
- 3. The new functions should be public*
- 4. The new buildings should fit to the spirit and character of the area.*

One of the main functions for the areas is cultural and educational services. There is a lot of room to be rented for this purpose. As a renovation, I have planned a three-building totality for a Music school of Vaasa. More over, there are some offices and a ballroom for the use of the City and small business.

There will also be a theatre, dance-studios, workshops for artisans and two kindergartens for children of different ages and a day centre for elderly. The Military Officers' Club and Military Band will continue their activities in the area in their current buildings.

The other main function in the area will be housing. I have planned some 8600 m² of new apartments mainly to the southern parts of the area. The architecture of the new buildings will be consistent. There will also be apartments for families, student housing and elderly housing centre.

Most of the existing buildings are in quite a good condition. Some of the sanitary spaces will have to be renewed. For some of the buildings, I recommend restoring to improve the quality and functionality of the interior. Only three buildings need to be demolished or removed from the area.

As the military barracks in Vaasa are going to be a part of civilian environment, one should not forget its nation wide historical values. With careful planning and implementation, the area will become a cosy and inviting urban neighbourhood.

Tampereen teknillinen korkeakoulu

Arkkitehtuurin osasto

Diplomityö:

Vaasan vanhan kasarmialueen käyttösuunnitelma, historia ja korjausehdotus

Kirjallinen osuus

*

Liisa Tuula Marjatta Mäki-Laurila

116086

Tammikuussa 2000

Arkkitehtuurin historian ja teorian laitos

Tarkastaja professori Tore Tallqvist

Ellen - Riitta Kangille

Liisa Mäki-Laurilalta

Sisällysluettelo

<i>Johdanto</i>	3
<i>Tietoja alueesta:</i>	4
<i>Vaasan kaupungin ja kasarmialueen historiasta</i>	5
<i>RUOTSIN VALTA</i>	5
<i>VENÄJÄN VALTA</i>	6
<i>UUSI VAASA</i>	6
<i>TARKK'AMPUJAPATALJOONIEN KASARMIT</i>	8
<i>VAASA 1881-1918</i>	9
<i>ITSENÄISYYDEN AIKA</i>	12
<i>Yleistä Venäjän kasarmioloista vuosisadan vaihteessa</i>	14
<i>Käyttösuunnitelman esittely</i>	15
<i>YLEISTÄ</i>	15
<i>PAIKKA</i>	18
<i>TÄYDENNYSRAKENTAMINEN</i>	28
<i>LOPUKSI</i>	29
<i>Kirjallisuus- ja lähdeluettelo</i>	31
<i>Litteet</i>	33

Johdanto

Olen diplomityössäni päässyt käsiksi yhteen valtakunnallisesti merkittävään kasarmialuekohteeseen. On ollut erittäin mielenkiintoista perehtyä viimevuosisadan puukasarmirakentamiseen.

Työni pääpaino on Vaasan kasarmialueen rakennusten historian selvittämisessä ja sen pohjalta tehdyssä uudessa käyttösuunnitelmassa. Korjausehdotuksena esitän kolmen rakennuksen tilankäytöllisen muutossuunnitelman musiikkiopiston koulutiloiksi.

Suomeen rakennettiin vuosina 1880-1881 kahdeksan Tarkk'ampuja kasarmialuetta läänien pääkaupunkeihin: Helsinkiin, Turkuun, Vaasaan, Ouluun, Kuopioon, Mikkeliin, Wiipuriin ja Hämeenlinnaan. Lisäksi perustettiin varuskunta rakuunarykmentille Lappeenrantaan. Helsingissä, Turussa ja Hämeenlinnassa sijoitettiin pataljonat aluksi olemassa oleviin venäläiskasarmeihin. Vaasaan, Ouluun, Kuopioon ja Mikkeliin rakennettiin uudet kasarmialueet.

Tekstiosuudessa kerron lyhyesti Vaasan kaupungin historiasta ja Vaasan kaupungin varuskuntahistoriasta. Valotan samalla Tarkk'ampujavaruskunnan vaiheita. Tarkastelen alueen rakennuskannan muutoksia ja niiden vaikutuksia alueen luonteeseen. Pohdin myös varuskunnan alueluajennusten merkitystä kaupunkikuvaan.

Vaasan kaupunki sai kyseessä olevat maa-alueet omistukseensa 1.1.1999. Tällä hetkellä entinen varuskunta-alue on tarkoitus kaavoittaa kaupungin tarpeita vastaavaksi. Esitän työssäni tonttijakoluonnoksen kaavoituksen pohjaksi.

Käsittelen alueen kaikki 39 olemassa olevaa rakennusta. Tämän lisäksi mainitsen kruunun makasiinin, joka ei kuulu rakennusperinteeltään kasarmialueeseen, mutta on ollut puolustusvoimien käytössä vuodesta 1922 ja siirtynyt kaupungille alueluovutusten yhteydessä.

Rakennukset on numeroitu. Käytän työssäni olemassa olevaa numerointia. Lukemisen ja havainnoinnin helpottamiseksi seuraa tekstiosuuden ohessa kartta, josta käyvät ilmi rakennusten numerot. Kartta on taitettuna julkaisun lopussa, ja sen voi halutessaan aukaista tekstiosuuden vierelle.

Antoisaa lukuhetkeä

Liisa Mäki-Laurila

Tietoja alueesta:

Vaasan vanha kasarmialue sijaitsee kaupungin keskustassa jakautuneena VI, VII ja XI kaupunginosan alueelle.

Alueen kaavamerkintä on Y, yleisten rakennusten kaava-alue. Osayleiskaavassa alue on merkitty puolustusvoimien alueeksi.

Alueen kokonaispinta-ala on 126 000 m².

Tällä hetkellä Vaasassa on voimassa arkkitehti Kråkströmin vuonna 1967 laatima asema-kaava. Kaupungin on tarkoitus kaavoittaa kasarmialue uusia maanomistusoloja ja käyttötarkoitusta vastaavaksi. Valtio omistaa edelleen rakennukset Kasarminkadun ja Raastuvan kadun kulmassa sijaitsevalla tontilla (1, 2, 3, 62, 63, 64) sekä päävartio-, ruokala-, sotilas-koti-, sauna- ja koulutusrakennuksen (15, 16, 17, 32, 70).

Alueella sijaitsevien rakennusten kokonaiskerrosala on n. 31 500 m².

Suunnitelmassani kerrosalat jakautuvat seuraavasti:

Toimistotilat:	1210 m ²	3,8 %
Edustushuoneisto:	300 m ²	0,9 %
Asunnot:	8100 m ²	25,8 %
Koulutus- ja harrastustilat:	8560 m ²	27,2 %
Musiikkiopisto:	3260 m ²	10,3 %
Päiväkodit:	630 m ²	2,0 %
Upseerikerho:	500 m ²	1,2 %
Sotilassoittokunta:	400 m ²	1,3 %
Ravitsemusliikkeet:	460 m ² + 5800 m ²	19,9 %
Majoitus:	540 m ²	1,7 %
Sauna/ kylpylä:	200 m ²	0,6 %
Museo: 24 m ²		
Ulko- ja piharakennukset:	1340 m ²	4,3 %
Uudistuotanto:	8600 m ²	
Tonttitehokkuus keksimäärin 0,5		

Vaasan kaupungin ja kasarmialueen historiasta

RUOTSIN VALTA

Suomen historian unionin aikana (1389-1520) Suomessa ei ollut vakituista armeijaa. Suomen puolustusvalmius haluttiin kuitenkin taata. Vaasan kaupungin varuskuntahistoria alkaa 1300-luvulta, jolloin perustettiin Mustasaaren Korsholman linnoitus Ruotsi-Suomen pohjoisrajaa turvaamaan. Korsholman linnoituksella ei ollut suurta sotilaallista merkitystä, sillä pohjoinen oli tuolloin hyvin harvaan asututta. Linnoituksen perustamisella lieneekin ollut pääasiassa symbolinen merkitys: se edusti kruunua provinssissa ja sieltä käsin hoidettiin alamaisten verotus. Korsholman linnoitus muutettiin 1500-luvun alussa kruunun kartanoksi.

Vuonna 1555 Kustaa Vaasa perusti Suomeen ensimmäiset vakinaiset joukko-osastot, joista yksi sijoittui Pohjanmaalle. Samalla luotiin Suomeen nk. väenottojärjestelmä. Keskeisenä syynä järjestelmän käyttöön ottoon oli Euroopassa jatkuvasti käydyt pitkät sodat, joissa Ruotsin valtakunta oli mukana. Tarvittiin siis jatkuvasti uusia sotilaita turvaamaan maan taisteluvalmius. Väenotto perustui kirkonkirjojen mukaan laadittuun mieslukuun, joita seurakuntien papit tilastoivat. Viisisataamiehisiä joukko-osastoja kutsuttiin lippukunniksi, joilla oli oma sisäinen hierarkiansa.

Mustasaaren kaupunki perustettiin Ruotsin kuninkaan Kaarle IX:n perustamiskirjeellä 2. lokakuuta 1606. Vaasa-nimen kaupunki sai hallitsevan kuningassuvun mukaan 1611.

Ensimmäiset vakinaiset rykmentit perustettiin Suomeen vuonna 1626. Rykmentin vahvuus oli 1000 miestä. Suomeen sijoitettiin kahdeksan rykmenttiä, joista Pohjanmaalle tuli Kuninkaallinen Pohjanmaan jalkaväkirykmentti. Miehistöä koulutettiin eri puolilla valtakuntaa. Suuri osa pohjalaismiehistä palveli Riikassa.

Vaasassa oli jo vuodesta 1619 toiminut Porvarikaarti, joka oli tarkoitettu suojaamaan kaupunkia. Kaartin tehtäviin kuuluivat lähinnä seremoniaaliset ohjelmanumerot korkea-arvoisten vierailuiden aikana. Kaartilaisten tuli kuitenkin olla aseistettuja ja heillä tuli olla univormut. 1600-luvun lopussa porvarikaartista tuli reservi vakinaiselle armeijalle.

1700-luvulla käydyissä sodissa Venäjää vastaan suomalaiset joukko-osastot kokivat raskaita menetyksiä. Venäläismiehityksen aikana 1714-1721 Pohjanmaan joukko-osastot lakautettiin. Uudenkaupungin rauhansopimuksen astuttua voimaan 30.8.1721 Vaasan porvarikaarti ja Pohjanmaan rykmentti perustettiin uudelleen.

VENÄJÄN VALTA

Kun Suomi siirtyi Venäjän keisarikunnan alaisuuteen 17.9.1809 Ruotsin hävittyä niin kutsutun Suomen sodan, lakkautettiin maassa Ruotsin vallan aikainen sotaväki. Suomeen ryhdyttiin sijoittamaan venäläisiä sotajoukkoja. Suomalaiset eivät kuitenkaan olleet tyytyväisiä ainoastaan venäläisen sotaväen läsnä oloon, ja niinpä keisarille esitettiin vuonna 1812 uuden, värvätyn, suomalaisen sotaväen kokoamista. Keisari hyväksyi aloitteen 18.9.1812, sillä Venäjä oli ajautumassa sotaan Napoleonin johtamaa Ranskaa vastaan ja katsottiin, että Suomen puolustusta oli vahvistettava.

Vaasaan saapuivat ensimmäiset venäläiset joukko-osastot kaupungin valloittamisen jälkeen vuonna 1813. 31.1.1812 oli julkaistu Keisarillinen majoitussääntö venäläisen joukko-osastojen sijoittamiseksi maakuntiin. Säännön viisikymmentä pykälää määrittivät tarkoin alais-ten velvollisuudet ja armeijan oikeudet majoituspaikkakunnilla. Varuskuntakaupunkien tuli luovuttaa tai vuokrata armeijan tarvitsemat tilat, esim. upseerien ja miehistön majoitukseen, toimistoiksi, esikunniksi, talleiksi ja varastoiksi. Lisäksi kaupungin oli itse kustannettava näiden tilojen mahdollinen rakentaminen. Vuonna 1826 kauppiaiden Grönberg ja Calamnius toimesta rakennettiin Vaasaan majoituskasarmi, jotta läänin asukkaiden majoitus-velvollisuutta kevennettäisiin. Rahoitusepäselvyyksien johdosta sotilasrakennusten rakentaminen oli jatkuvasti kiistanalaista.

Vaasalaiset tunsivat venäläisten sotamiesten majoitusvelvollisuuden huomattavana rasitteena, sillä asuintilat olivat tuolloin pieniä ja ahtaita. Tästä syystä jo 1840 luvulla suunniteltiin Vaasassa kiivaasti oman kasarmien rakentamista. Kaupunkiin rakennettiin useita sotaväen käyttöön tarkoitettuja rakennuksia. Ne sijaitsivat tosin hajallaan eri puolilla kaupunkia. Myös vanha kruunun omistuksessa ollut Korsholman kartano annettiin sotaväen käyttöön.

Suunnitelmat saivat uuden käänteen kun Vaasan kaupunki paloi lähes täydellisesti 3. elokuuta 1852. Palolta säästyivät vain muutamia kymmeniä rakennuksia, jotka sijaitsivat hieman laidemmalla mm. hovioikeudentalo, lääninsairaala sekä joitakin yksityistaloja ja makasiinirakennuksia.

UUSI VAASA

Palon jälkeen keskusteltiin kiivaasti kaupungin sijaintikysymyksestä. Vanha Mustasaari oli jäänyt maan kohoamisen seurauksena sisämaahan ja sijaitsi näin ollen kaukana ulkosatamasta. Samoin kulkuyhteydet rantaan olivat kehnot. Kaupunki päätettiin rakentaa uudelleen uuteen paikkaan rannikolle Klemetsön niemelle.

Kaavoittajana toimi Carl Axel Setterberg (1812-1871), josta tuli vuonna 1854 Vaasan kaupunginarkkitehti. Hän laati kolme kaavaehdotusta, joista viimeinen hyväksyttiin senaattissa. Kaavassa tuli erityisesti huomioida paloturvallisuus.

Kaava oli hyvin edistyksellinen Suomen oloissa. Se perustuu viiden puistoakselin ruutukaava sommitelmaan. Esplanadien varsille ja päätteisiin oli sijoitettu kaupungin ja valtion tärkeimmät rakennukset mm. hovioikeuden talo, kirkko sekä ruotsinkielinen lyseo. Lisäksi sommitelmassa olivat olennaisia aukiot, jotka Setterberg suunnitteli aikaansa nähden varsin suuriksi, mutta jotka ovat olleet kaavallisesti toimivia meidänkin päivinämme.

Merenranta oli jätetty vapaasommitteiseksi puistovyöhykkeeksi, mikä edusti uutta puisto-kaupunkiajattelua kaavoituksessa. Setterberg oli perehtynyt englantilaiseen rakennusperinteeseen ja sovelsi uusia ajatuksia Vaasan kaavassa.

Setterberg suunnitteli myös pääosan Vaasaan rakennettavista julkisista rakennuksista. Hän suosi puhtaaksimuurattuja tiilijulkisivuja, torniaiheita ja viestonurkkia, missä näkyy vaikutteita englantilaisesta tudor-tyylistä.

Setterberg sai suunniteltavakseen myös Vaasan ortodoksisen kirkon, jota oli pitkään toivottu jo vanhassa Vaasassa kirkon toimittua väliaikaistiloissa. Kirkko valmistui vuonna 1866. Kirkkoa ympäröi laaja aukio. Sekä evankelis-luterilainen että kreikkalais-katolinen kirkko sijaitsevat samalla akselilla Kirkkopuistikko-sommitelmassa. Kaupunkitila on hyvin näyttävä.

Setterberg oli huomionnut kaavassaan kasarmialueen rakentamisen kaupunkiin. Hän oli kaavoittanut kruunun tonteiksi kreikkalais-katolisen kirkon tonttia ympäröivät alueet. Setterberg laati myös komppanian kasarmeiden piirustukset. Suomen yleisten rakennusten intendentti arkkitehti Ernst Bernhard Lohrman ei kuitenkaan hyväksynyt piirustuksia, koska niissä ei toteutuneet uudet kasarmirakentamisnäkökohdat, joita Venäjällä ryhdyttiin hiljalleen noudattamaan Krimin katastrofaalisen sodan (1853-1856) jälkeen. Lohrman laati itse kasarmirakennuksen piirustukset, jotka keisari hyväksyi Pietarissa.

Kasarmirakennus toteutettiin muun kaupungin rakentamisen ohessa. Kivikasarmi rakennettiin Aleksanterin torin (kirkkoaukion) länsireunaan. Se oli tarkoitettu sotamiesten ja upseerien majoitukseen. Viimeinen venäläinen joukko-osasto, joka majaili rakennuksessa oli kasakkaosasto. Tämän vuoksi rakennusta kutsutaan vielä nykyäänkin kasakkakasarmiksi. Tontilla sijaitsi suuren kivirakennuksen lisäksi muutamia vaatimattomia ulkorakennuksia.

Sotamakasiini, joka oli toiminut Vaasassa vuodesta 1809 lähtien rakennettiin Setterbergin piirustusten mukaan Rantakadun varteen. Tontilla sijainneet rakennukset järjesteltiin uudelleen ja lisäksi rakennettiin pieni asuinrakennus, liiteri ja käymälä. Sotamakasiini lopetti toimintansa vuonna 1922 ja rakennuksesta tehtiin sotasairaala.

Kadun toisella puolella sijaitsi suomalainen punatiilestä vuosina 1863-65 rakennettu kruununmakasiini, jonka Setterberg oli suunnitellut.

TARKK'AMPUJAPATALJOONIEN KASARMIT

Useissa Euroopan maissa siirryttiin asevelvollisuus armeijoihin 1800-luvun lopussa useiden vuosisadalla käytyjen sotien seurauksena (suuret miehistötappiot). Aleksanteri II aloitti vastaavat valmistelut Venäjällä 1870. Venäjällä yleinen asevelvollisuuslaki vahvistettiin 1874. Suomessa senaatti oli samoihin aikoihin valmistellut täysin suomalaisen armeijan perustamista. Keisari vahvisti lakiehdotuksen yleisestä asevelvollisuudesta Suomeen 18.12.1878. Laki astui voimaan 18.12.1881.

Suomeen perustettiin kahdeksan tarkk'ampujapataljoonaa (jalkaväki). Kunkin pataljoonan vahvuus oli noin 550 miestä. Varuskunnat sijoitettiin läänien pääkaupunkeihin: 1. Uudenmaan Suomen tarkk'ampujapataljoona 2. Turun Suomen tarkk'ampujapataljoona 3. Vaasan Suomen tarkk'ampujapataljoona 4. Oulun Suomen tarkk'ampujapataljoona 5. Kuopion Suomen tarkk'ampujapataljoona 6. Mikkelin Suomen tarkk'ampujapataljoona 7. Hämeenlinnan Suomen tarkk'ampujapataljoona ja 8. Suomen Viipurin tarkk'ampujapataljoona. Lisäksi perustettiin Lappeenrantaan Rakuunarykmentti (ratsuväki).

Kivikasarmi 8

Kasarmialueet rakennuksineen suunnitteli Julkisten rakennusten ylihallituksen 1. arkkitehti August Boman, joka oli perehtynyt kasarmisuunnitteluun mm. Ruotsissa ja Keski-Euroopassa. Hän laati tyyppi- ja piirustukset tarkk'ampujapataljoonien rakennuksista. Suunnitelmat hyväksyttiin Pietarissa. Bomanin suositusten mukaisesti alueet olivat pääosin suorakaiteen muotoisia. Sairaalarakennukset oli sijoitettu usein sivummalle varsinaisesta kasarmialueesta.

Rakennukset suunniteltiin hirsirunkoisiksi lauta vuorauksin. Tyyllillisesti ne edustivat uusklassismia ja olivat hieman raskaampiluonteisia kuin tyyppilliset venäläistä puuempireä edustavat rakennukset. Kasarmialuekokonaisuuteen kuului neljä miehistörakennusta, komentajan ja päällystön asuinrakennukset sekä erilaisia huoltorakennuksia. Lisäksi kasarmialueille liitettiin sairaala apurakennuksineen. Alueille tuli jättää tila ulkoharjoituksia varten. Nämä laajat aukeat, nk. äksiisikentät, leimasivat voimakkaasti aluetta. Vaasassa harjoituskenttä jatkuu tilallisesti Aleksanterin puistosta. Aukion poikkeuksellisen suuri koko antaa erikoisluonteen Vaasan kasarmialueelle. Myös rakennusten sijoittelu on poikkeavaa.

Vaasassa rakennusten sijoittelusta annetuille tonteille laadittiin useita versioita. Vaasan asemakaava poikkesi huomattavasti Bomanin suosittelemasta suorakaiteesta, mikä johtui tonttien sijainnista kreikkalais-katoliseen kirkkoon nähden. Vaasassa päätettiin myös liittää nk. kivikasarmi-rakennus aluekokonaisuuteen. Rakennukseen sijoitettiin verstastiloja ja muutama asunto.

Kasarmialueiden ulkotilojen jäsentely kasvillisuudella oli osa kaavasuunnitelmaa. Puutarhoilla haluttiin luoda tietynlainen herraskartanotunnelma. Lisäksi puutarhat olivat alueen asukkaiden hyötypuutarhoja. Alkuperäisestä kaavasta käy ilmi, että Vaasassa puutarhasuunnitelma oli varsin kunnianhimoinen. Pihatilojen sommittelussa on käytetty hienolla tavalla symmetrian ja epäsymmetrian vaihtelua. Komppaniankasarmeiden sisäpihojen istutussuunnitelmat tukevat ympäröivien rakennusten luonnetta. Sairaala-alueella on käytetty orgaanisia muotoja pihanjäsentelyssä.

VAASA 1881-1918

Vaasassa kasarmialuetta alettiin rakentaa 1880. Työ oli suoritettava kiireellä, sillä ensimmäiset asevelvolliset saapuivat kaupunkiin jo 11. marraskuuta 1881. Rakennustyöt aikataulutettiin siten, että kasarmi oli toimiva ensimmäisten alokkaiden saapuessa. Kasarmi-alue oli pääpiirteissään valmis keväällä 1882.

Varuskunta oli Venäjän luokituksessa 5. Kategoriassa, joten aivan ylintä sotilasjohtoa ei Vaasaan sijoitettu.

Tilan puutetta alkoi esiintyä jo muutaman vuoden kuluttua varuskunnan sijoittamisesta. Asuinrakennuksia laajennettiin. Nuoremmanesiupseerin asunto sai lisätiloja 1897 ja alempien upseereiden asuinrakennusta laajennettiin huoneparilla samoihin aikoihin. Lisäksi rakennettiin aivan uusi rakennus Kasarmikadun ja Koulukadun kulmaukseen 1901. Siinä sijaitsi miehistötupia, käymälä, pesuhuone, verstaas, kanslia ja koulutustiloja. Rakennus vaurioitui pahoin toisessa maailmansodassa ja purettiin 1940-luvun jälkipuoliskolla.

Kasarmialueelle rakennettiin myös tiilirakenteinen sauna 1895. Tätä rakennusta ei kuitenkaan mainita rakennusluetteloissa. Tiedetään kuitenkin, että alueella ollut puusauna korvattiin kivirakenteisella.

Vaasan Kasarmialueen alkuperäiset rakennukset olivat yhä käytössä olevan numeroinnin mukaan seuraavat:

1. Tarkk'ampujapataljoonan komentajan ja nuoremman esiupseerin asunnot
2. Tarkk'ampujapataljoonan kahden komppanianpäällikön asunnot
3. Tarkk'ampujapataljoonan kahden komppanianpäällikön asunnot
4. Ulkorakennus, purettu 1950-luvulla
5. Tarkk'ampujapataljoonan lääkärin ja neljän upseerin asunnot
6. Tarkk'ampujapataljoonan kuuden subalterniupseerin asunnot (alemman upseerin)
7. Tarkk'ampujapataljoonan kanslia ja klubi
8. Kivikasarmi
9. Kellari, purettu 1950-luvulla
10. Ulkorakennus, purettu 1950-luvulla
11. Tarkk'ampujapataljoonan komppaniankasarmi
12. Tarkk'ampujapataljoonan komppaniankasarmi
13. Tarkk'ampujapataljoonan komppaniankasarmi
14. Tarkk'ampujapataljoonan komppaniankasarmi
15. Tarkk'ampujapataljoonan vahti
16. Tarkk'ampujapataljoonan artelli (ruokala)
17. Tarkk'ampujapataljoonan varushuone
18. Artellin talouskellari, purettu 1930-luvulla keittiölaajennuksen alta
19. Komppanioiden vaunuliiteri, purettu 1930-luvulla
20. Komppanioiden verstaas, purettu 1930-luvulla
21. Talli, purettu 1930-luvulla
22. Tarkk'ampujapataljoonan lasaretti (sairaala)
23. Tarkk'ampujapataljoonan sairaalan henkilökunnan asuinrakennus
24. Tarkk'ampujapataljoonan sairaalan pyykkitupa, mankelihuone ja varushuone, myöhem

min tiloissa myös sairaanhoitajan asunto

25. *Tarkk'ampujapataljoonan sairaalan ulkorakennus ja latriini (käymälä)*
26. *Tarkk'ampujapataljoonan sairaalan jääkellari, purettu*
27. *Tarkk'ampujapataljoonan ruumishuone*
28. *Tarkk'ampujapataljoonan leipomo*
29. *Tarkk'ampujapataljoonan vaunuliiteri*
30. *Tarkk'ampujapataljoonan puuliiteri, purettu*
31. *Tarkk'ampujapataljoonan paja*

Autonominen Suomi rahoitti itse kasarmialueiden rakentamisen. Töitä johtivat läänien rakennuskonttoreihin muodostetut kasarmirakennushallitukset.

Vaasassa kasarmialuetta laajennettiin upseereiden asuintilojen puutteellisuuden johdosta jo 1899. Laajennussuunnitelmat olivat mittavat Tiilitehtaankadun eteläpuolelle. Varojen puutteessa hankkeet kutistuivat kahteen tonttiin, joille nousi aliupseerirakennus ja saunarakennus. Rakennukset numeroitiin: 34 oli asuinrakennus, nk. Nälkälinna ja 35. nk. Renkitupa, jossa oli aluksi pesutupa, myöhemmin eri aikakausina leipomo ja asuntoja. Numero 41 oli ulkorakennus, 42 Käymälä ja puuvaja.

Rakennus 1

Suunnitelmissa oli myös laajentaa asuinrakennuksia 2 ja 3 , mutta näihin laajennuksiin ei ollut osoittaa varoja. Joitakin sisäänkäyntijärjestelyiden muutoksia tosin tehtiin pihan puolelle ja rakennettiin verannat kadun puolelle. Verannat lasitettiin 1901.

Laajennushankkeet kutistuivat myös sen vuoksi, että poliittinen ilmapiiri Suomen ja Venäjän välillä kiristyi ja puhuttiin Suomen armeijoiden lakkauttamisesta.

Kuriositeettina mainittakoon, että Vaasan tarkk'ampujapataljoonien reserviläiset saivat omat kasarminsa kesäharjoituksiaan varten Närpiöön, Laihialle Alavudelle ja Kruunupyyn kylien maille.

Nämä rakennettiin vuoden 1882 jälkeen. Rakennusten tyyppiirustukset laadittiin Helsingissä. Rakennukset ovat hengeltään venäläistyylisiä puurakennuksia.

Suomen armeijan historia autonomian aikana jäi varsin lyhyeksi, sillä Venäjän keisari lakkautti armeijan 1901 mm. Suomessa voimakkaasti esiintyneen kansallismielisyyden johdosta.

Vaasan kasarmeihin majoittui jälleen venäläisjoukkoja. Vuosina 1903-1917 alueelle rakennettiin kolme rakennusta: 38. Varastorakennus, joka vaurioitui toisen maailmansodan pommituksissa ja purettiin 1940-luvun lopussa, 39. hirsinen muonavarikkorakennus ja 40. varastorakennus, rakennuksessa on sijainnut myös ammusvarasto.

Kansalaissodan aikana kasarmialuetta käytettiin mm. vankileirinä venäläisjoukkojen aseistariisunnan jälkeen. Alueen siirrettyä jälleen suomalaisten hallintaan sodan jälkeen olivat alueen rakennukset hyvin huonossa kunnossa.

ITSENÄISYYDEN AIKA

Itsenäisydenaikana kasarmeihin on sijoittunut eri ajanjaksoina useita joukko-osastoja puolustushallinnon, -strategioiden ja -organisaatioiden muutosten sanelemana.

Jääkäriprikaati sijaitsi Vaasassa vuosina 1918-1934. Tänä aikana ei kasarmialueella tehty huomattavia rakennushankkeita. Vuonna 1926 tosin lakkautettiin Suomen jyvälaitos, ja Vaasan Kruununmakasiini, joka oli toiminut viljavarastona, luovutettiin varuskunnan varastorakennukseksi.

Makasiini on kolmikerroksinen tiilirakennus. Seinärakenteet ovat kaksinkertaiset. Ulkoseinät on muurattu tiilestä ja aukotettu säännöllisesti. Sisäseinät ovat hirrestä. Näiden rakenteiden väliin jää noin metrin levyinen vyöhyke. Rakenne on kosteusteknisesti oivallinen hyvän tuulettavuutensa ansiosta ja on soveltunut täten hyvin viljan varastointiin. Myös muut sisärakenteet ovat hirrestä. Rakennus on jaettu keskikäytävällä noin 80 m² varastotiloiksi. Hirsisalvokset rytmittävät tilaa vaikuttavasti. Kuvatun kaltaisia tiloja on kahdessa kerroksessa. Ylin kerros on avointa tilaa, jossa on nähtävissä kattorakenteet ja seinärakenteiden välinen kuilu. Rakennuksessa on siis ikään kuin kaksi rakennusta päällekkäin

Joidenkin rakennusten käyttötarkoituksia muutettiin: Mm. rakennus 1 ja 6 muutettiin esikuntarakennukseksi. Myös rakennuksessa 33 toimi esikunta ja aliupseerikoulu.

Vuonna 1934 puolustusvoimien uudelleenjärjestely toi Vaasaan tykistörykmentin 1935. Uuden rykmentin tilantarve oli aivan toisenlainen kuin jalkaväen; kasarmialuetta laajennettiin.

Kasarmialueella aloitettiin lisärakentaminen jo vuonna 1934, jolloin valmistui uusi talli, numero 37. Tämän lisäksi alueelle oli rakennettu uusi sähkömuuntaja 36.

Toukokuun 4. päivänä 1937 kaupunki luovutti kasarmille kahdeksan tonttia, yhteensä noin 2 ha, Tiilitehtaankadun ja Hietalahdenkadun väliseltä alueelta. Uusille tonteille rakennettiin hieno autohalli ja -korjaamorakennus, numero 49, joka valmistui 1939. Autohallin edustalla oli aukio, sillä moottoroitu yksikkö tarvitsi maa-alaa ajoneuvojen säilytykseen. Uudet rakennukset rakennettiin Puolustusministeriön rakennuslaitoksessa laadittujen tyyppipiirustusten mukaan.

Sota vuosina, alkaen 1939 varuskunta-alue toimi poikkeusoloissa eri aselajien koulutus-, huolto- ja esikuntapaikkana. Merkittäviä rakennustoimenpiteitä ei luonnollisestikaan tehty. Rakennusten käyttötarkoitukset muuttuivat kulloisenkin tarpeen mukaan. Asuinrakennuksista mm. 1, 6 ja olivat esikunta- ja toimistokäytöissä. Sodan päätyttyä rakennus 6 palautettiin asuinkäyttöön (kolme asuntoa).

Toisen maailmansodan jälkeen varusvarastona toiminut rakennus 17 muutettiin sotilaskodiksi, joka oli vuosina 1919-1945 toiminut Nuorisoseurantalossa Kasarminkadun pohjoispuolella. Osassa varusvarastorakennusta toimi vuodesta 1920 varuskunnan kauppa.

Sodan jälkeen Vaasaan sijoitettiin jääkäripataljoona. Kantahenkilökunnan asuntopulaa pyrittiin helpottamaan rakentamalla neljä kappaletta parakkiasuntoja 53-56 autohallia edustavalle kentälle. Lisäksi toteutettiin näiden ulkorakennukset autohallin lähistölle. Rakennukset muutettiin varastokäyttöön jo 1957, kun uusi asuinrakennus 62 valmistui Raastuvankadun varteen. Rakennuksen tyyppipiirustukset on suunnitellut arkkitehti Heidi Wähä-Kallio Plm:n rakennusosastolla. Vuonna 1967 valmistui uusi asuinrakennus, jonka oli suunniteltu Aino Kallio-Ericssonin arkkitehtitoimistossa.

1950-luvulla alettiin Varuskunta-alueen rakennusten peruskorjaus. Ruokalarakennusta laajennettiin keittiösiivellä. Useimpiin rakennuksiin asennettiin keskuslämmitys, jolloin myös suuri osa vanhoista kakluuneista ja savupiipuista purettiin. Myöhemmin kasarmirakennusten käytäviltä purettiin puolapuut.

1970-luvulla professori Osmo Lappo sai Puolustusministeriön toimeksiannosta Vaasan kasarmialueen kehittämistehtävän. Hänen suunnitelmiensa mukaan rakennettiin uusi koulutustalo, joka valmistui 1990 sekä yleisvarasto 1991, joka elokuusta 1999 alkaen on toiminut Åbo Akademiin mediakoulutustiloina.

Rakennusten nykyinen värimaailma vastaa alkuperäistä. Toisen maailmansodan jälkeen puurakennukset maalattiin kermanvalkeiksi – pilasterit, vuorilaudat, listoitukset ja muut julkisivukoristeet valkoisiksi. Kasarmirakennukset olivat vaalea kokonaisuus Vaasassa. Kun maalaus suoritettiin uudelleen 1960-luvun puolivälissä alkuperäisillä värisävyillä, käytiin vaasalaisten keskuudessa vilkasta keskustelua: Tummiin värisävyjen koettiin muuttavan alueen synkäksi.

Upseerikerho 7

Varuskunnan läsnäolo on antanut voimakkaan leimansa Vaasan kaupungille. Pääsääntöisesti varuskuntaan on suhtauduttu myönteisesti. Kaupungilla ja upseeristolla on ollut hyvät suhteet. Sotilaiden läsnäolo on lyönyt leimansa kaupungin sosiaaliseen elämään.

Puolustushallinto teki Vaasan Rannikkopatteriston lakkauttamispäätöksen vuonna 1997 ja se pantiin toimeen 31.12.1998. Suurin osa alueista siirtyi Vaasan kaupungin omistukseen. Aleksanterintorin itäpuoliset rakennukset, päävastio, ruokala, sotilaskoti, sauna ja koulutustalo ovat toistaiseksi valtion omistuksessa. Kiinteistöyhtiö Kapiteeli Oy ylläpitää rakennuksia.

Yleistä Venäjän kasarmioloista vuosisadan vaihteessa

Venäjällä kasarmiolut olivat varsin surkeat vielä 1800-luvulla. Sotamiesten kuolleisuusprosentti oli hyvin korkea ja kulkutaudit ja loiset olivat jatkuva riesa kasarmeilla. Tämä johtui mm. alkeellisista hygieniaoiloista ja miehistön alhaisesta koulutustasosta. Lisäksi palvelusajat olivat hyvin pitkiä (jopa 15 vuotta).

Sotalaitosta ja kasarmioloja alettiin tietoisesti parantaa nopeasti, kun huomattiin että Turkin sodassa kuoli huomattavasti miehiä silkkoihin kulkutauteihin. Lisäksi Venäjän armeijan sodankäyntitekniikka oli vanhanaikaista ja miehistön taidot puutteellisia. Kasarmien rakentamiseen ei ollut kiinnitetty tarpeeksi huomiota. Maassa oli edelleen käytössä C. Colombier'n kasarmirakentamisohjeet vuodelta 1755.

Oppia haettiin Keski-Euroopasta, etenkin Englannista ja Ranskasta. Sotataitojen ja -tekniikoiden kehittämisen lisäksi alettiin kiinnittää entistä enemmän huomiota sotamiesten elinoloihin. Ranskalaisen insinöörin Durandin arkkitehtuuriteoriaa hyödyntä ja halpuudesta, tarkoituksenmukaisuudesta ja kauneudesta sekä standardoinnista ryhdyttiin toteuttamaan käytännössä.

Hygieenisuus ja tarkoituksenmukaisuus olivat avainkäsitteitä. Hygienialla tarkoitettiin hyvää valaistusta, ilmastointia ja tuuletettavuutta, vedottomuutta, riittävää lämmitystä ja tarkoituksenmukaisia peseytymistiloja ja makkeja (käymälöitä). Myös materiaalivalinnoin hahutettiin edistää näitä pyrkimyksiä: Mm. eristemateriaaleiksi ei käytetty enää villoja ja lumppeja, koska nämä suosivat syöpäläisten ja muiden hyönteisten lisääntymistä. Lisäksi materiaalien tuli olla helposti puhdistettavia. Ulkoarkkitehtuuri oli sotilaallisen kurinalaista. Kasarmirakennukset toteutettiin lähes poikkeuksetta punatiilestä.

Ikkunoiden kokoon ja suuntaukseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Suuret ikkunat maksimoivat valon saannin. Vuoteita ei saanut sijoittaa suoraan ikkunoiden alle, jotta sotamiehet eivät joutuisi kärsimään vedontunteesta.

Myös kasarmialueiden ulkotiloihin kiinnitettiin erityistä huomiota.

Käyttösuunnitelman esittely

YLEISTÄ

Vaasa on väestömäärältään kasvava kaupunki. Kaupungissa sijaitsee muutamia maamme talouselämän kannalta merkittäviä suuryrityksiä. Kaupunki on pyrkinyt aluesuunnittelussaan kehittämään Vaasaa viihtyisänä puisto- ja merenrantakaupunkina. Kasarmialueen tyhjennettyä sotilaskäytöstä jäi kaupungin keskustaan alue, joka on monessa mielessä hyvin yhtenäinen. Alueen rakennuskanta on ainutlaatuinen kokonaisuus suomalaista puuarkkitehtuuria. Vaasassa on erittäin hyvin säilynyt kokoelma Bomanin suunnittelemaa tarkk'ampujapataljoonan rakennuksia. Tonttijako ja alueen sisäinen liikenneverkko on vastannut puolustusvoimain tarpeita yli vuosisadan ajan. Aluetta ei ole tarpeettomasti pilkottu.

Tällä hetkellä kaupunki on asettanut kasarmialueen toimenpidekieltoon. Aluetta "kehittää" poikkeuslupien turvin.

Alueen rakennuksissa on nykyään seuraavanlaista toimintaa:

1 Esikuntarakennus on tyhjillään

2 , 3, 5, 6 ja 24 Asuinkäytössä

7 Upseerikerhon rakennuksessa järjestetään kerhotoiminnan lisäksi yksityisiä juhlatilaisuuksia ja siellä toimii pitopalvelu

8,11,12, 13, 14 Kivikasarmien ja puisten miehistörakennusten tiloja on vuokrattu eri yhteisöille ja yrityksille

15, 22 Päävartio- ja sairaalarakennus ovat retkeilymajan majoitushuoneina

16 Ruokalassa toimii työpaikkaravintola, joka tarjoilee maukasta, paikallisista raaka-aineista valmistettua ruokaa

28 Soittokunta toimii edelleen tarpeitaan vastaaviksi kunnostetussa leipomorakennuksessa 25, 29, 31, 39, 40, 41, 45, 53,54, 55 ovat varastorakennuksina

49 Autohallissa toimii autoliike ja korjaamon tiloissa harjoitetaan edelleen vastaavaa verstaustoimintaa.

37 Tallia vuokraa versta- ja myymälätiloihin paikallisten käsityöläisten osuuskunta.

23 Tulkkikeskus on vuokrannut sairaalan pihapiiristä rakennuksen toimisto ja koulutustiloihin

34 ja 35 Rakennukset ovat tyhjillään tai varastokäytössä

Käyttösuunnitelmassani olen halunnut kunnioittaa kunkin rakennuksen käyttöhistoriaa. Suurin osa rakennuksista on vuosisadan saatossa muuttunut. Sekä käyttötarkoituksia että huonetilajärjestelyjä on muutettu. Sisätiloja on ajanmukaistettu vastaamaan kunkin aikakauden tarvetta. Muutamia ulkorakennuksia lukuun ottamatta on kaikkien puurakennusten sisätiloja muutettu. 1970- ja 1980-luvun perusparannuskautena on sisäpintojen materiaaleja uusittu ja tehty lisää saniteettitiloja. Lämmitysjärjestelmän uusimisen yhteydessä on suurin osa rakennusten kakluuneista purettu, mikä on piippujen poistumisen myötä vaikuttanut olennaisesti myös alueen kattomaisemaan.

Suhteellisen yhtenäisinä ovat sen sijaan pysyneet rakennusten julkisivut. Niitä on kunnostettu ja ne on aika ajoin maalattu. Nykyinen värimaailma on lähellä alkuperäistä kuitenkin astetta vaaleamman sävyisenä.

Alueen istutukset ovat kasvaneet täysikasvuiseksi. Nykyään pääsemme siis kokemaan sen tunnelman, mikä alueelle kaavailtiin noin sata vuotta sitten. Valitettavasti puutarhanhoitoon ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota varuskunnan aikana ja pihatilojen komea puistomaisuus

on enää puiden luoman tilan ja tunnelman varassa. Epäilemättä alueelta olisi löydettävissä lukuisia alkuperäisiä kasvilajeja, mutta näihin en ole diplomityössäni perehtynyt.

Aleksanterin aukion pohjoisosan pallokenttä, joka osoitettiin nuorison liikuntaharrastuksiin jo 1936, ei mielestäni palvele tarkoitustaan. Olen poistanut sen aukiosuunnitelmastani. Pelikenttänä voidaan käyttää entistä varuskunnan harjoituskenttää. Puistokäytävät rakennetaan noudattamaan vuosisadan alun reittejä, joilla oli kullakin oma merkityksensä, esim. reitti komentajan asunnolta upseerikerholle. Nykyään aukio on lähinnä ohikulkupaikka. Reitistön tulee tyydyttää ohikulkijoiden tarpeita, mutta halutessaan kulkija voi noudattaa muitakin reittejä ja kenties viipyä alueella. Nuhrainen leikkikenttä poistetaan aukion lounais-nurkasta. Uusi leikkikenttä rakennetaan kivikasarmin edustalle, johon olen osoittanut päiväkotitoimintaa.

Lippuvartio Korsholmanpuistikon varrella

Aluetta kiertää viehättävä puuaita. Joitakin osuuksia on aidattu myös panssariaidoilla. Panssariaidat puretaan. Puuaitoja rakennetaan lisää. Aidat ovat noin metrin korkuisia, jotta ohikulkijat voivat nähdä niiden yli. Sairaalan kadunpuoleinen sisäänajokaari kunnostetaan. Se palvelee tosin enää kevyttäliikennettä, mutta on kaunis ja vaikuttava. Kadunvarsi aidataan.

Aluesuunnitelmassani olen halunnut korostaa nykyisiä kulkuväyliä ja istutuksia. Lisäistutuksia esitän Aleksanterin torin pohjoisreunalle jäsennoimään aukiota ja luomaan tilantuntua varsin suurelle aukealle. Puulajiksi ehdotan koivua, mikä on Vaasan kaupungissa tyypillinen puistokasvi jo Setterbergin suunnitelmista saakka.

Eräs Setterbergin kaavatavoitteista Vaasassa oli pienten pihakaistojen saattaminen rakennusten edustoille kadun reunalle (englantilaisvaikutus). Kasarmialueella tämä on toteutunut Aleksanterin puistoa reunustavien rakennusten osalta. Aukion itäreunalla jalkakäytävä sijoittuu rakennusten ja viherkaistan väliin. Ratkaisu on erittäin kodikas ja tilallinen. Vihervyöhykkeet kaipaavat tosin huolittelua.

Uusi kevyenliikenteen reitti linjataan kasarmirakennuksen 13 edustalle jatkuen upseerikerhon 7 edustalta.

Alueen yleisilmettä kohennetaan perustasoa käsittelemällä. Istutusvyöhykkeet rajataan selvästi esimerkiksi noppakivin. Paikoin riittää huolellinen nurmikon rajausta. Kulkuväylät säilyvät hiekkapäälysteisinä. Asfaltoitujen alueiden reunat huolitellaan. Harjoituskentän eteläreunassa kulkee oja. Oja salaojitetaan ja täytetään tältä osin, jotta kenttä liittyisi kiinteämmin eteläreunan rakennuksiin. Kentän reuna merkitään nurmikaistaleella.

Törmä, joka erottaa Korsholmanpuistikon kentästä, istutetaan nurmelle ja sen luonnetta korostetaan. Tällä toimenpiteellä jäsenetään aukiota, ja osoitetaan kirkkopuisto omaksi kentäkseen. Muistokivet, lipputangot ja tykit jäävät paikoilleen. Niiden edustalta liitetään uusi jalankulkuyhteys harjoituskentälle.

Nykyään alueen pysäköintiolosuhteet ovat holtittomat kunnollisten merkintöjen puuttuessa. Uudet autopaikat rajataan ja/ tai merkitään selvästi.

Valaistusolosuhteet vastaavat varuskunnan tarpeita. Käytössä on "tavallisten" katulamppujen lisäksi suurvalonheittäjiä. Nämä korvataan pienempi mittakaavaisilla ja alueen nykykäyttöä palvelevilla valaisimilla. Lisäksi keskusaukion julkisten rakennusten julkisivut valaistaan, jotta näiden reliefimäisyys pääsee oikeuksiinsa myös hämärinä aikoina.

Tiilitehtaankadun kasarmialuetta halkova osuus on nykyään hiekkapäälysteinen. Kadun pätkä on halkonut kasarmialuetta koko vuosisadan. Tätä erikoispiirrettä haluan korostaa. Katua ei tule asfaltoida, jotta se ei "hukkuisi" katuverkkoon. Mieluiten säilyttäisin katuosuuden hiekkapäälysteisenä, ikään kuin muistona menneistä ajoista. Hiekkakatuja ei juuri enää kaupunkien keskustoista löydy. Vaasassa, jonka sivukatuja liikenne määrät ovat varsin vähäiset, ratkaisu saattaisi toimia. Toisaalta Tiilitehtaankatu voidaan merkitä esimerkiksi kiveämällä katu aina Rantakadulla sijaitsevaan Kruununmakasiiniin saakka. Näin yhdistettäisiin kaksi toisistaan erillään olevaa mutta samaan kulttuuriperintöön kuuluvaa ulkotilaa toisiinsa. Lisäksi katu olisi jalankulkijan kannalta miellyttävä kulkuyhteys rantapuistikkoon. Kevyelle rengasliikenteelle osoitetaan kulkuväylä jalkakäytävän reunalle.

Alue liitetään kaupungin muuhun kevyenliikenteen verkkoon.

PAIKKA

Entisellä varuskunta-alueella ei mielestäni pidä ryhtyä hätiköityihin ratkaisuihin taloudellisen voiton maksimoimiseksi. Kaupunki sai haltuunsa varsin hyväkuntoisia puurakennuksia. Ne ovat eläneet aikakausien ja vaatimustason muutosten mukana, mutta yhteistä niille on se, että ne ovat palvelleet yksinomaan sotilaallisessa käytössä. Tämä luo paikkaan hyvin

vahvan hengen.

Ihanteellisin olisi mielestäni ollut tilanne, jossa varuskunta olisi voinut jatkaa toimintaansa ja rakennuksia olisi ylläpidetty sotilaallisen ryhdikkäästi kuten tähänkin saakka.

Nykyinen tilanne on tilankäytöllisen tyhjyyden lisäksi henkinen. Millaista toimintaa voi sijoittaa paikkaan, jolla on ollut alusta alkaen sotilaallinen historia? Museoidaanko koko alueen kulttuurihistoriallisen merkityksensä ansiosta? Väestömäärältään Vaasan kokoisessa kaupungissa tämä ei ole mahdollista. Hyvä vaihtoehto mielestäni olisi koko alueen ja sen rakennusten saattaminen yhteen käyttötarkoitukseen. Oulussa kasarmialueella oli onnea: Merikosken ammatillinen koulutuskeskus otti suurimman osan rakennuksista haltuunsa ja kunnostaa niistä toimitiloja itselleen. Vaasassa ei tällaista tahoa ole löytynyt.

Käyttösuunnitelmaa laatiessani noudatin neljää pääajatusta: 1. kunnioitan kunkin rakennuksen historiaa vaiheineen 2. alueella tulee olla ympärivuorokautista toimintaa 3. uuden toiminnan tulee olla julkista ja tietyllä tavalla yhtenäistä 4. lisärakentamisen tulee olla alueen henkeä ja luonnetta kunnioittavaa.

Kasarmialueen luonteeseen on aina kuulunut ympärivuorokautinen, tarkoin vahdittu, salainenkin toiminta, jota kunnioitetaan. Mikä siviilitoiminta vastaisi moista? - "Suomen piilaakso Vaasaan!" vastasi eräs kaupunkilainen kilpailuun, jolla kaupunki pyrki kartoittamaan vaasalaisten mielipiteitä alueen kohtalosta. Tutustuin kaupunkilaisten palauttamiin kilpailuvastauksiin ja kartoitin tilantarvetta keskustelemalla kasarmialueesta kaupungin edustajien, alueella toimivien yrittäjien sekä eri kulttuurialoja edustavien henkilöiden kanssa. Ajatus kulttuuripalvelujen tuomisesta alueelle vahvistui. Tärkeältä alkoi tuntua ajatus alueen henkiinherättämisestä. Sotilaallista historiaa en kuitenkaan halua unohtaa tai haudata.

Halusin tuoda alueelle kaikkia ikäryhmiä palvelevia toimintoja, joista osa voi olla väliaikaisista, mutta osa hyvinkin pysyvää. Alueelle sopii mielestäni kansansivistystä ja virkistystä palveleva käyttö. Lisäksi pidin tärkeänä, että alueeseen ja sen rakennuksiin ei kajottaisi ikään kuin tarpeettomasti: Rakennusten tiloja ja aukotuksia ei tulisi turhaan muuttaa. Myös ullakotilat haluan pitää ullakoina, vüleinä tiloina, jollaisiksi ne on alun perin suunniteltu. Poikkeuksia ovat rakennukset 34, jonne tulee pesutilat ullakkokerrokseen sekä rakennukset 37 ja 49, joiden ullakot ovat tilareservinä esittämilleni toiminnoille.

Eri käyttäjäryhmille alue assosioituu eri tavalla: esimerkiksi työpaikka, harrastuspaikka, kotipaikka, leikkipaikka, läpikulkupaikka, illanviettopaikka....ruokapaikka jne.

Johtajatukseni alkoivat toteutua seuraavasti:

Asuinkäytössä olleet rakennukset säilyttävät tehtävänsä. Näitä ovat rakennukset 2,3,5 ja 6. Rakennus 23 on alunperin ollut asuinkäytössä. Vuosisadan kuluessa se on ollut myös toimistona ja esikuntana. Koska osoitan muista rakennuksista runsaasti toimistotilaa, muutan rakennuksen 23, joka on säveltäjä Kuulan syntymäkotia, asuinrakennukseksi. Taloon tulee kolme asuntoa.

Rakennus 34 "Nälkälinna" on ollut tyhjiään jo useita vuosia. Sen suojelusta on kiistelty ja epäilemättä rakennus olisikin jo purettu, mikäli se ei olisi ollut valtion puolustuslaitoksen suojeluksessa. Rakennuksessa sijaitsee kahdeksan yhden huoneen ja keittiön huoneistoa. Huoneistot ovat kooltaan noin 20 m². Wc-tilat ovat hyvin ahtaat. Viemärointi tehtiin 1940-luvulla.

Asunnot sopivat erinomaisesti opiskelija - tai nuorisotasunnoiksi vaatimattoman luonteensa ansiosta. Olen esittänyt ullakolle rakennettavaksi yhteiset pesutilat. Kattomuotoon ei puututa ikkunoita puhkomalla. Tilat ovat ikkunattomia. kokonaisuus on rakenteellisesti mahdollisimman itsenäinen yksikkö. Ullakkoa ei lämmitetä, vaan vanhat kattorakenteet jäävät näkyviin.

Samalle tontille olen osoittanut myös täydennysrakentamista. Uudessa rakennuksessa on niin ikään nuorisotasuntoja.

Nälkälinna 34

Upseerikerho on edelleen toiminnassa Vaasassa. Sen tilat jäävät paikoilleen rakennukseen 7. Ravintolatoiminnasta vastaa yksityisyrittäjä. Tiloissa järjestetään perhejuhlia ja siellä

toimii pitopalvelu. Rakennuksen sisätilat on varsin arkiset. Muutama hieno kakluuni on säästetty. Tiloissa tulisi mielestäni suorittaa entistävä korjaus, jotta rakennuksen sisätiloihin saataisiin sen ulkokuorta vastaavaa juhlallisuutta. Tilajärjestelyihin ei tarvitse puuttua, ne vastaavat hyvin historian kulkua. Pihapuolen terassi on erityisen viihtyisä.

Kivikasarmin 8 ensimmäiseen kerrokseen sijoitan päiväkodin . Tilat ovat luonteeltaan hyvin viihtyisiä johtuen mm. seuraavista tekijöistä: ikkunapenkit ovat leveät, huonetilat ovat matalan tuntuisia, yksi kakluuni on paikoillaan isossa salissa. Lisäksi tiloihin kuuluu keittiö. Päiväkoti voisi toimia ryhmäkoti-periaatteella, mikä on useissa kunnissa saanut myönteistä palautetta. Ryhmäkodeissa on paikalla samanaikaisesti sekä lapsia että vanhuksia.

Kivikasarmin kaksi ylemmää kerrosta tarjoavat oivallisia toimistotiloja pienyrityksille. Koska wc-tilat sijaitsevat käytävän päissä, on tiloja vuokraavilla yrityksillä oltava halukkuutta tietynlaiseen yhteisöllisyyteen. Toimiva ratkaisu olisi myös yhden yrityksen asettuminen molempiin kerroksiin. Tiloihin on oma sisäänkäynti.

Huonejakonsa perusteella koko rakennus voisi toimia myös hostellina. Mutta koska vaatimattomien majoitustilojen kysyntä on Vaasan kokoisessa kaupungissa hyvin kausiluontoista, on mielestäni luontevampaa kehittää rakennuksen käyttöä pysyvämmältä pohjalta.

Vaasassa toimii edelleen sotilassoittokunta. Sen toimitilat sijaitsevat rakennuksessa 28. Toiminta pysyy toistaiseksi entisellään ja tilat vastaavat käyttäjän tarpeita. Tilat on kunnostettu vuonna 1982 Arkkitehtitoimisto Pekka Rajan suunnitelmien mukaan. Samassa toimistossa laadittiin myös rakennuksen 23 muutossuunnitelmat asuinrakennuksesta toimistoksi ja rakennuksen 24 muutossuunnitelmat varastosta toimistotiloiksi.

Sotilassairaala 22 apurakennuksineen muodostaa oman kokonaisuutensa alueen itälaidalla Raastuvankadun varressa. Tilajako vastaa entisen sairaalan huonejakoa. Rakennukseen sijoitan majoitustoimintaa: Huoneet ovat vaatimattomia, sillä mielestäni tässä rakennuksessa voitaisiin palauttaa vanha sisämiljö. Rakennuksen tilajako koostuu kolmesta vyöhykkeestä. Raastuvankadun puolella sijaitsevat asuintilat, jotka avautuvat käytävään. Käytävän toisella puolella on eteisos, jossa sijaitsevat palvelevat toiminnot. Huoneissa ei ole wc-tiloja. Yhteiset wc- ja pesutilat ovat eteisosassa. Pesutilat ovat korkeatasoisia, ja kylpyamme sijoitetaan toiseen kylpyhuoneista.

Rakennus 24 soveltuu myös majoituskäyttöön, sviiteiksi tai perhemajoitukseen. Siellä on kaksi vuokrattavaa huonetta, joilla on yhteinen keittiö ja pesutilat. Kumpaankin huoneeseen

on oma sisäänkäyntinsä. Rakennuksen sisätilan historiallista ilmettä on hankala noudattaa, sillä sen käyttötarkoitus on vaihdellut vuosien saatossa pesutuvasta asuinkäyttöön. Sisätiloja kunnostettaessa on varottava ylilyöntejä, sillä rakennus on luonteeltaan hyvin vaatimaton.

Ulkorakennus 25 on myös ratkeilymajan käytössä. Siellä toimii kulkuvälinevuokraamo. Rakennukseen olen sijoittanut myös jätehuopisteen ja kuivakäymälän.

Pihapiirin rakennus 27 on varsinainen harvinaisuus. Ruumishuone. Tämän tilan rauhoittaisin kokonaan. Sitä ylläpidetään ja se voi olla avoinna rakennuksesta kiinnostuneille. Noin 25 m²:n tilassa on säilynyt kakluuni ja puiset ruumiinsäilytyslavetit. Rakennus olisi pienen pieni museo.

Rakennus 32 toimii tilaussaunana. Siellä annetaan erilaisia hoitoja mm. turvehoitoja ja kuppauksia halukkaille. Rakennuksen toimintaa tulisi kehittää kylpylämäiseksi. Sisätilojen tasoa tulee kohentaa. Pesutiloja jäsennetään ja sinne tuodaan kaksi kylpyammetta, jotka eristetään esimerkiksi muuratuilla, puolikorkeilla väliseinillä muusta pesutilasta. Pukuhuoneet kunnostetaan. Tiloissa voi toimia myös myymälä, jossa myydään esimerkiksi saunomiseen liittyviä tuotteita. Saunan ullakolle nousee ulkoportaat talon länsiseinustalla. Tila on erittäin kaunis. Tiililattia, suuri hormi ja puiset kattorakenteet tekevät tilasta erittäin mielenkiintoisen. Tilaa voidaan kesäisin käyttää vilvoittelutilana saunojille.

Sauna 32

Rakennukset 53, 54 ja 55 ovat asumiskulttuurimme katoavaa perinnettä. Levyrakenteiset parakit rakennettiin helpottamaan varuskunnan huutavaa asuntopulaa 1945. Kun uusi asuinrakennus viimein valmistui vuonna 1957, otettiin parakit varastokäyttöön. Aikojen kuluessa niiden väliseinät, uunit ja kakluunit on purettu. Aukotusta on muutettu: rakennusten 53, ja

55, pohjoispuolen seiiniin on puhkaistu suuret ovi-aukot. Vaikka rakennukset ovat kenties kasarmialueen vaatimattomimmat, tulee ne mielestäni säilyttää. Rakennukset kunnostettaisiin ja niitä vuokrattaisiin verstaiksi käsityöläisille. Ne voisivat myös kuulua taloyhtiöille. Parakit ja niiden väliin jäävä maakellari muodostavat ainutlaatuisen paikan. Lisäksi ne ikään kuin päättävät kasarmialueen. Suunnitelmassani olen ryhmitellyt täydennysrakennusmassat siten, että muodostuu pihapiiri, jota rajaa parakkitalot ja autotallirakennus 39. Varastorakennukset 40 ja 41 kuuluvat myös kyseiseen rakennusryhmäkokonaisuuteen. Nämä toimivat taloyhtiöiden varastotiloina esimerkiksi kiinteistöhoitovälineille, ruohonleikkureille, siimaleikkureille jne.

Rakennus 39 toimii taloyhtiöiden asukkaiden autotallina.

Rakennukset 49 ja 50

Autohalli 49 ja varusvarasto 50, nykyinen mediatalo kuuluvat kiinteästi toisiinsa. Niiden toimintaa voisi yhdistää. Vaasaan kaivataan tanssisaleja opetuskäyttöön. Autohallin tilat sopivat erinomaisesti tähän käyttötarkoitukseen. Rakennus on pilarirakenteinen, joten se on helppo jakaa siivokäytäväperiaatteella neljään noin 200 m²:n saliin. Pukeutumistilat olen sijoittanut rakennuksen peräosaan, jotta ne voisivat toimia yhteiskäytössä teatterin tekijöiden kanssa. Perälle rakennetaan hissi. Alakerran korjaamotilat toimivat vuokrattavina verstaana alueen käsityöläisille ja harrastajille sekä osuuskunnille. Verstaissa voitaisiin rakentaa myös teatterin lavasteita. Rakennuksessa 50 on teatteritila. Osmo Lapon suunnittelema yleisvarastorakennus ei luonnollisesti muistuta teatteria ulkoarkkitehtuuriltaan. Uuden teatteritilan luonteeseen kuuluukin kokeilevuus ja tietynlainen tilapäisyys.

Tämä rakennuspari herätti minussa runsaasti ajatuksia. Automyymälä ja korjaamotilat olisivat varsin luontevaa käyttöä tiloille, mutta aluekokonaisuuden kannalta on otollisempaa sijoittaa rakennuksiin jotakin pienimuotoisempaa ja useampia käyttäjäryhmiä palvelevaa toimintaa. Uudessa käyttötarkoituksessaan näistä rakennuksista voi helposti päätellä, että

toiminta on ikään kuin lisätty rakennukseen.

Rakennuksen ullakolla on varsin suuri tilareservi. Mikäli tanssikoulut laajentavat toimintaansa, voidaan lisätiloja rakentaa yläkerrasta. Tilat ovat matalampia ja niitä voisi hyödyntää myös muiden urheilulajien, esim. budo-lajien harrastajat.

Osmo Lappo suunnitteli alueelle uudenaikaisen koulutustalon 70, joka vastasi hyvin sotilaiden koulutus- ja virkistystilantarvetta. Rakennuksessa on mainiot opetustilat. Niitä käytetään aikuiskoulutukseen esimerkiksi kansalaisopiston tiloiksi. Auditorion ympärille voidaan koota elokuva- ja valokuvausharrastajien joukko. Alakerran ikkunattomiin tiloihin sijoitetaan valokuvauslaboratorioita. Tällaisen toiminnan pariin tulisi aktiivisesti houkutella vaasalaisia nuoria. Rakennuksen useat sisäänkäynnit sekä aulatilojen jaettavuus mahdollistavat rakennuksen päällekkäisen tai osittaisen käytön. Saleissa voidaan järjestää yleisö- ja luentotilaisuuksia.

Kasarmialueen päävartiolla 15 on aina ollut keskeinen merkitys alueen toimintojen hierarkiassa. Siellä sijaitsivat arestihuoneet ja sellit. Uusi toiminta alueen kiinteistötoimistona olisi informatiivista ja kokoavaa. Keskuksen kautta organisoitaisiin esimerkiksi koulutustalon toimintaa ja pyrittäisiin aktivoimaan aluetta, esimerkiksi ulkotilojen käyttöä. Aulatiloihin olisi esillä kasarmialueen historiaa esittelevä näyttely. Alueella voi toimia esimerkiksi viikonloppuisin päivystysasema, jonka tilat ovat rakennuksessa.

Artellirakennus 16 on yksi alueen komeimpia. Valitettavasti sen sisätilat on levytetty ja tunnelma suuressa salissa on alakuloinen. Valtavien keittiötilojensa vuoksi rakennus sopii erinomaisesti ravintolaksi tai ruokalaksi. Rakennuksen suuri ruokasali on alunperin ollut vain kolmanneksen suuruinen nykyisestään. Vanhojen pataljoonain keittiöiden väliseinät purettiin 1930-luvulla, kun uusi keittiösiipi rakennettiin. Kaakeliuunit poistettiin 1970-luvulla lämmitysjärjestelmän uusimisen yhteydessä.

Rakennus tulisi kunnostaa entistäen. Saliin tulee saada entisajan loistokkuutta. Seinäpilasterit tulisi saattaa näkyville ja palauttaa puolipaneloinnit ja tapetointi seinille. Alkuperäinen puulattia ja kattopaneloinnit olisi otettava esiin. Todennäköistä on, että kyseiset rakenteet ovat hyvinkin jäljellä, koteloituna lisälämmöneristeiden ja levytysten taakse.

Uudet wc-tilat olen sijoittanut nykyisten paikalle, kuitenkin rakenteellisesti itsenäiseksi mäsäksi.

Varusvarasto 17 muutettiin sotilaskodiksi toisen maailman sodan jälkeen. Tätä ennen ra-

kennuksen itäpäädyssä oli toiminut varuskunnan myymälä vuodesta 1922. Myymälään oli oma sisäänkäynti. Sotilaskoti puolestaan sijaitsi ennen varusvarastoon siirtymistään kasarmialueen pohjoispäädyssä sijaitsevassa Nuorisoseurantalossa. Rakennus ei varsinaisesti kuulunut aluekokonaisuuteen ja on tyylillisestikin erilainen.

Sotilaskodin toiminnasta on luonnollisesti hiljentynyt varusmiesten puutteessa, mutta rakennuksen hyvä keittiövarustus on erinomainen lähtökohta kahvilatoiminnalle. Päiväaikaan rakennus voi toimia koululaisten iltapäivähoitolana, jossa olisi myös mahdollisuus ruokailuun. Iltaisin rakennuksessa toimii kahvila. Kahvilassa voi käyttää tietokoneita ja lukea lehtiä. Tiloissa on mahdollisuus esimerkiksi kotitehtävien tekoon harrastuksiinsa meneville nuorille. Keittiötiloissa voidaan kahvilapalveluiden lisäksi järjestää esimerkiksi ruuanlaittokursseja nuorille. Tila on sopivan lämminhenkinen ja riittävän pieni myös muiden pienimuotoisten nuorisotilaisuuksien järjestämiseen. Myös musiikkikoulun eri orkesterit voisivat järjestää konsertteja kahvilatiloissa, ja näin elvyttää mm. Vaasan maineikasta jazz-klubi -perinnettä.

Osan musiikkikoulun tiloista olen sijoittanut rakennukseen 37. Talli rakennettiin vuonna 1934 puolustusministeriön rakennusosaston tyyppipiirustusten mukaan. Kun hevosten käyttö sotilaallisissa tehtävissä Vaasassa päättyi, muutettiin rakennus varastoksi. Varuskunnan lakauttamisen jälkeen tilaa on vuokrannut eri alojen käsityöläisistä muodostuva osuuskunta. Tiloissa toimii pienyrittäjiä tekstiilitaiteilijoista veneenrakentajiin. He ovat lyhyessä ajassa luoneet rakennukselle uuden imagon ja koko pihapiirille omanlaisensa ilmapiirin.

Tallin rakenne perustuu kantavaan keskusmuuriin, jonka molemmiin puolin sijaitsivat hevospilttuut. Pilttuujako on edelleen paikoillaan. Tiloja on jaettu eri alan ammattilaisten työtiloiksi kevyin, levytetyin väliseinin.

Mielestäni osuuskunnan toiminta on mitä parasta entisen kasarmin alueelle. Olenkin osoittanut vastaavanlaiselle toiminnalle työskentelytilat vanhassa autohallissa 49. Tallista olen suunnitellut tilan musiikkikoululle. Tila avataan jälleen yhtenäiseksi, jotta upeat pilttuurivistöt pääsevät jälleen oikeuksiinsa. Komeudestaan huolimatta pilarit muodostuvat myös ongelmallisiksi uuden tilajaon kannalta. Luokkahuoneiden sisäpuolelle jää myös muutama pilari. Mielestäni pilaririvistöt ovat kuitenkin säilyttämisen arvoiset. Rakennus on hyvin symmetrinen.

Olen suunnitellut tilaan kymmenen noin 30 m² luokkahuonetta. Luokkien väliset seinät ovat ääneneristysvaatimuksiltaan hyvin vaativat. Käytävien puoleiset seinät toteutetaan lasista. Lasiseinärakenne koostuu kahdesta seinästä, joiden väliin jää noin 600 mm:n ilmatila, jotta ääneneristävyys paranisi. Lisäksi näin maksimoidaan luonnonvalon saanti käytävätilaan.

Ulko-ovien tuntumassa on pienet harjoitushuoneet, joiden väliseinäratkaisu on sama kuin luokkahuoneissa.

Tallirakennuksessa sijaitsee suurta ääneneristävyyttä vaativat luokat kuten piano-, puhallin ja lyömäsoitinluokat - myös muutama laululuokka. Opettajien tilat ja huoltotilat sijaitsevat rakennusten päissä. Talin avara heinävarasto-ullakko on tilareservinä, jota voitaisiin hyödyntää esimerkiksi kirjastona tai jopa esiintymistilana. Ullakko on kuitenkin luonteeltaan viileää, joten en ensisijaisesti sijoittanut sinne lämmitystä vaativia tiloja.

Mikäli tallin ullakkotila otettaisiin luonnonvaloa kaipaavaan käyttöön, on talli ainoa alueen rakennus, jonne mielestäni voitaisiin rakentaa kattoikkunaerkkerit. Niiden tulisi olla tyyllisesti rakennusmassaan sopivat ja nauhamaiset, mutta kuitenkin nykyhenkiset.

Musiikkikoulun tiloiksi olen suunnitellut myös kaksi kasarmirakennusta 13 ja 14, joiden tuvat ovat kooltaan ihanteellisia luokkahuoneita. Musiikkikoulun luokkatilantarve ja luokkahuoneiden kokovaatimukset ylittyvät tosin kasarmirakennuksissa. En ole kuitenkaan halunnut puuttua vanhoihin rakenteisiin puhkomalla aukkoja tai kopittamalla tupia useaksi pieneksi tiloiksi. Kuhunkin tupaan olen suunnitellut varastotilan, joka jakaa tilaa ja pienentää luokkakokoa. Varasto toimii samalla ääneneristysvyöhykkeenä luokkahuoneiden välissä.

**Kasarmi 14,
Koulukadun
puoleinen
julkisivu**

Kasarmien huonekorkeutta on varuskunnan aikana madallettu levyrakenteisin alakatoin. Nämä rakenteet poistetaan ja vanha puukatto kunnostetaan. Samoin lattiapinnat saatetaan alkuperäisasuunsa puulattioiksi. Käytävänpuoleiset seinäpinnat puolipaneloidaan, jotta tilaan saadaan viihtyisyyttä. Panelointi oli myös Bomanin alkuperäinen ratkaisu. Vielä 1970-

luvulle saakka käytävillä oli puolapuut. Musiikkikoulun käytäville tulee oppilaslokerointia.

Luokkahuoneiden puolella seinät lisäeristetään ja levytetään. Tiloihin tehdään akustiikkaa palvelevia levytyksiä.

Kasarmien tupien ovet joudutaan ääneneristyksellisistä syistä uusimaan kasarmeissa 13 ja 14.

Koulun kanslia sijaitsee kasarmissa 14. Alkuperäiskäytöltään tilat ovat olleet vääpelin asuintona, mutta aikojen kuluessa ne on muutettu toimisto tai koulutustiloiksi jokaisessa kasarmirakennuksessa. Vastaavat tilat rakennuksessa 13 ovat oppilakunnan käytössä.

Wc-tilat sijoitan entisiin pesuhuoneisiin. Tilat luonnollisesti järjestellään uudelleen. Kuivaushuoneet muutetaan harjoitteluhuoneiksi, joita on kummassakin rakennuksessa kaksi. Harjoitteluhuoneiden väliseinät ovat rakenteellisesti samanlaiset kuin tallissa, siis kaksinkertaiset lasiseinät.

Kasarmirakennukset 11 ja 12 soveltuvat niin ikään koulutustiloiksi otollisten kokoisten miehistömaajoitushuoneidensa ja suurten wc-tilojensa ansiosta. Mikäli rakennukseen ei löydy yhtä yhtenäistä vuokralaista, voidaan se jakaa osoittamalla tavalla rakennuksen luonteen siitä kohtuuttomasti häiriintymättä. Lisäksi luokkahuoneisiin voidaan lisätä vesipisteitä tarpeen mukaan. Rakennuksien arvoa ei mielestäni lisää niiden palauttaminen alkuperäisasuunsa vääpelinasuntoineen ja pesutiloineen. Mielestäni nykytilanne huonejakoineen antaa hedelmällisen pohjan uutta käyttöä suunniteltaessa. Mielestäni on myös mahdollista jakaa kasarmi entisen vääpelinasunnon kohdalta, jolloin rakennuksen toiseen siipeen voidaan kunnostaa toimistotiloja halukkaille.

Alueen pohjoisosassa sijaitsee vanha Nuorisoseuratalo, joka on nykyään nuoriso- ja kokoontumistila. Mielestäni rakennuksen toimintaa voitaisiin integroida kasarmialueen tahtumiin, jotta yhtenäinen nuorison ja kulttuurin aluevyöhyke toteutuisi.

Suunnitelmassani olen ehdottanut purettavaksi tai siirrettäväksi vain kolme alueen rakennusta. Klubisauna 61, rakennettu 1954; Varasto 65, rakennettu 1972 ja Asuinrakennus 35, rakennettu 1901. Mikään näistä rakennuksista ei kuulu museoviraston suojelusuunnitelmaan. Ennen purkua tai siirtoa rakennukset dokumentoidaan.

TÄYDENNYSRAKENTAMINEN

Vaasan kasarmialue on vuosien saatossa pikkuhiljaa laajentunut etelää kohti. Se sijaitsee kiinteästi kaupungin korttelirakenteessa. Aluetta ympäröi asuinrakennusten korttelialue ja etelässä laaja puistomainen sairaala-alue. Rakennuskanta on uudempaa uusilla alueilla kasarmien eteläosassa. Koko kasarmialue voidaan mielestäni jakaa kolmeen osa-alueeseen:

- 1. Kirkon ympärillä sijaitsevat pääasiassa vanhat Bomanin suunnittelemat puurakennukset.*
- 2. Keskimäinen tontti on jo heterogeenisempaa rakennuskannaltaan. Aikojen saatossa on tältä alueelta purettu useita rakennuksia ja rakennettu uusia tarkoituksenmukaisempi.*
- 3. Alueen eteläosa on varattu huoltopihaksi kulkuneuvoille ja on varsin jäsentymätön nykykäytössään. Tämän pihan jäsennoiminen oli myös yksi diplomityöni mielenkiintoisimmista tehtävistä.*

Täydennysrakentaminen on mielestäni mahdollista Tiilitehtaankadun eteläpuolella, jotta nykyinen kaupunkirakenne tiivistyy. Alueen käsitteleminen puistomaiseksi ei mielestäni ole perusteltu ratkaisu Vaasan kokoisessa kaupungissa, jossa olemassa olevatkin puistoalueet ovat hieman hoitamattoman oloisia. Toisaalta kasarmialueella on runsaasti vapautunutta vuokrattavaa tilaa esittämilleni toiminnoille. Edellä mainituista syistä päädyin asuntotuotantoon.

Ryhmittelin uudistuotannon siten, että muodostuu useita piha-alueita: palokujien suuntaiset rakennusmassat muodostavat pihapiirin, johon kuuluvat myös parakkiasuntojen ryhmä sekä kaksi vanhaa varastorakennusta muonavaraston 39 eteläpuolella. Tiilitehtaankadun suuntaisilla rakennuksilla on omat pihansa. Autopaikat olen koonnut yhteen entisen varastorakennuksen paikalle.

Hienovaraisin täydennysrakennustontti sijaitsee Koulukadun ja Kasarminkadun kulmassa. Paikalla on alunperin sijainnut siis toisen maailmansodan jälkeen purettu esikunta- ja koulutusrakennus, jossa oli myös asunto. Olen suunnitellut kulmaukseen asuinrakennuksen. Volyymiltaan se on asuinrakennusten 63 ja 64 luokkaa.

Olen esittänyt alueelle arkkitehtuuriltaan yhtenäistä uudistuotantoa. Rakennukset ovat sivukäytävärakennuksia, jolloin jokaisella asunnolla on oma yhteys ulkotilaan. Uudisrakennukset ovat kolmi- korkeintaan nelikerroksisia, jotta ne eivät alkaisi dominoida aluetta, vaan jäisivät ikään kuin laaksoon olemassa olevan rakennuskannan suojaan.

Asuntotyyppejä on useita, joita voidaan yhdistellä tarkoituksenmukaisella tavalla. Suuret perheasunnot ovat ensimmäisessä kerroksessa, ja näiden päällä sijaitsevat kaksikerroksi-

set asunnot. Tässä ratkaisussa sivukäytävä kulkee vain toisen kerroksen korkeudella. Rakennukset on varustettu myös nostolaitteella. Hietalahdenkadun ja Koulukadun suuntaisia pitkiä rakennusmassoja lävistävät porttikäytävät.

Alueella sijaitsee myös erikoisasuntoja vanhuksille, nuorisoasuntoja ja opiskelija-asuntoja. Sairaalan läheisyys on eduksi esimerkiksi palveluasuntotuotannolle.

Alueelta on erinomaiset kulkuyhteydet merenrantaan ja ulkoilureiteille. Uudet päiväkodit palvelevat alueen lapsiperheitä. Olen työssäni esittänyt myös uuden tonttijakoluonnoksen. Se perustuu eri toimintojen ja asumismuotojen eriyttämiseen omille tonteilleen. Liikennealueet noudattavat pääosin olemassa olevia reittejä. Tiilitehtaankadun ja Hietalahdenkadun välisen alueen palokujat tulevat osaksi katuverkkoa: Reunimmaisat "kujat" ovat julkisia katualueita ja keskimäinen lähinnä asuinalueen sisäinen pihakatu.

LOPUKSI

Alueen kehitystä voi arvioida monesta näkökulmasta. - Yhdestä näkökulmasta alueen purkamisenkin voisi olla vaihtoehto: Koska kaupungissa ei ole enää joukko-osastoa, ei siellä tule olla kasarmirakennuksiaakaan. Rakennetaan alueelle nykyisiä tarpeita vastaava aluekokonaisuus. Tosin tällaisella mentaliteetilla ei ole Suomessa saatu juurikaan hyvää aikaa. Maamme on täynnä karuja esimerkkejä yrityksistä vastata nykyajan haasteisiin vanhaa surutta tuhoamalla. Tällaisiin toimenpiteisiin ei Vaasassa pidä missään nimessä ryhtyä.

Myös liiallinen täydennysrakentaminen tuhoaa alueen. Vaasan kokoisessa kaupungissa (asukasluku noin 56 000) olisi syytä tiedostaa entisen kasarmialueen rakennushistoriallinen ja kaavallinen ainutlaatuisuus Suomen maassa ja kohdella aluetta sen mukaisesti. Alueelle ei tule sijoittaa ylisuuria rakennusmassoja tai liikaa rakennusoikeutta. Näitä toimenpiteitä varten kaupungin laita-alueita on syytä kehittää voimakkaasti tiiviimpään ja kaupunkimaisempaan suuntaan. Myös kaupungin rakentamattomat tontit olisi kartoitettava ja pyrittävä tiivistämään kaupunkirakennetta näillä keinoilla .

Suomessa on vasta viime vuosikymmenillä ryhdytty kunnioittamaan vanhoja miljöitä ja arvostamaan niiden olemassaoloa eletyn elämän näyttämöinä. Tietynlaista pysähtyneisyyttäkin tulee kunnioittaa. Niin luonnontilaisten kuin rakennettujen ympäristöjen arvo ilman taloudellisia aspekteja tulee tiedostaa hyvän, monipuolisen ja kerroksellisen ympäristön luomiseksi. Toisaalta rakennukset ovat käyttötavaraa, jotka muuttuvat aikojen saatossa. Rakennusten muodot ja käyttötarkoitukset muuttuvat. Myös käyttäjät ja katselijat tottuvat hyvinkin helposti muuttuneeseen ympäristöön.

Näihin haasteisiin olen pyrkinyt löytämään vastauksen diplomityössäni: Synnyttämään Vaasaan miellyttävän, avoimen, kutsuvan ja kodikkaan paikan, jonka erityisluonne piilee sen sotilaallisessa historiassa.

Tämän työn onnistumisesta haluan esittää erityiskiitokset seuraaville henkilöille ja tahoille: Iku ja Jalmari, äiti ja isä, Arkkitehtuurin osaston professorit ja henkilökunta, tutkija Ulla-Riitta Kauppi Museovirastosta sekä Vaasan kaupunki.

Kirjallisuus- ja lähdeluettelo

Roudasmaa:

*Vaasa - vapautemme vaalija, Vaasan varuskunnan historia,
Vaasa 1991*

Appelgren, Ringbom, Lehtikanto:

*Vaasa Vanha ja uusi kaupunki,
Helsinki 1949*

Kaila, Pietarila, Tomminen:

*Talo kautta aikojen Julkisivujen historia,
Helsinki 1987*

Lilius:

*Suomalainen puukaupunki,
1985*

Haila:

*Venäläinen rationaalisuus
1910-luvun kasarmiarkkitehtuuri sosiaalisena käytäntönä,
Suomen Historiallinen Seura, Helsinki 1996*

Rakennettiin uusi Vaasa

*Mirjam Lehtikannon kirjoituksia
toimittanut Anna-Maija Salo,*

Kurvinen,

*VaaRPsto
Vaasan Rannikkopatteristo 1952-1994,
Jyväskylä 1996*

Artéus, Selén:

*Den Nordiska Garnisonsstaden,
Jyväskylä 1988*

Passinmäki:

*Arkkitehtuurin unohtunut ethos,
Tampere, Tampereen Yliopisto, 1997*

Vaasan historia I 1606-1721

*A. Luukko,
Vaasa 1971*

Vaasan historia III 1809-1852

*A. Mäkelä,
Vaasa 1985*

Vaasan historia 1852-1952

*V. Hoving,
Helsinki 1956*

Tarkk'ampujapataljoonien puukasarmit 1881

*Pekka Laineen selvitys,
Espoo 1981*

Rantahalvari:

*Vaasan varuskunta
1993*

Den finlandska militären, Suomen sotalaitos

Tukholma 1902

Suomen muinaismuistoyhdistys: Suomen Museo 1970

Tapiola 1970

Sotahistoriallinen Aikakausikirja 14

1995

Sotilasaikakauslehti, no:t 5 ja 6, 1957

Liitteet

Museoviraston esittämä suojelesuunnitelma

Uusi tonttijakoluonnos Vaasan kasarmialueelle

Rakennusluettelo

Muut Suomen tarkk'ampujapataljoonien kasarnit nykyisellään

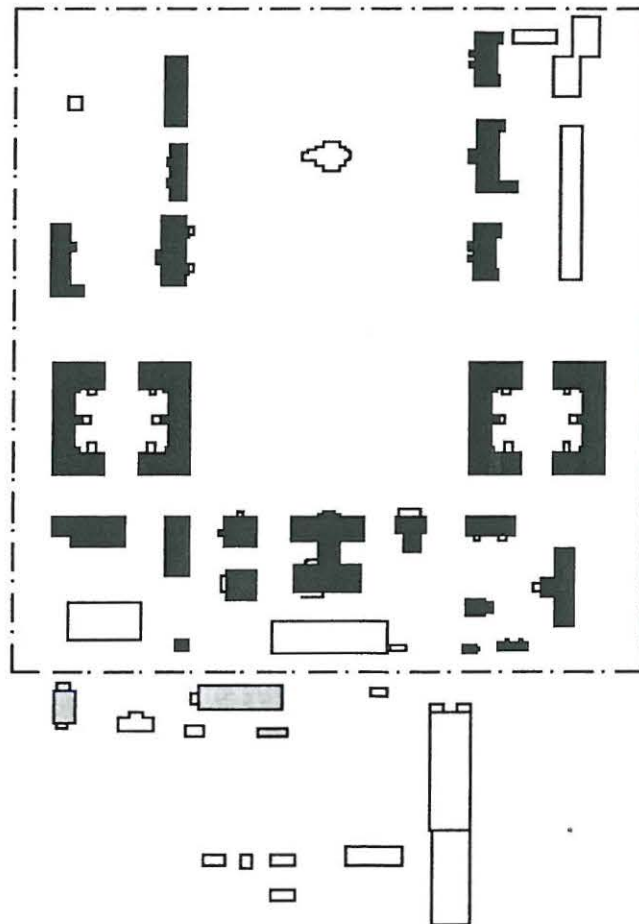
Planssit

Museoviraston esittämä suojelusuunnitelma.

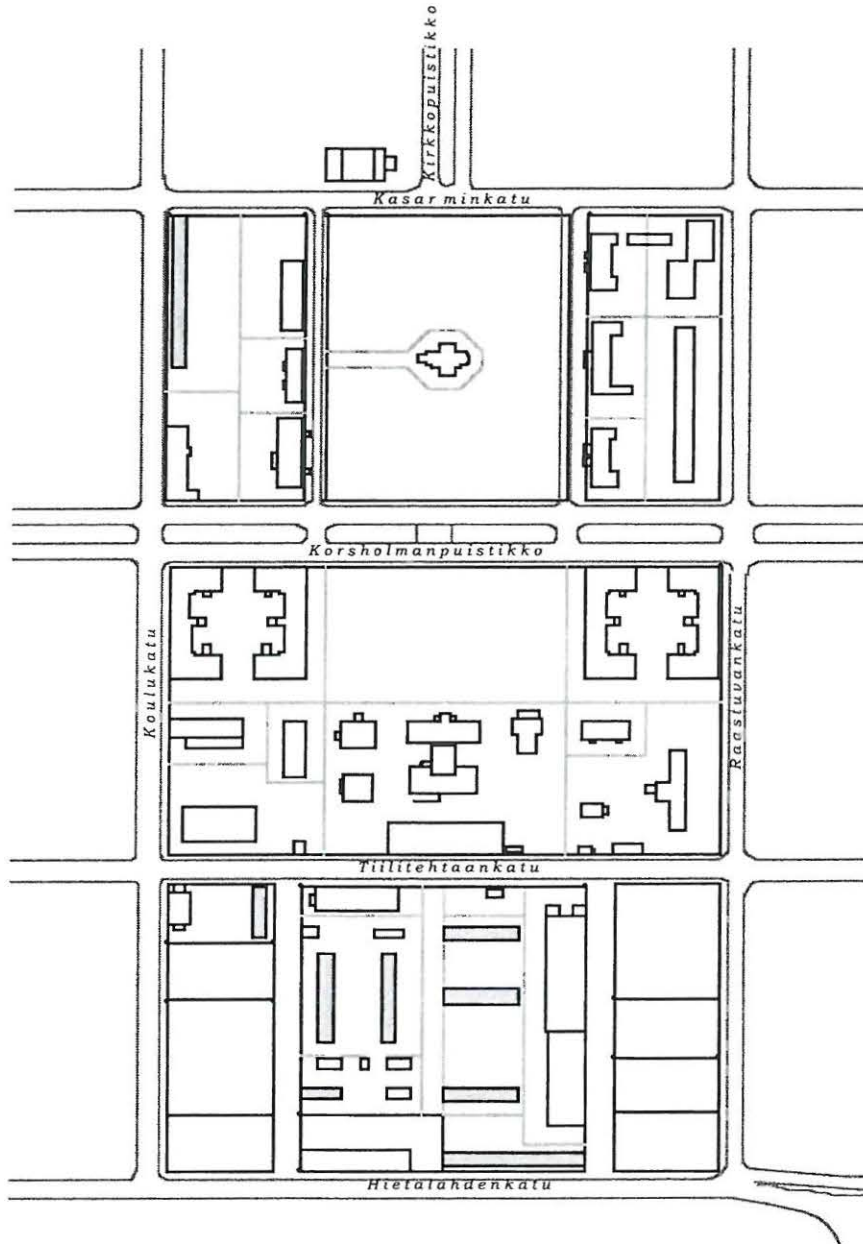
— · — Alue, jota Museovirasto suosittelee suojeltavaksi

■ Suojeltavat rakennukset, jotka sijaitsevat suojeltavalla alueella

■ Suojeltavat rakennukset, jotka sijaitsevat varsinaisen suojeltavan alueen ulkopuolella

Uusi tonttijakoluonnos Vaasan kasarmialueelle, 1:4000.

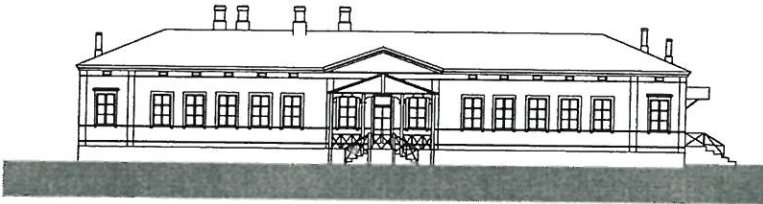

Seuraaville sivuille olen koonnut kaikaista säilyttämistäni rakennuksista luettelon, joista käy ilmi rakennusten julkisivut sekä alkuperäinen, nykyinen ja uusi, suunnittelemani, tilajako. Piirustusten mittakaava on 1:500.

Uudet käyttötarkoitukset

- 1. Edustusrakennus ja toimistotilaa*
 - 2. Asuinrakennus*
 - 3. Asuinrakennus*
 - 3. Asuinrakennus*
 - 5. Asuinrakennus*
 - 6. Asuinrakennus*
 - 7. Upseerikerho*
 - 8. Päiväkoti ja toimistotilaa*
 - 11. Aikuiskoulutus*
 - 12. Aikuiskoulutus*
 - 13. Musiikkiopisto*
 - 14. Musiikkiopisto*
 - 37. Musiikkiopisto*
 - 15. Kiinteistötoimisto*
 - 16. Ruokaravintola*
 - 17. Päiväkoti ja nuorisokohvila*
 - 22. Hostelli*
 - 23. Asuinrakennus*
 - 24. Hostelli*
 - 25. Hostellin ulkorakennus*
 - 27. Ruumishuone-museo*
 - 28. Sotilassoittokunta*
 - 31. Ulkorakennus*
 - 34. Asuinrakennus*
 - 39. Ulkorakennus*
 - 40. Ulkorakennus*
 - 41. Ulkorakennus*
 - 48. Muuntaja*
 - 49. Tanssistudiot ja verstastilaa*
 - 50. Teatteritila*
 - 53. Verstaas*
 - 54. Verstaas*
 - 55. Verstaas*
 - 57. Maakellari*
 - 62. Asuinrakennus*
 - 63. Asuinrakennus*
 - 64. Ulkorakennus*
 - 70. Aikuiskoulutus ja kerhotilaa*
- Kruununmakasiini*

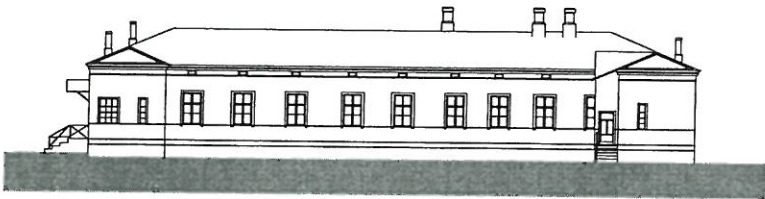
Rakennus 1

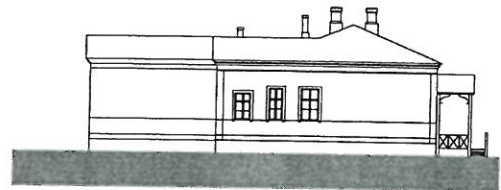
länteen

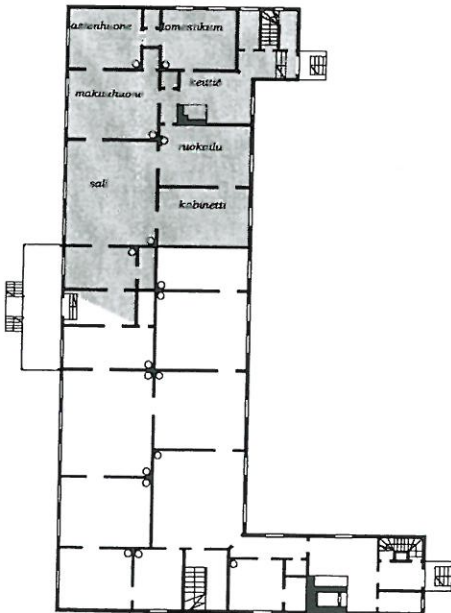
etelään

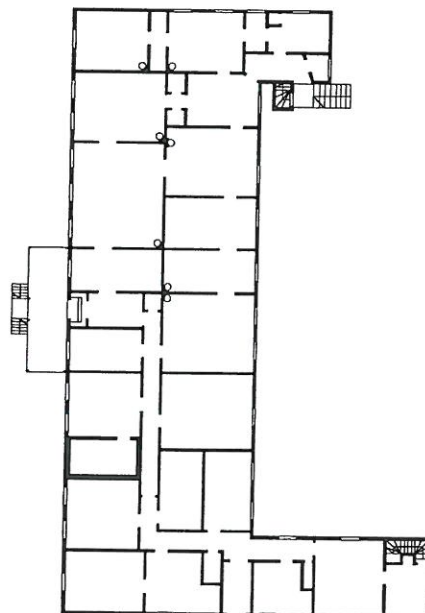
itään

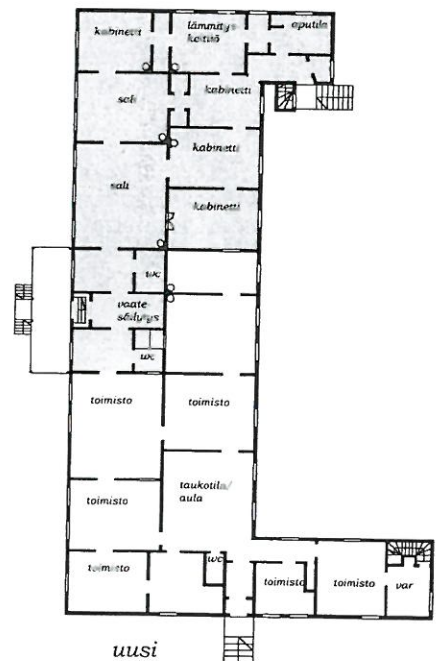
pohjoiseen

alkuperäinen

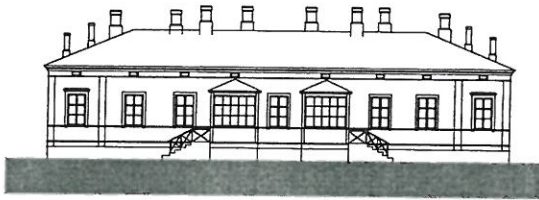

nykyinen

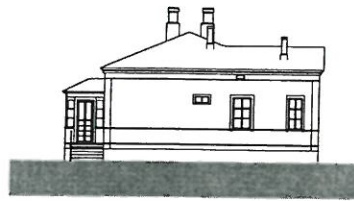

uusi

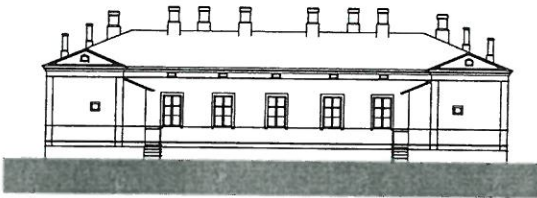
Rakennus 2

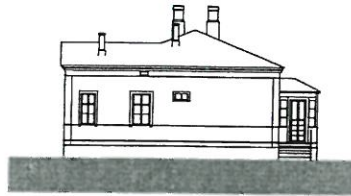
julkisivu länteen

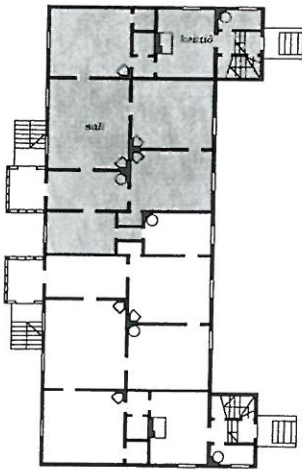
julkisivu etelään

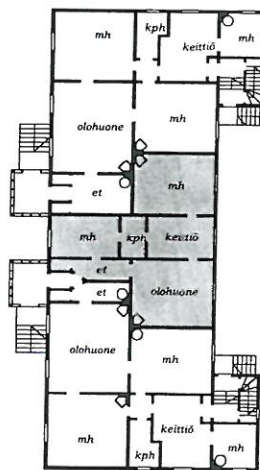
julkisivu itään

julkisivu pohjoiseen

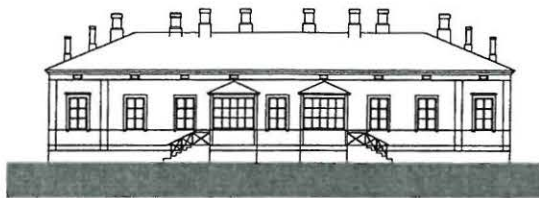

alkuperäinen

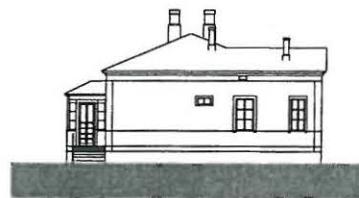

nykyinen

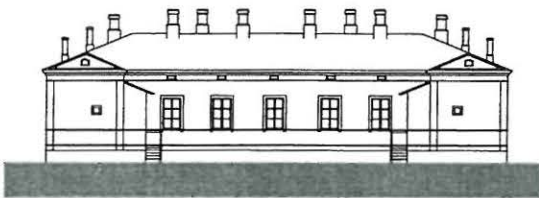
Rakennus 3

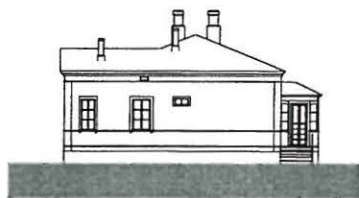
länteen

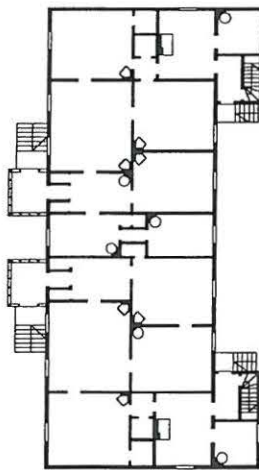
etelään

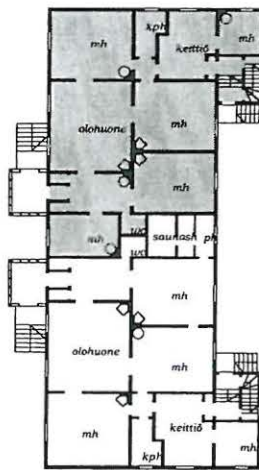
itään

pohjoiseen

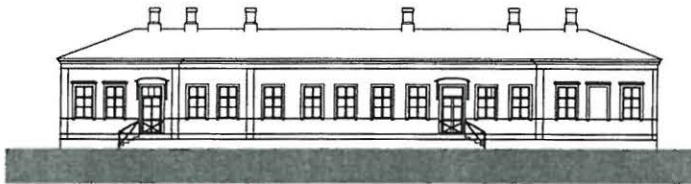

alkuperäinen

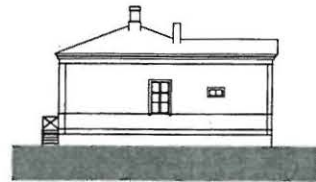

nykyinen

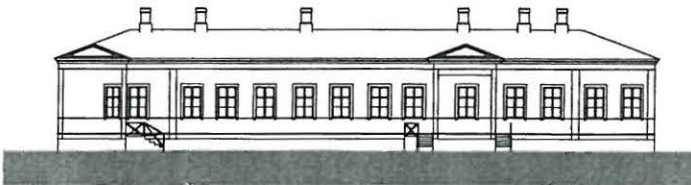
Rakennus 5

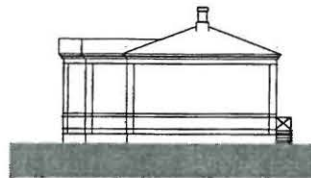
länteen

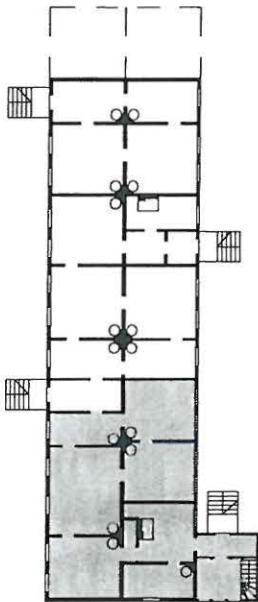
etelään

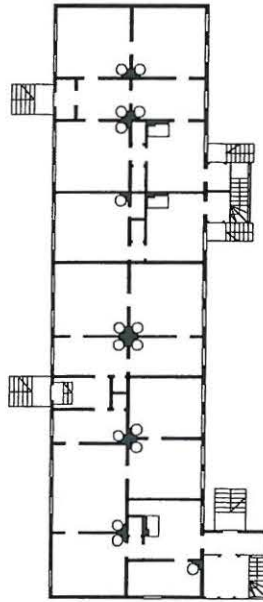
itään

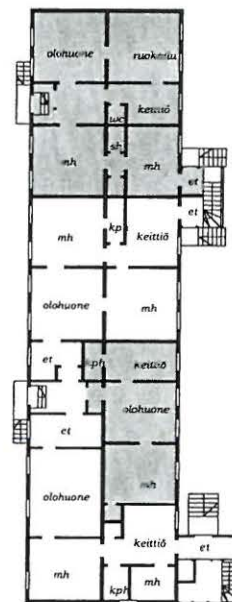
pohjoiseen

alkuperäinen

laajennettu 1800-luvun lopussa

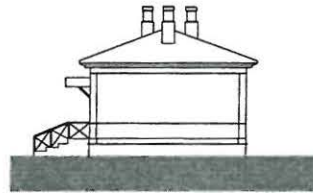

nykyinen

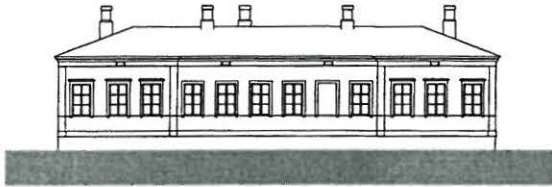
Rakennus 6

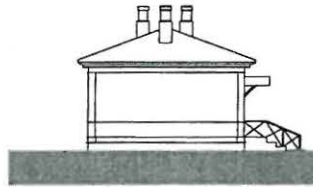
länteen

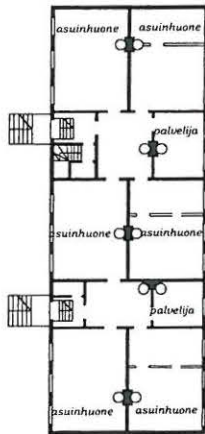
etelään

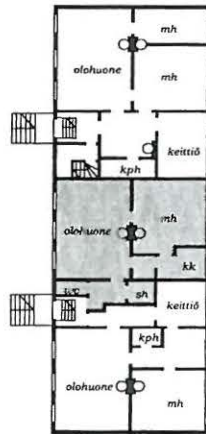
itään

pohjoiseen

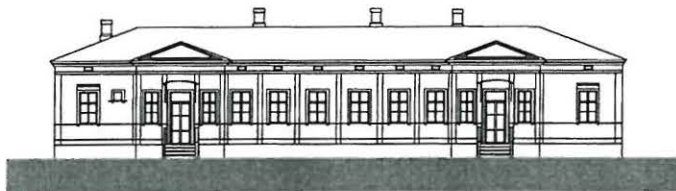

alkuperäinen

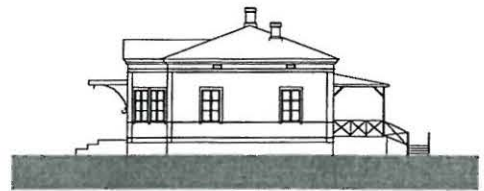

nykyinen

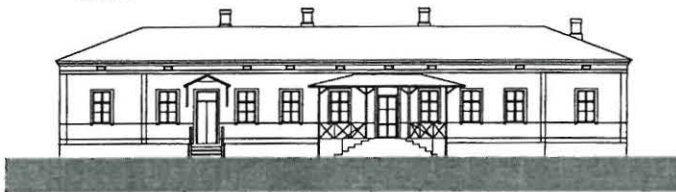
Rakennus 7

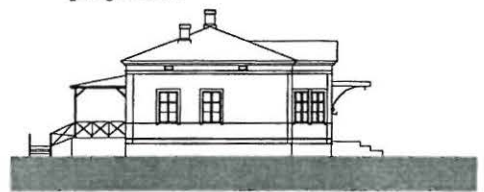
itään

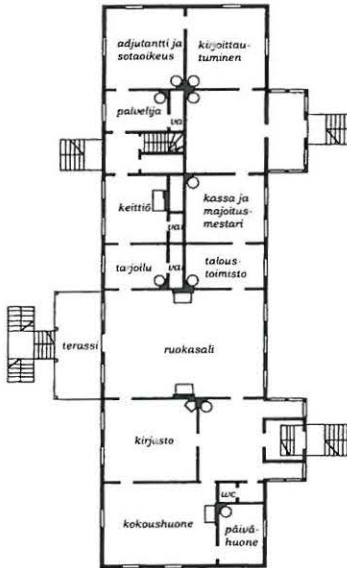
pohjoiseen

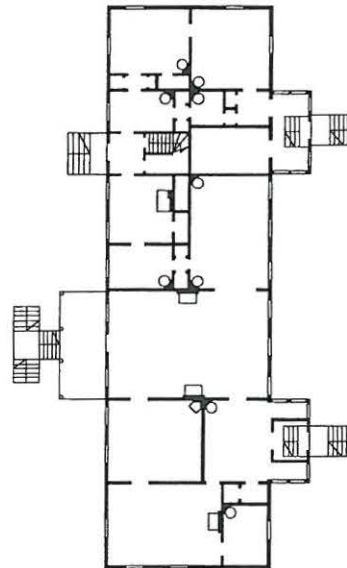
länteen

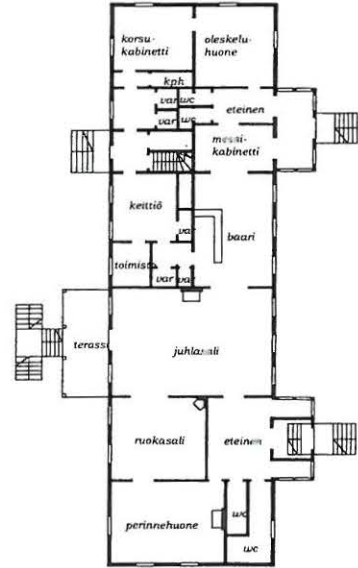
etelään

alkuperäinen

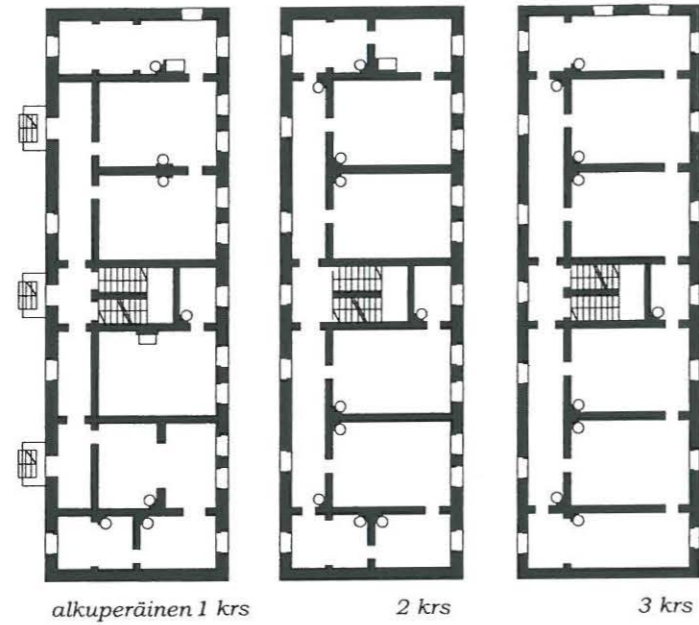

1900-luvun alku

nykyinen

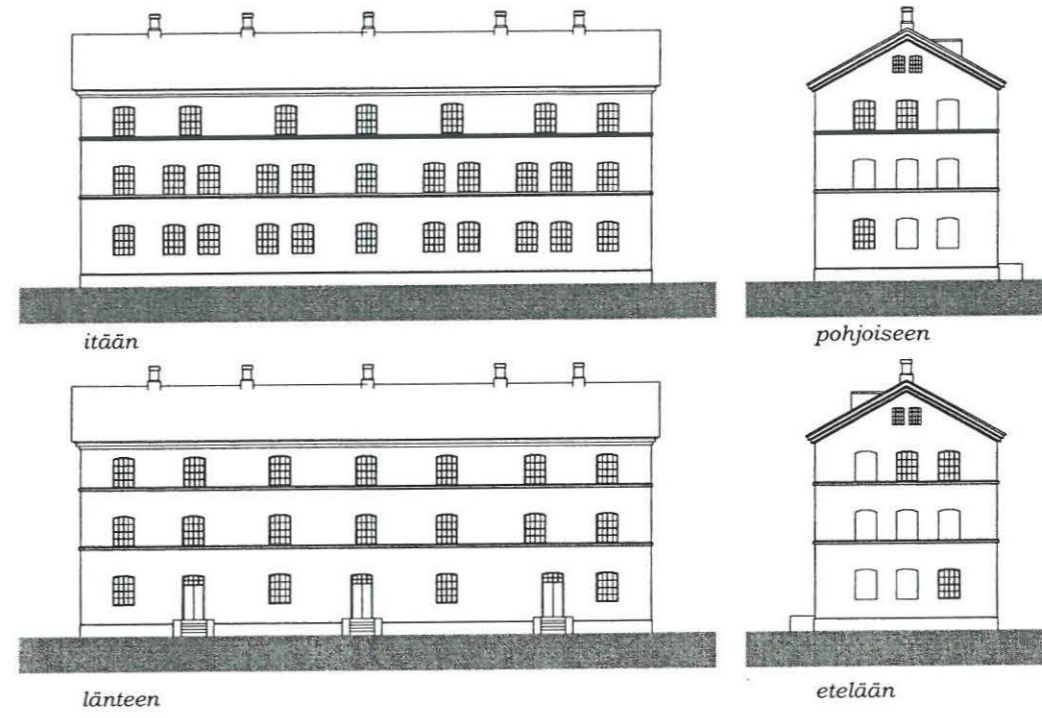
Rakennus 8

alkuperäinen 1 krs

2 krs

3 krs

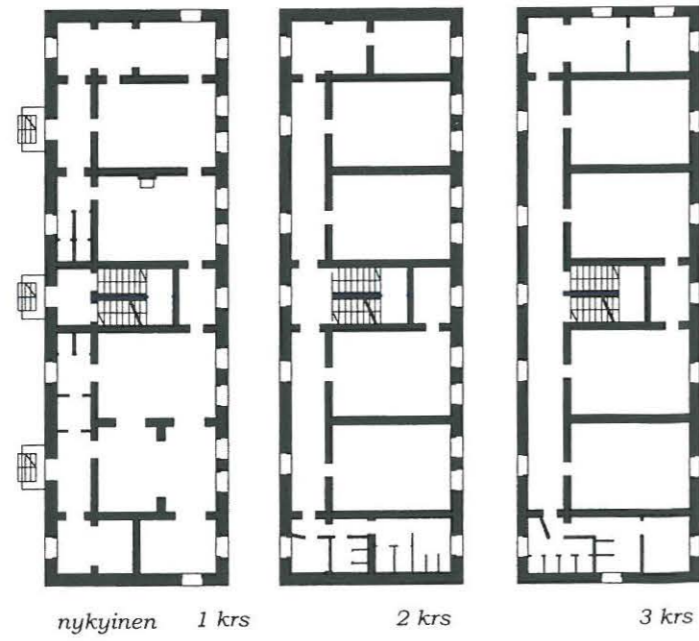

itään

pohjoiseen

länteen

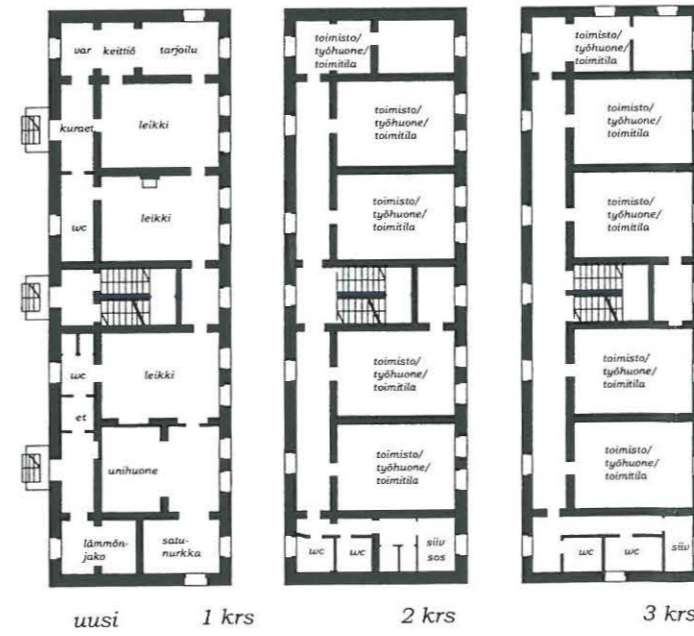
etelään

nykyinen 1 krs

2 krs

3 krs

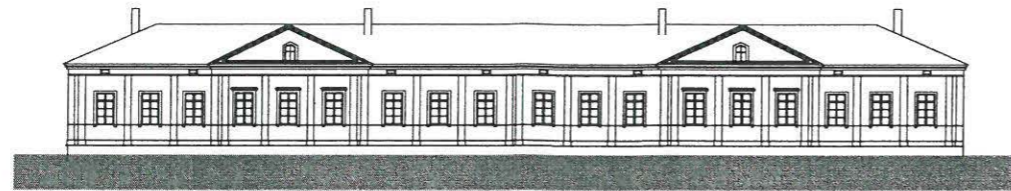

uusi 1 krs

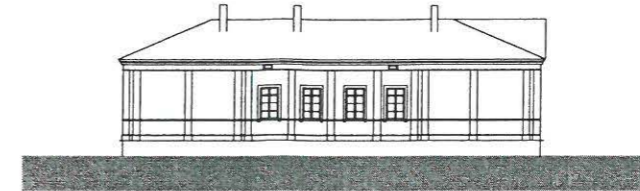
2 krs

3 krs

Rakennus 11

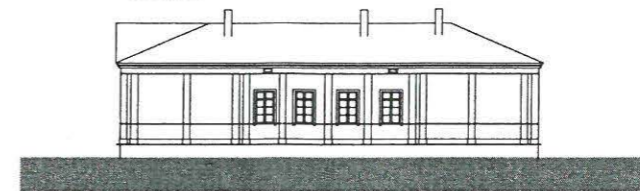
itään

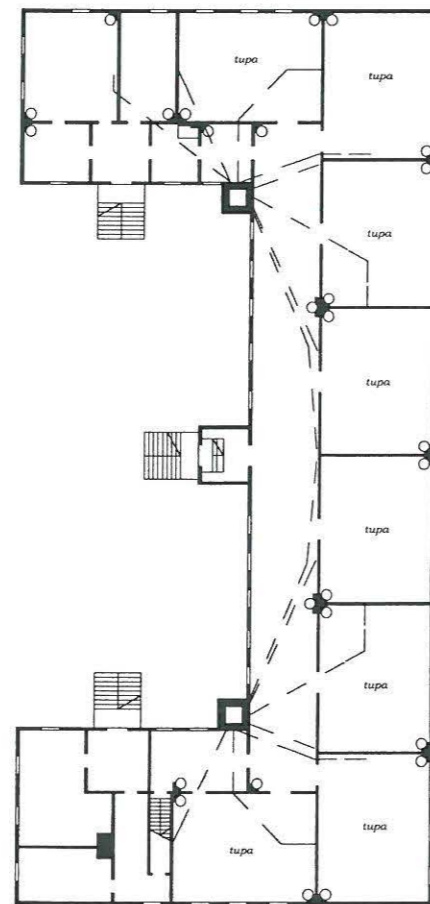
etelään

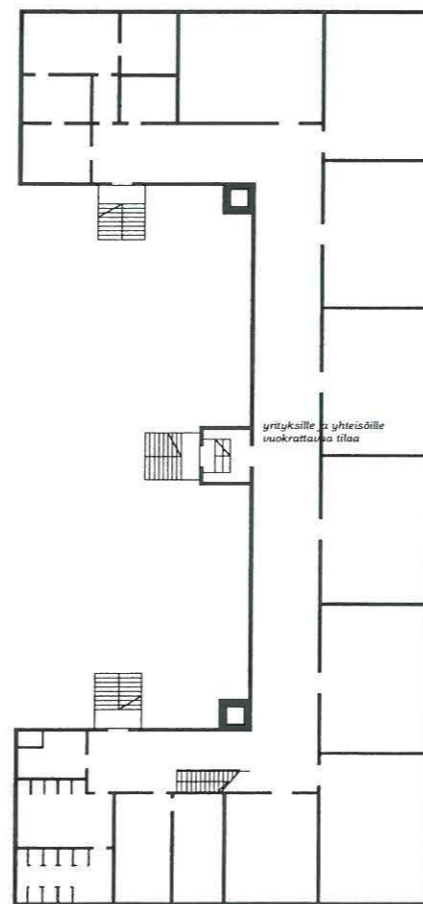
länteen

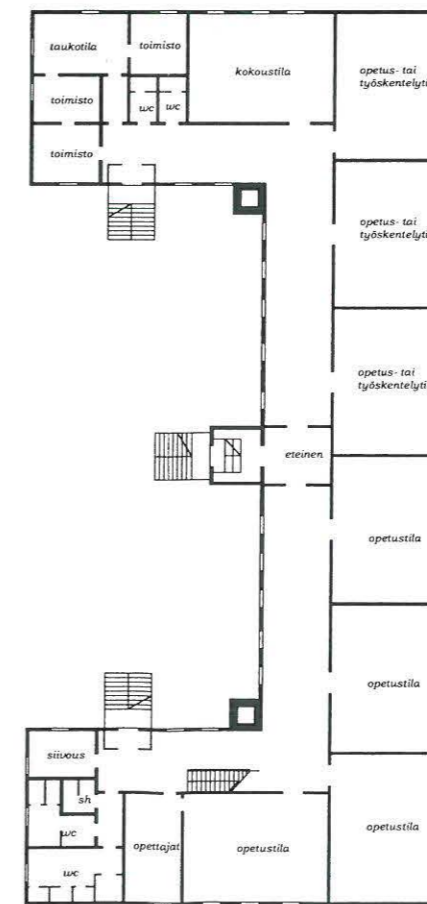
pohjoiseen

alkuperäinen

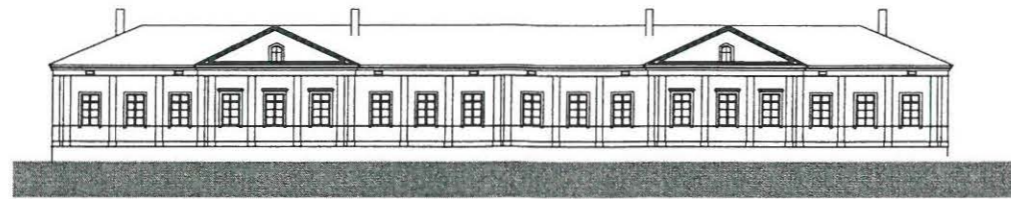

nykyinen

uusi

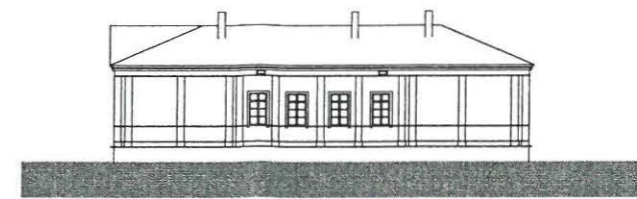
Rakennus 12

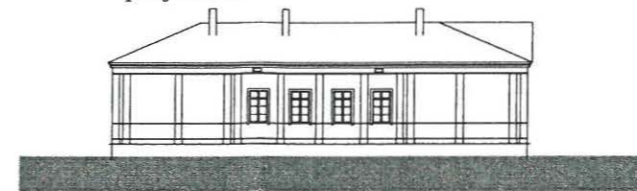
länteen

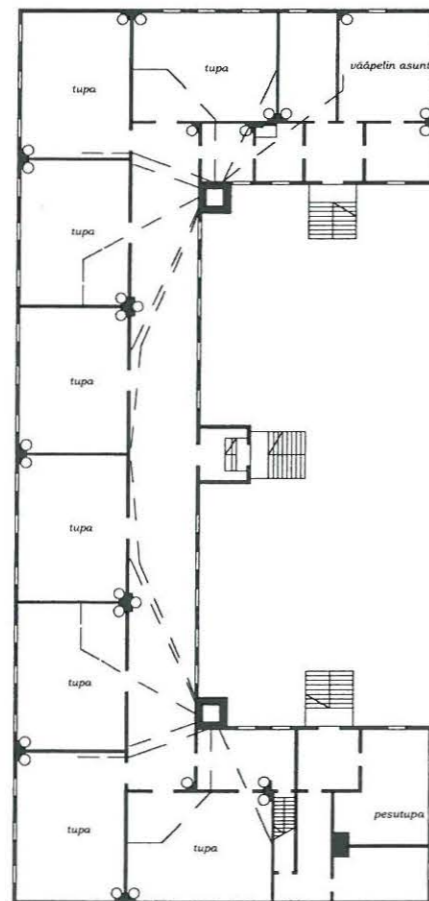
itään

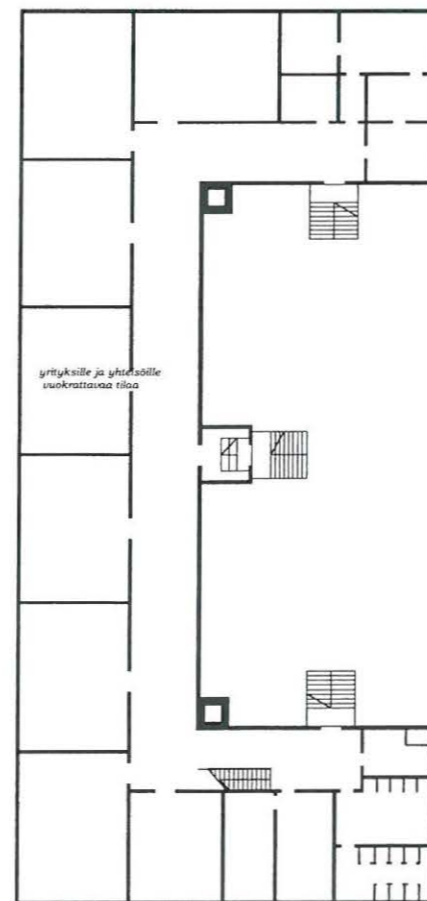
pohjoiseen

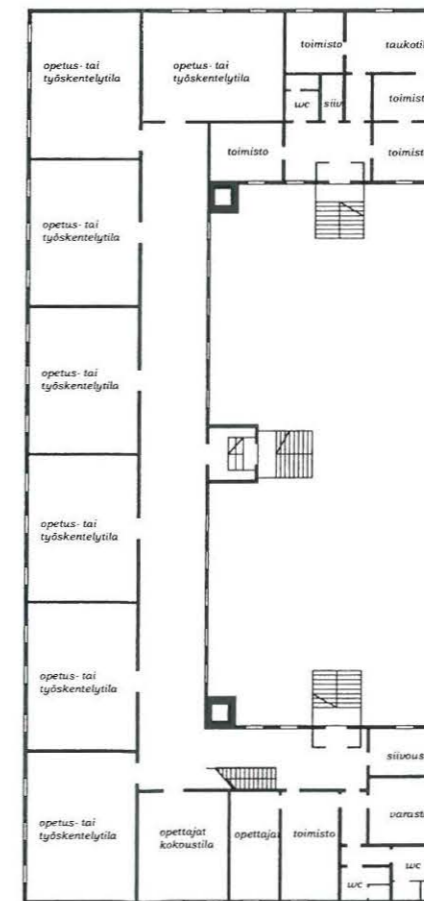
etelään

alkuperäinen

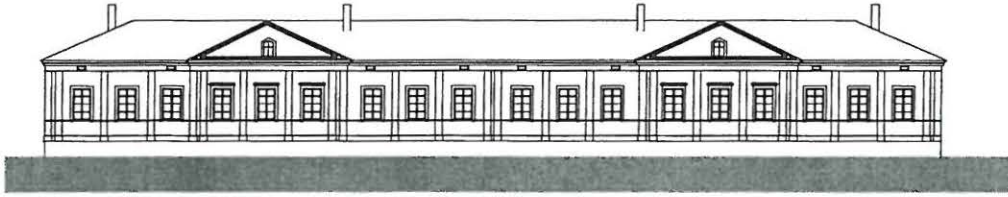

nykyinen

uusi

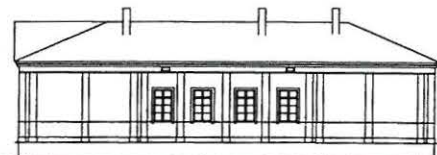
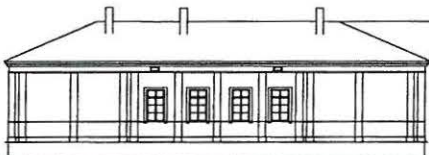
Rakennukset 13 ja 14

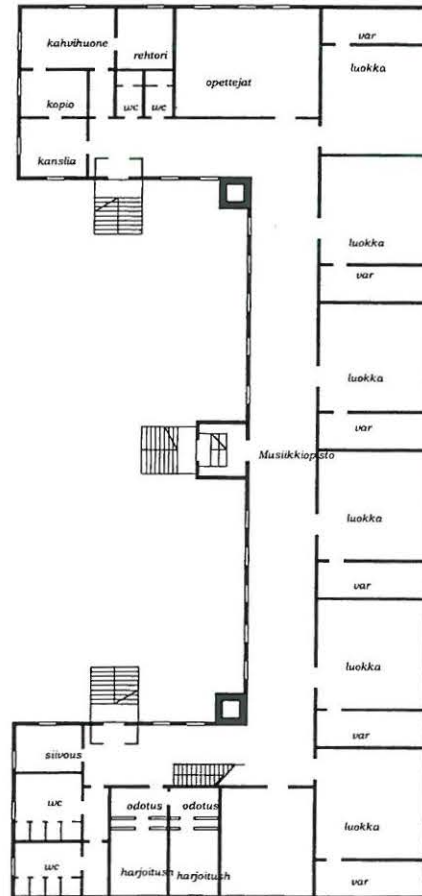
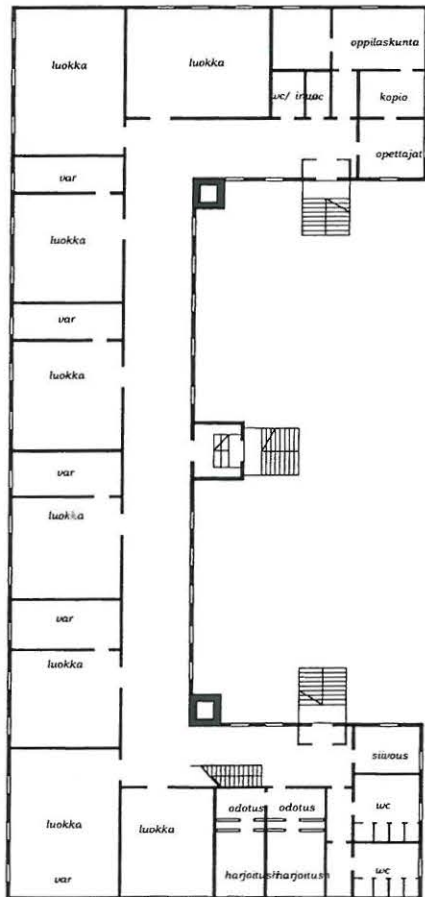
julkisivut Koulukadulle ja kentälle

pihajulkisivut pihalle

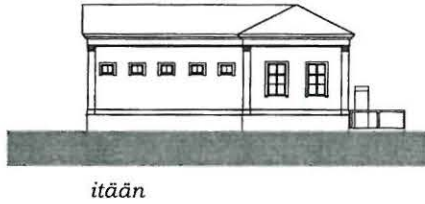
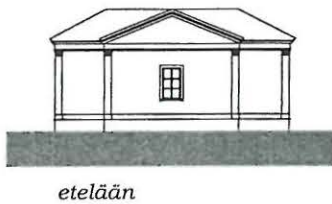
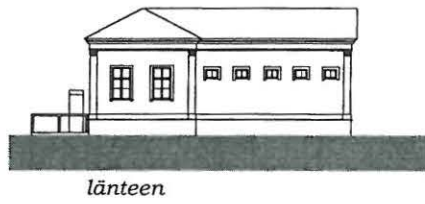

julkisivut Korsholmanpuistikoon ja etelään

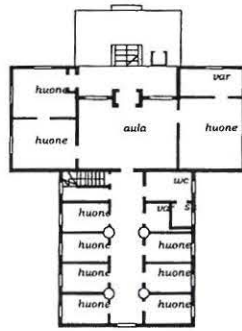

uusi, alkuperäiset ja nykyisetkin kuten kasarmirakennukset 11 ja 12

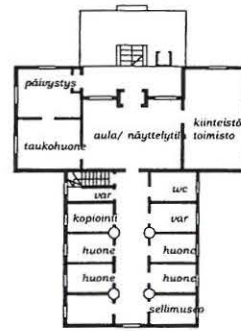
Rakennus 15

alkuperäinen

nykyinen

uusi

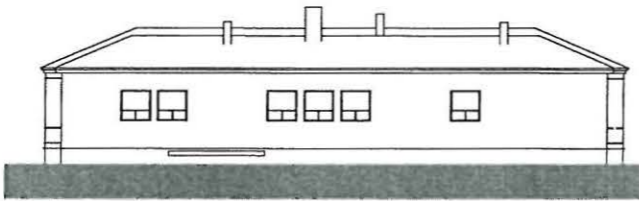
Rakennus 16

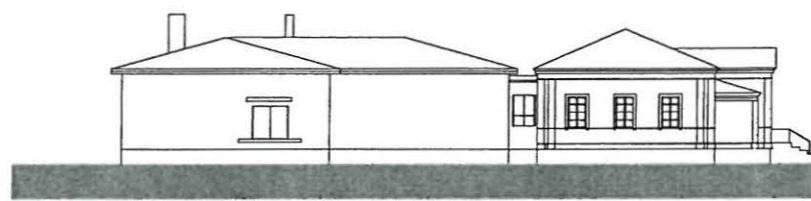
pohjoiseen

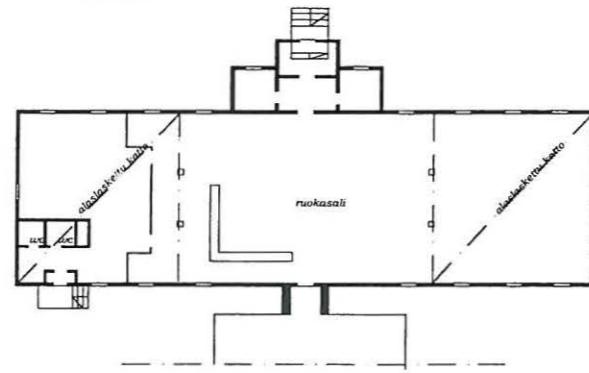
länteen

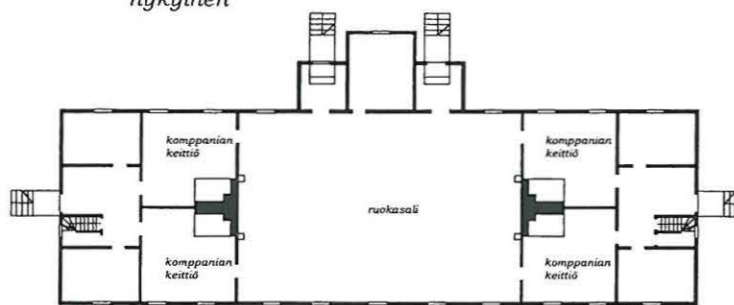
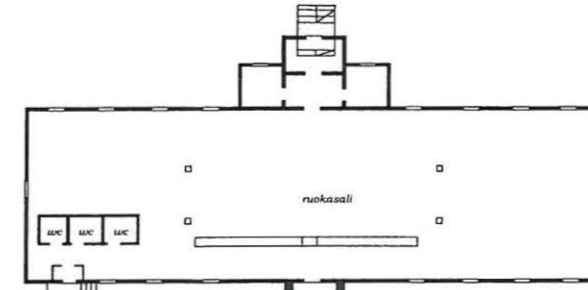
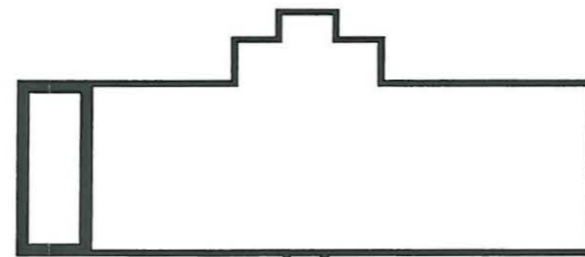
etelään

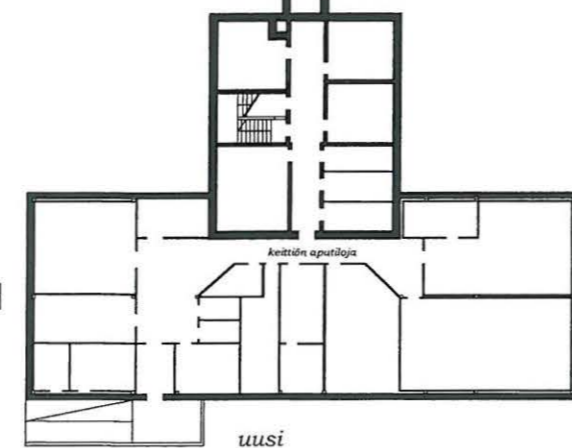
itään

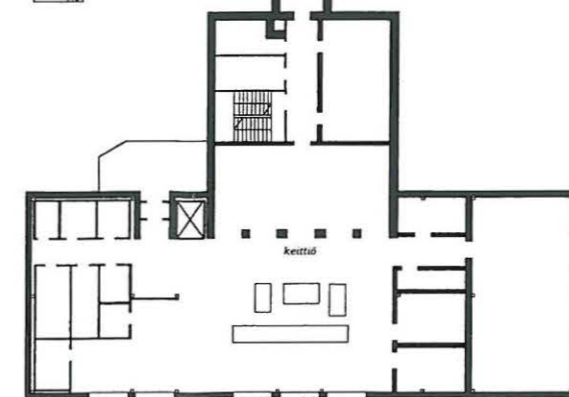
nykyinen

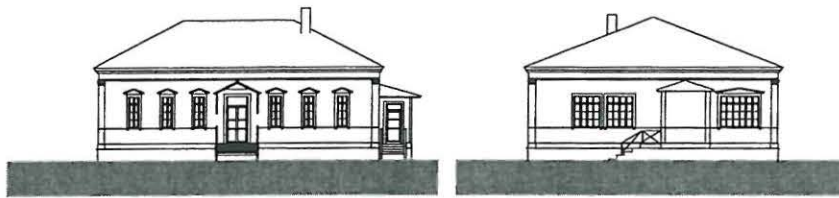
alkuperäinen

uusi

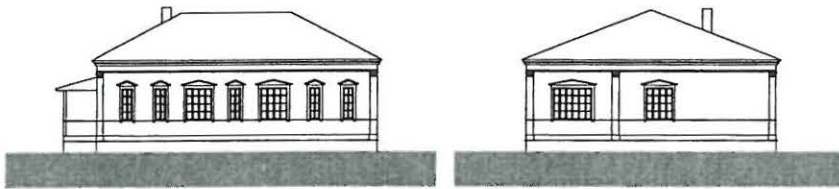

Rakennus 17

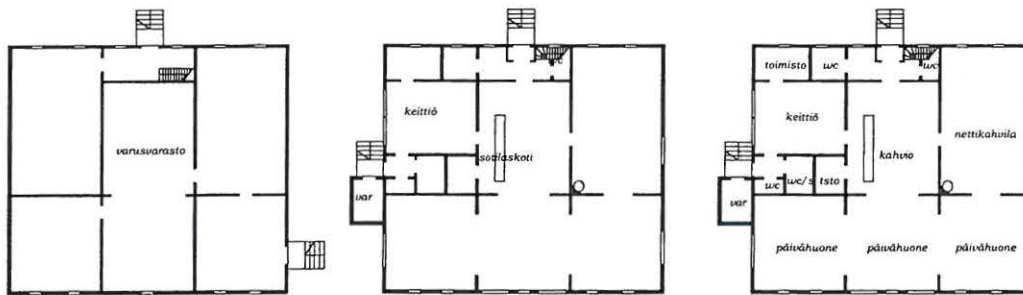
pohjoiseen

länteen

etelään

itään

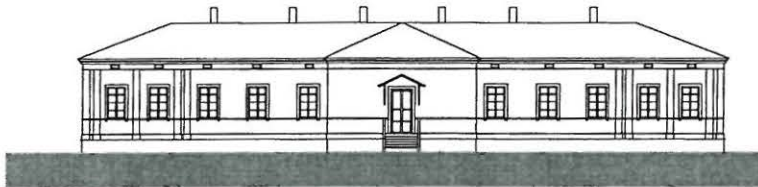

alkuperäinen

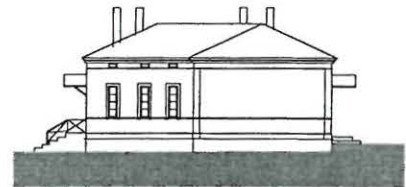
nykyinen

uusi

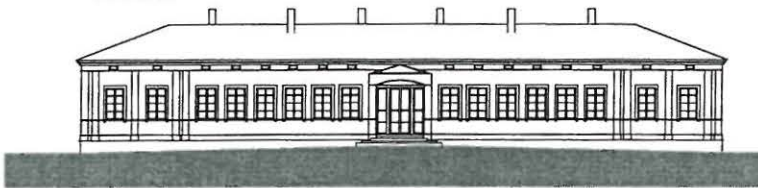
Rakennus 22

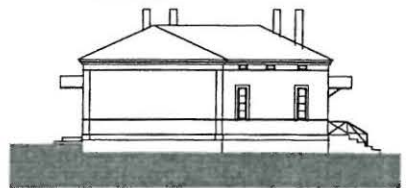
länteen

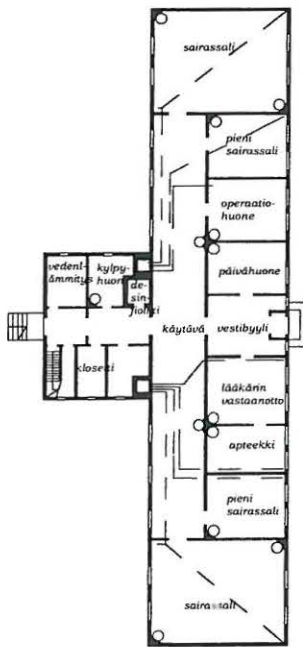
etelään

itään

pohjoiseen

alkuperäinen

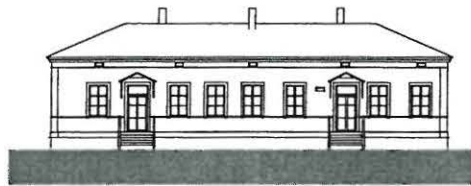

nykyinen

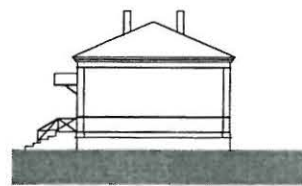

uusi

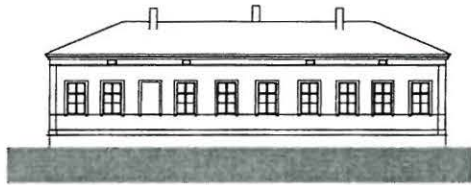
Rakennus 23

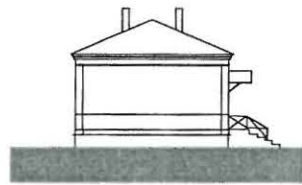
etelään

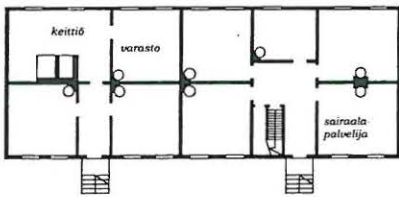
itään

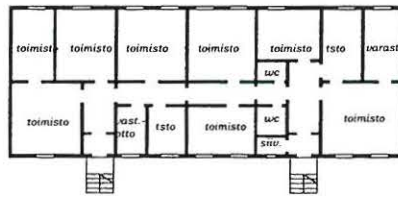
pohjoiseen

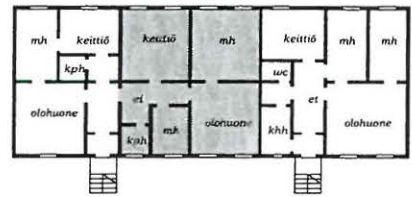
länteen

alkuperäinen

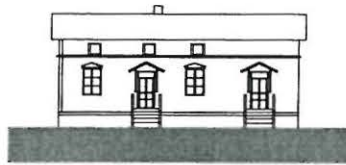

nykyinen

uusi

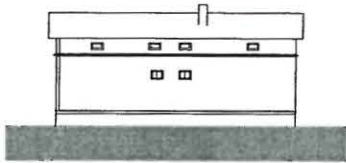
Rakennus 24

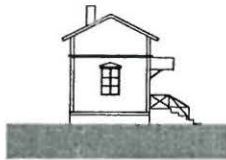
pohjoiseen

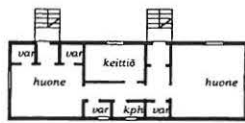
länteen

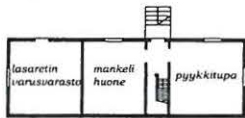
etelään

itään

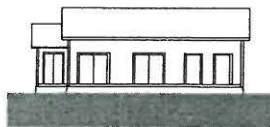

nykyinen

alkuperäinen

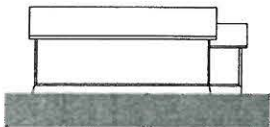
Rakennus 25

pohjoiseen

länteen

etelään

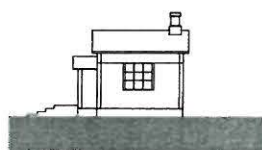

itään

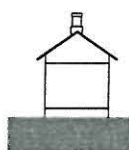

alkuperäinen

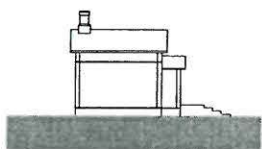
Rakennus 27

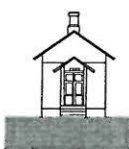
pohjoiseen

länteen

etelään

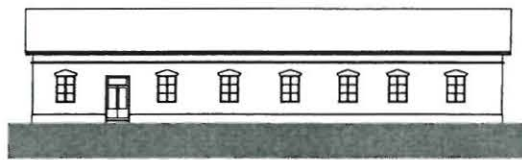

itään

alkuperäinen

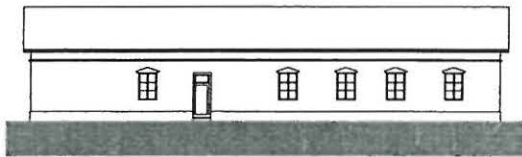
Rakennus 28

länteen

pohjoiseen

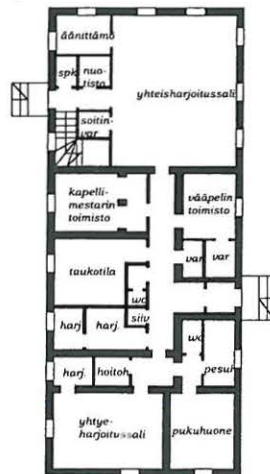
itään

etelään

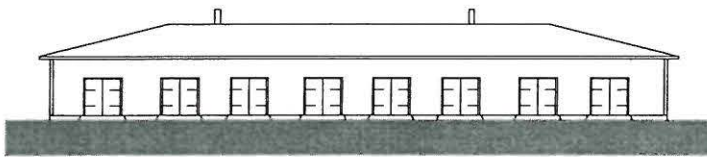

alkuperäinen

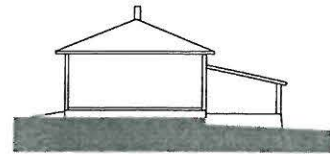

nykyinen

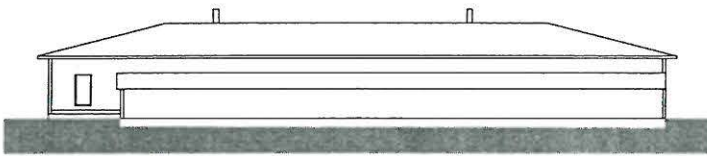
Rakennus 29

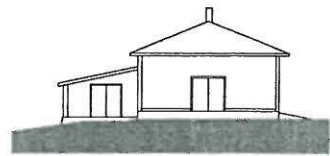
pohjoiseen

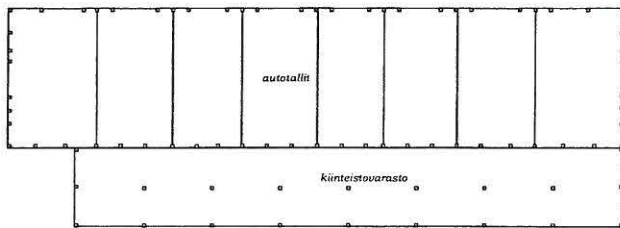
länteen

etelään

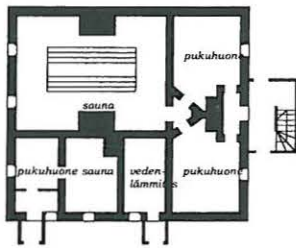
itään

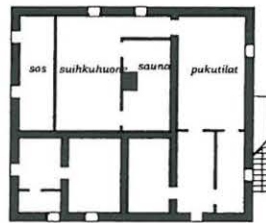
Rakennus 31

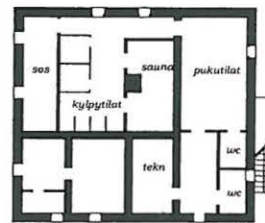
Rakennus 32

alkuperäinen

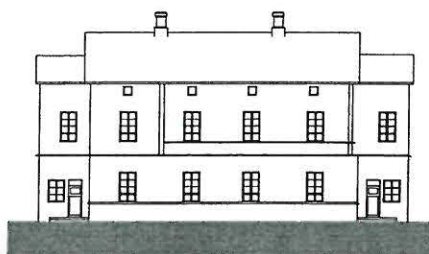

nykyinen

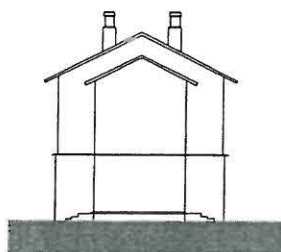

uusi

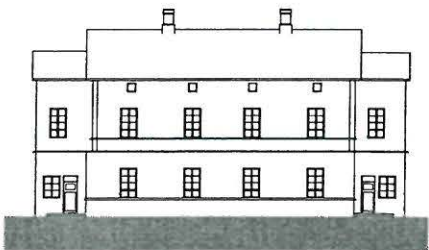
Rakennus 34

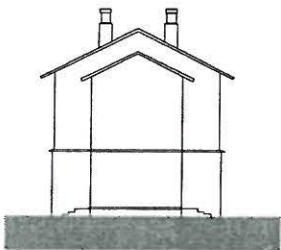
itään

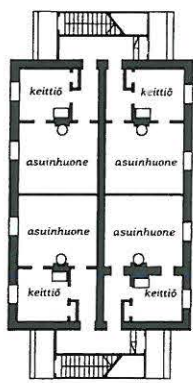
pohjoiseen

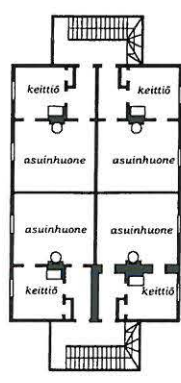
länteen

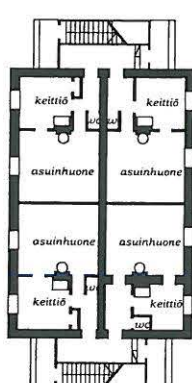
etelään

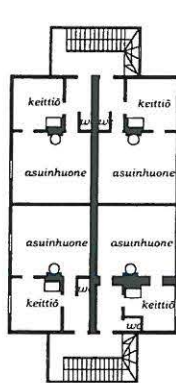
alkuperäinen 1. krs

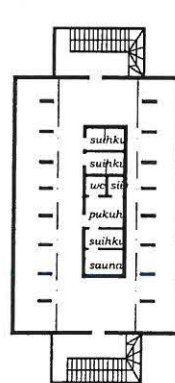
2. krs

uusi 1. krs

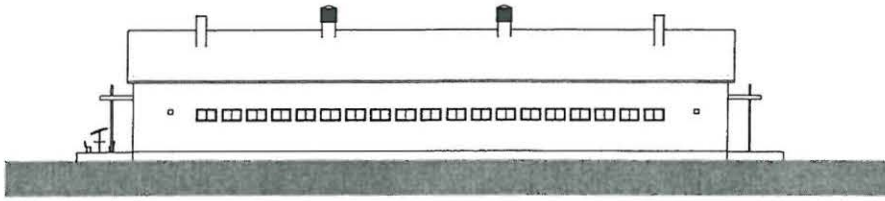

2. krs

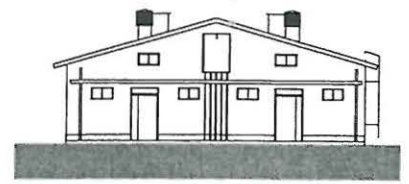

ullakko

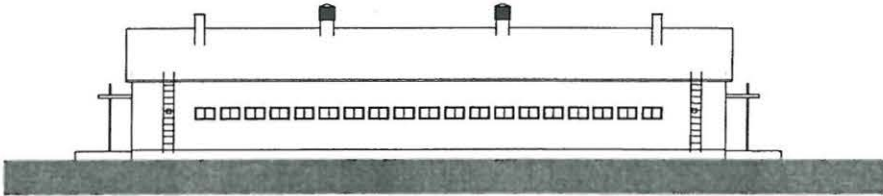
Rakennus 37

julkisivu etelään 1:200

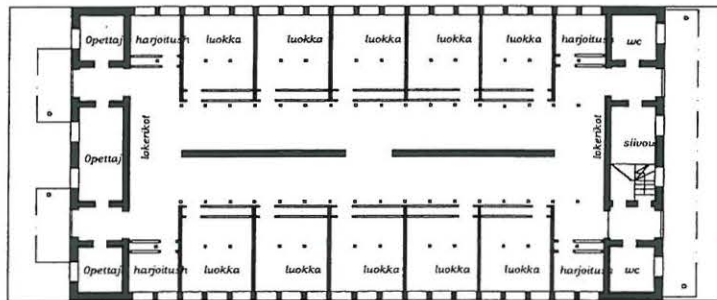
julkisivu itään 1:200

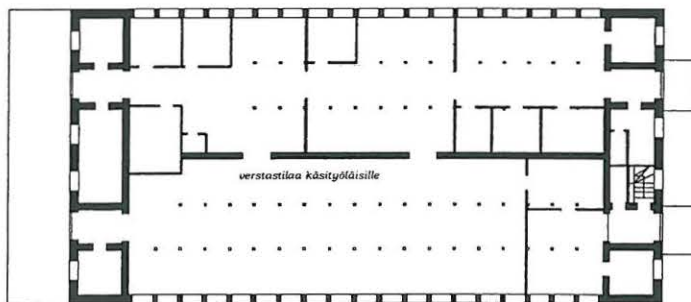
julkisivu pohjoiseen 1:200

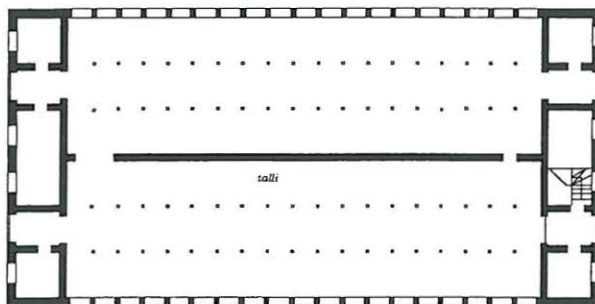
julkisivu länteen 1:200

uusi

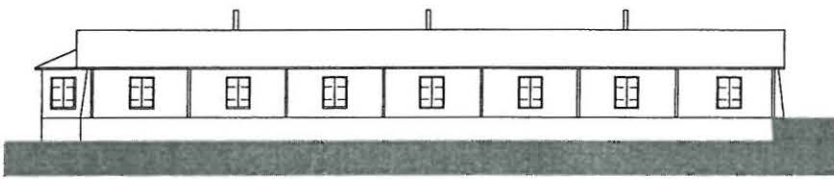

nykyinen

alkuperäinen

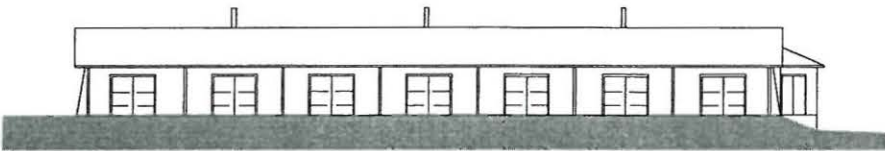
Rakennus 39

etelään

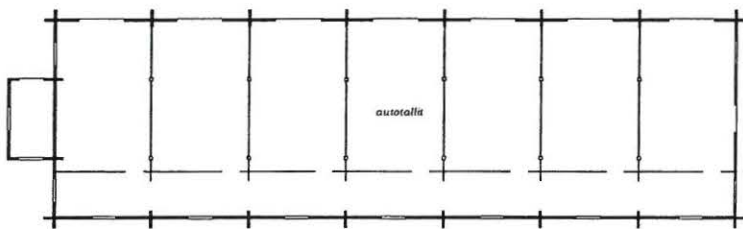
itään

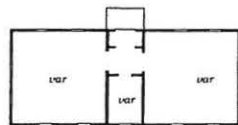
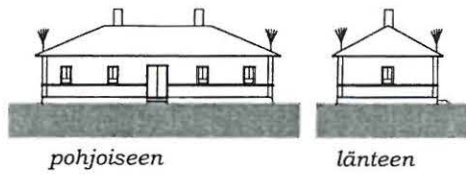
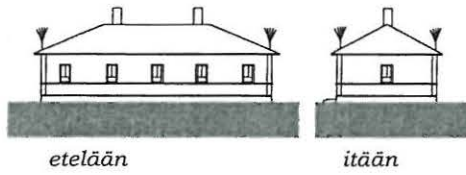
pohjoiseen

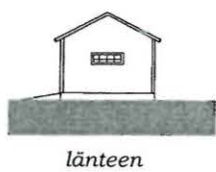
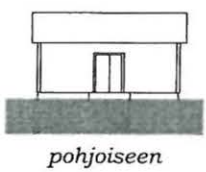
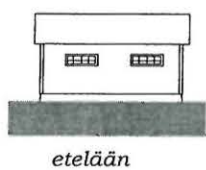
länteen

Rakennus 40

Rakennus 41

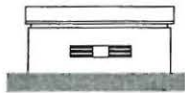
Rakennus 48

pohjoiseen

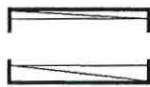
länteen

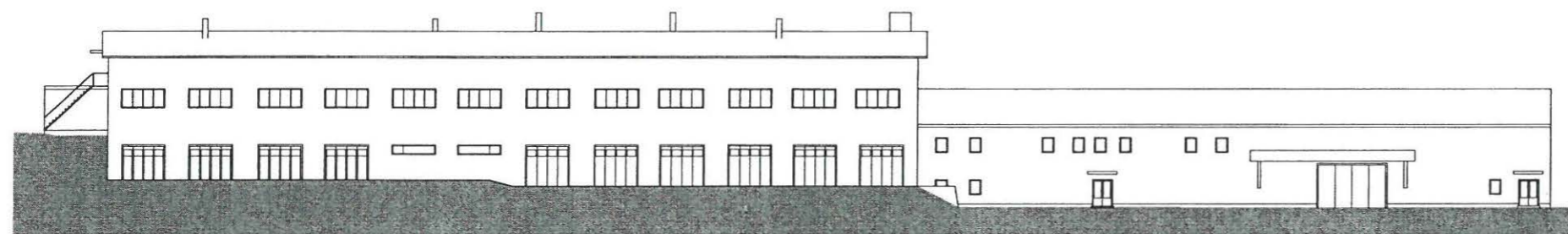
etelään

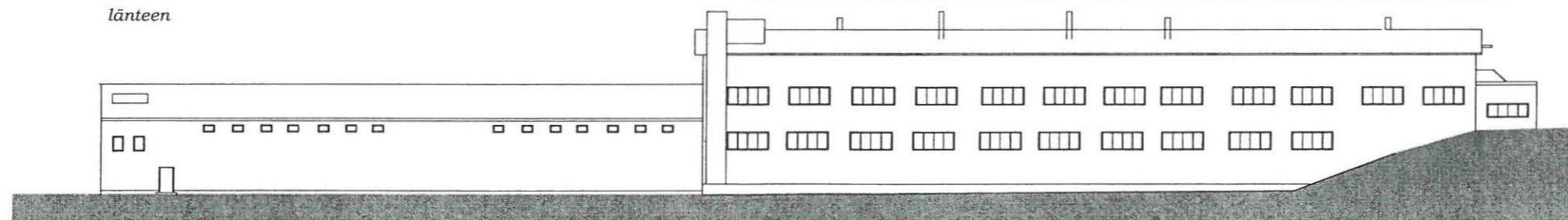
itään

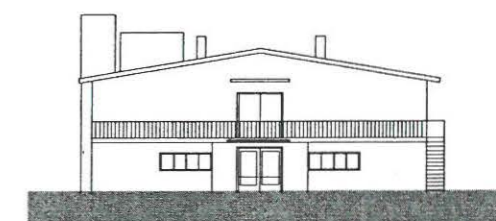
Rakennukset 49 ja 50, julkisivut

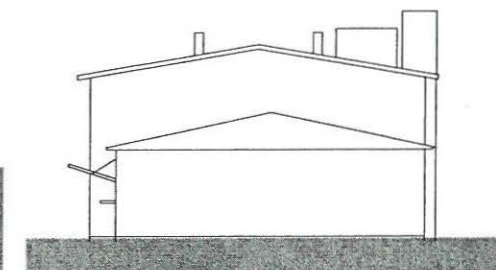
länteen

itään

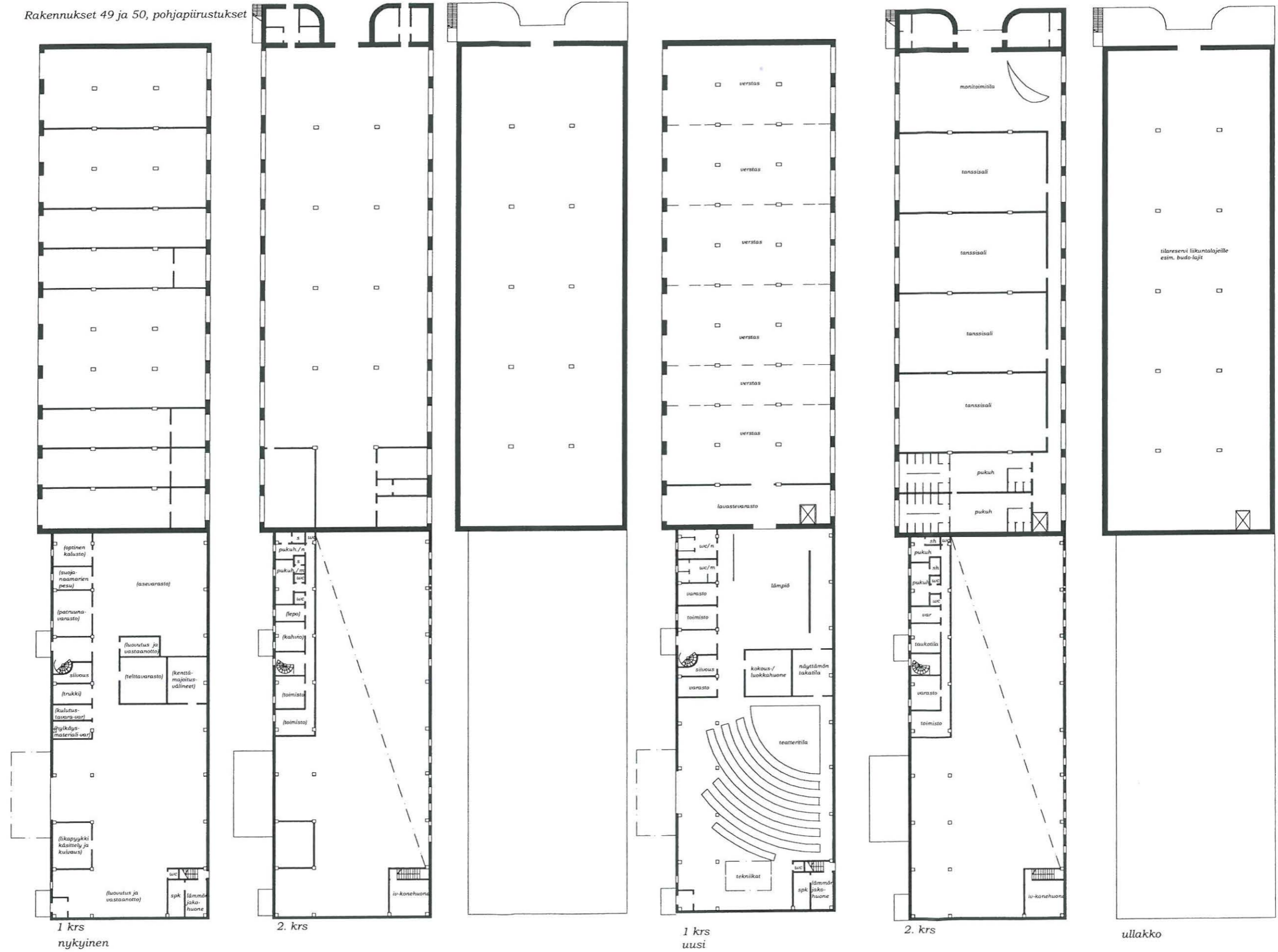

pohjoiseen

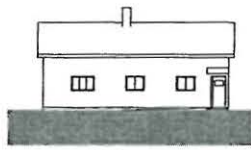

etelään

Rakennukset 49 ja 50, pohjapiirustukset

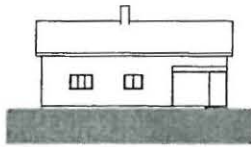
Rakennukset 53, (54) ja 55

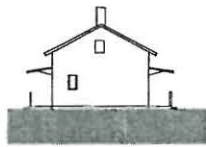
etelään

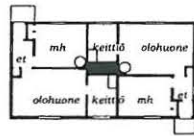
itään

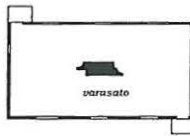
pohjoiseen

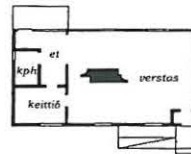
länteen

alkuperäinen

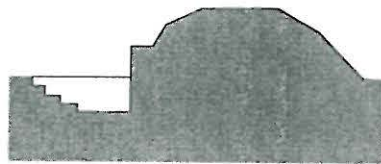

nykyinen

uusi

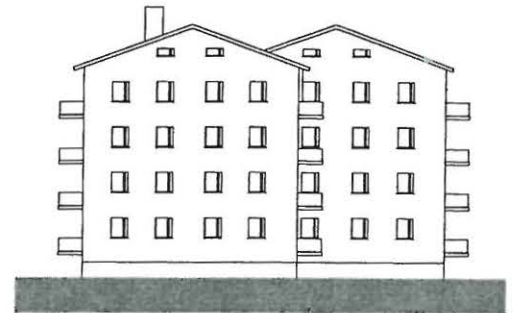
Rakennus 57

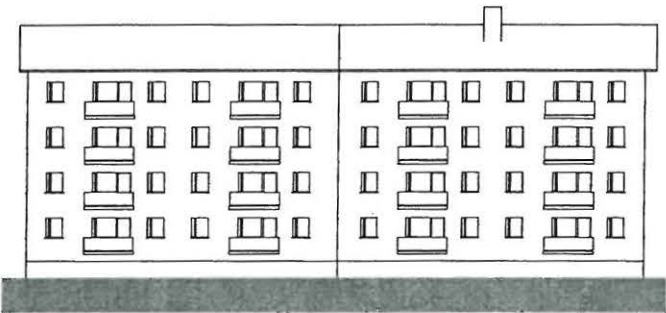
Rakennus 62

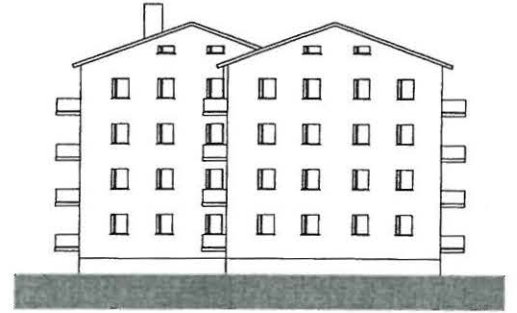
itään

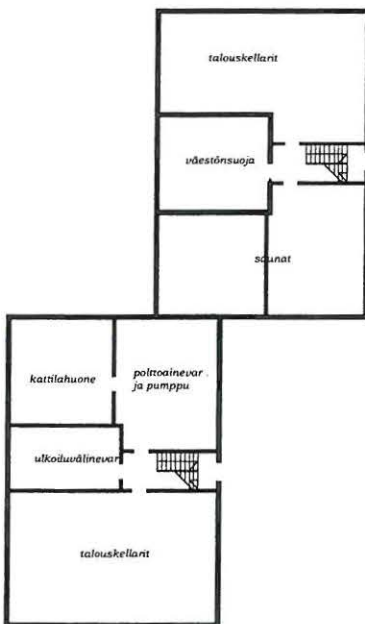
etelään

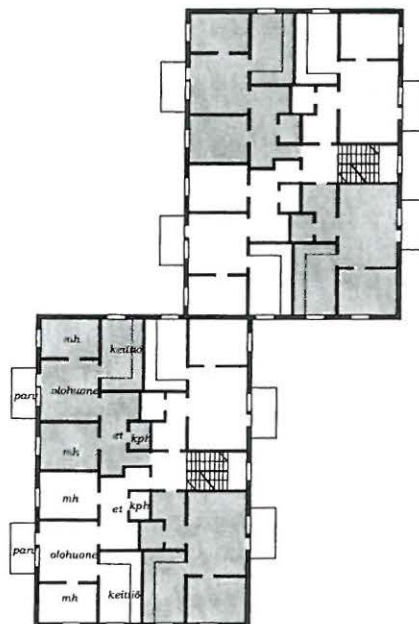
länteen

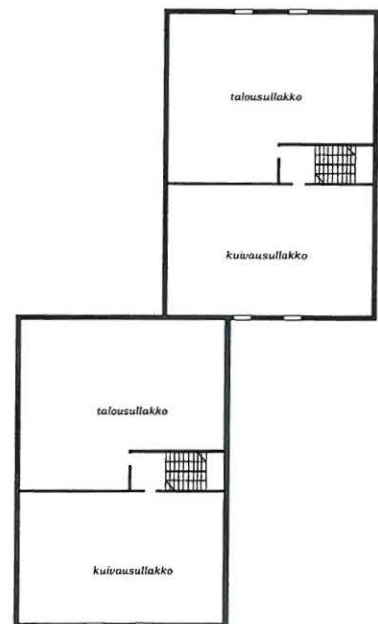
pohjoiseen

pohjakerros

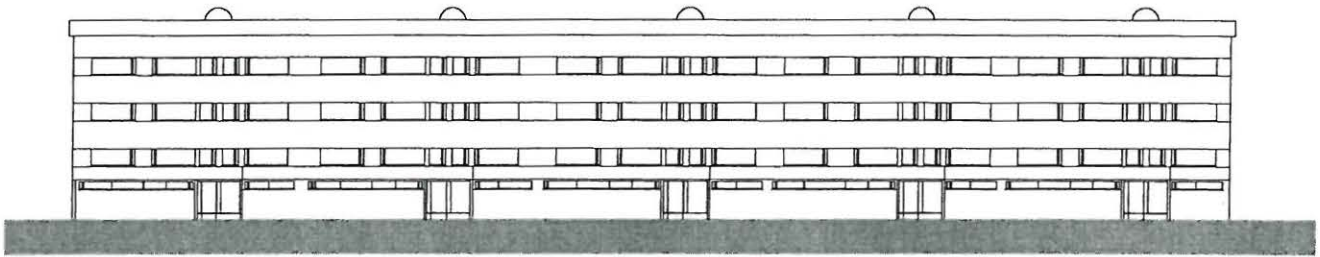

1.-4. krs

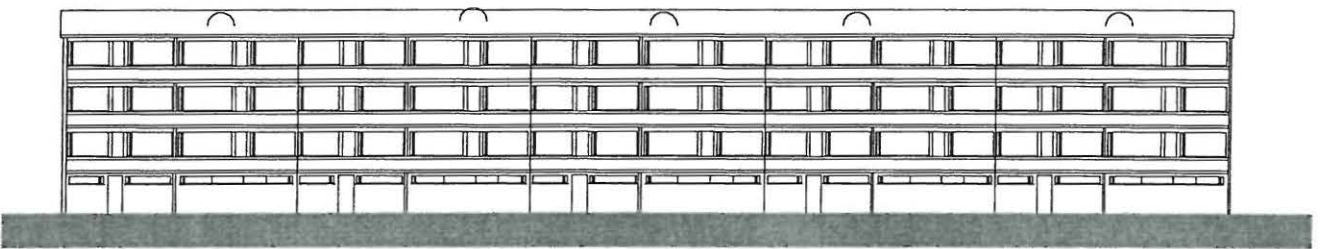

ullakkokerros

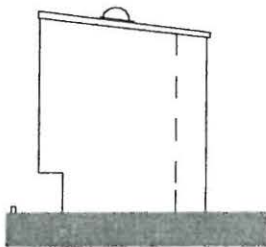
Rakennus 63

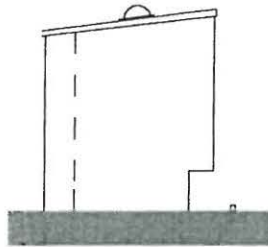
itään

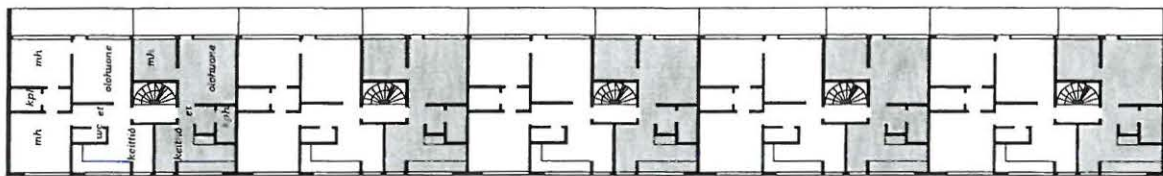
länteen

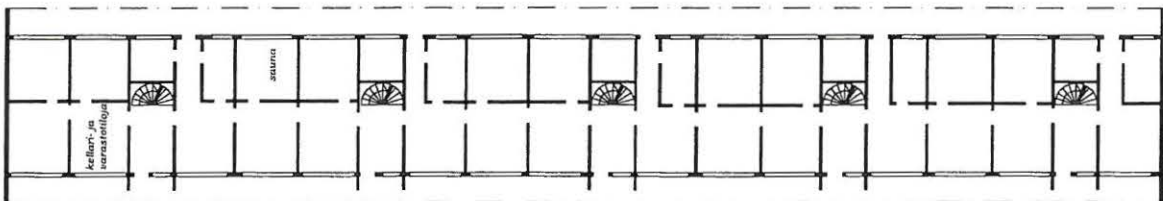
pohjoiseen

etelään

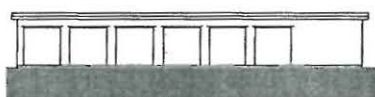

1.-3. krs

pohjakerros

Rakennus 64

pohjoiseen

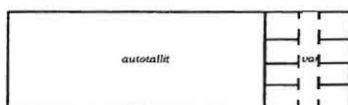
länteen

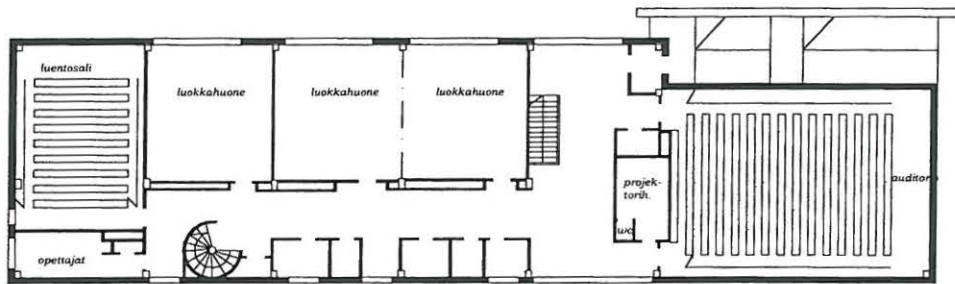
etelään

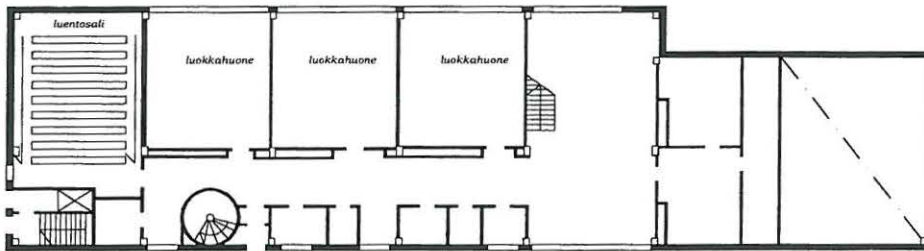
itään

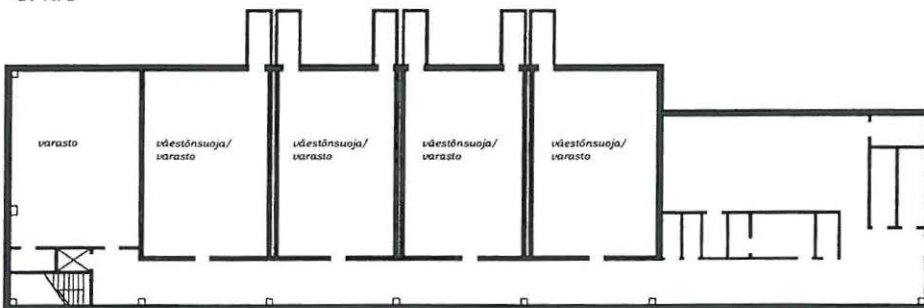
Rakennus 70

2 krs

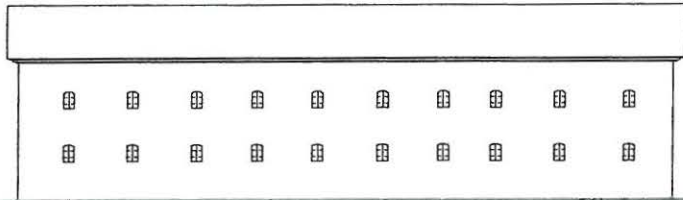

1. krs

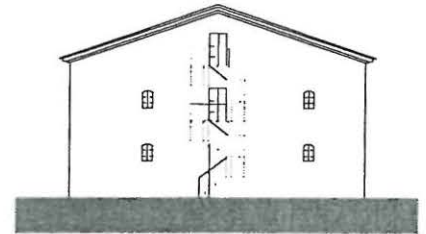

pohjakerros

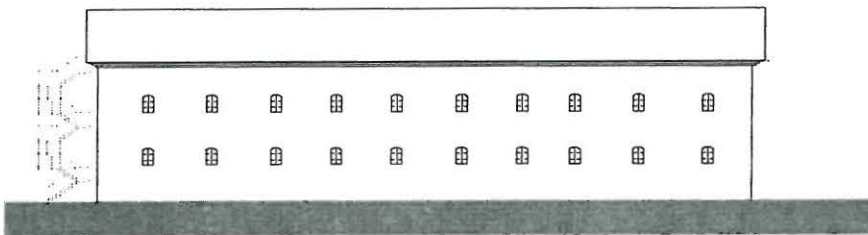
Kruununmakasiini

julkisivu länteen

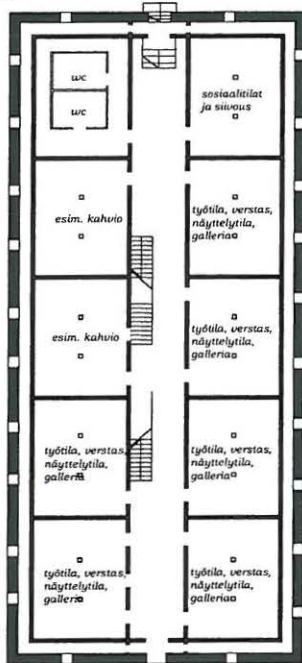
julkisivu etelään

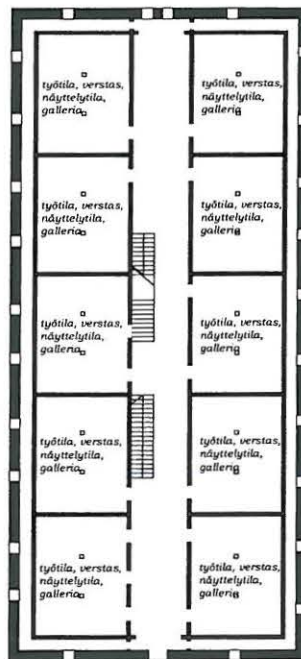
julkisivu itään

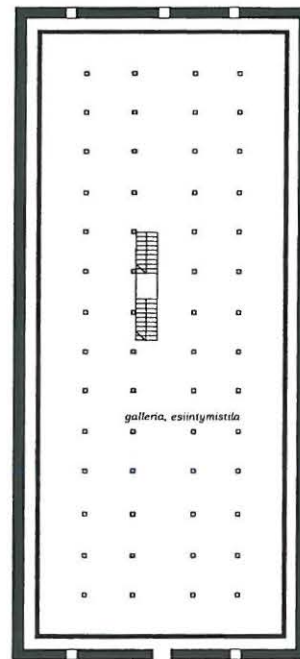
julkisivu pohjoiseen

1 krs

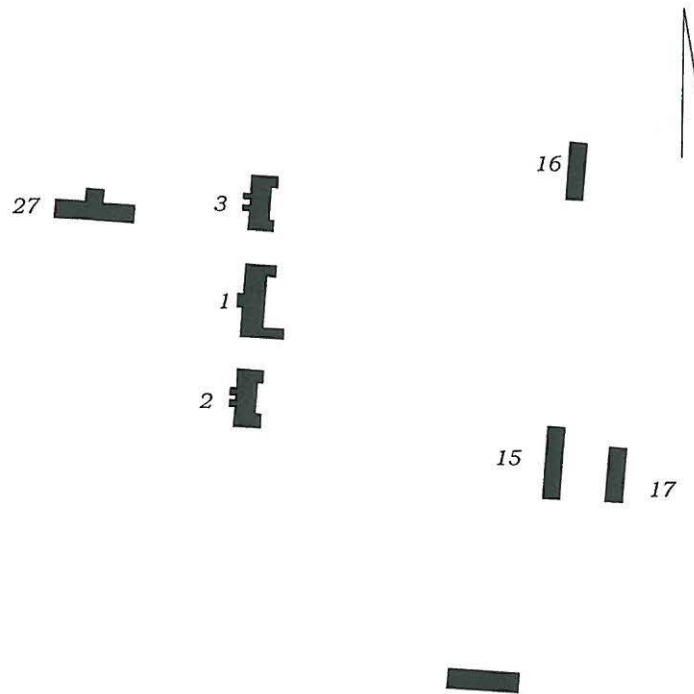

2 krs

3 krs

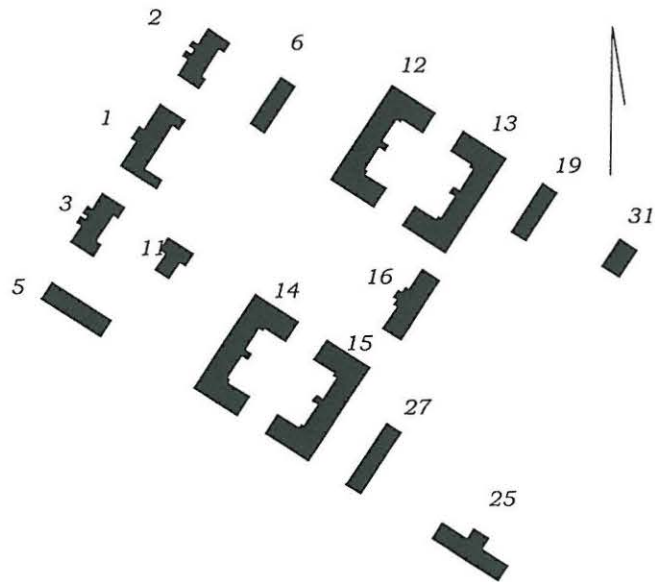
Seuraavilla sivuilla olen esittänyt Suomen muut olemassa olevat tarkk'ampujapataljoonien kasarmit nykyisessä muodossaan.

Turun kasarmialue nykyisellään

Alkuperäiset käyttötarkoitukset:

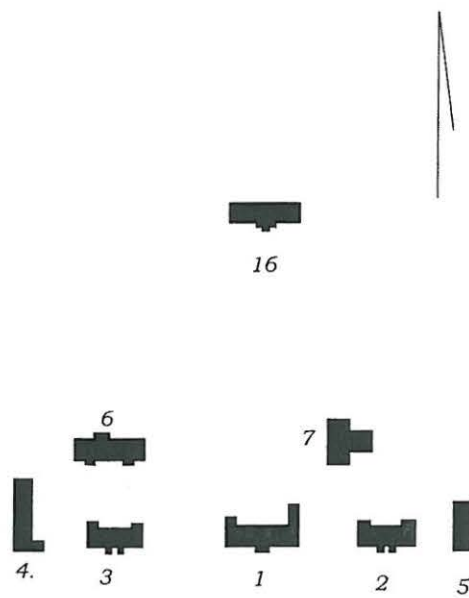
- 1. komentajan asunto*
- 2. komppanian päälliköiden asunnot*
- 3. komppanian päälliköiden asunnot*
- 15. versta*
- 16. leipomo*
- 17. varushuone*
- 27. sairaala*

Oulun kasarmialue nykyisellään

Alkuperäiset käyttötarkoitukset:

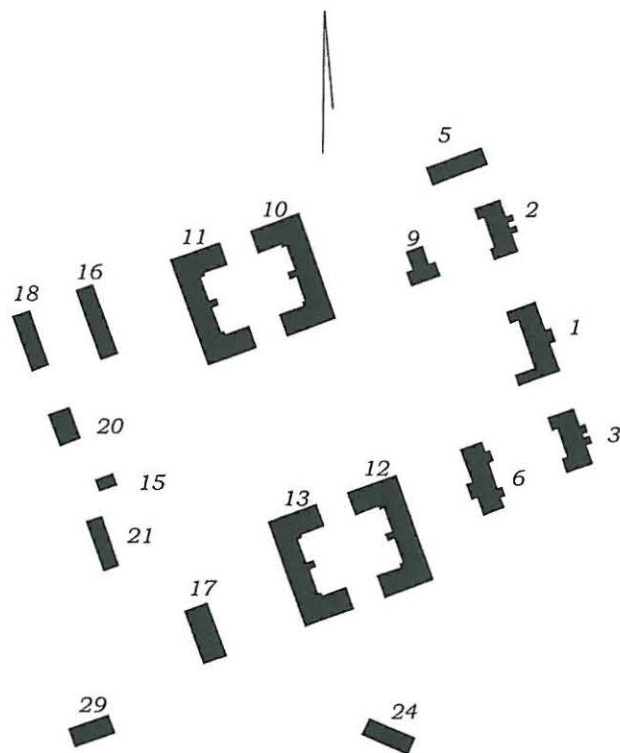
- 1. komentajan asunto*
- 2. komppanian päälliköiden asunnot*
- 3. komppanian päälliköiden asunnot*
- 5. alipäällystön asunnot*
- 6. upseerikerho*
- 11. päävartio*
- 12. kasarmi*
- 13. kasarmi*
- 14. kasarmi*
- 15. kasarmi*
- 16. ruokala*
- 17. versta*
- 19. leipomo*
- 25. sairaala*
- 31. aseversta*

Kuopion kasarmialue nykyisellään

Alkuperäiset käyttötarkoitukset:

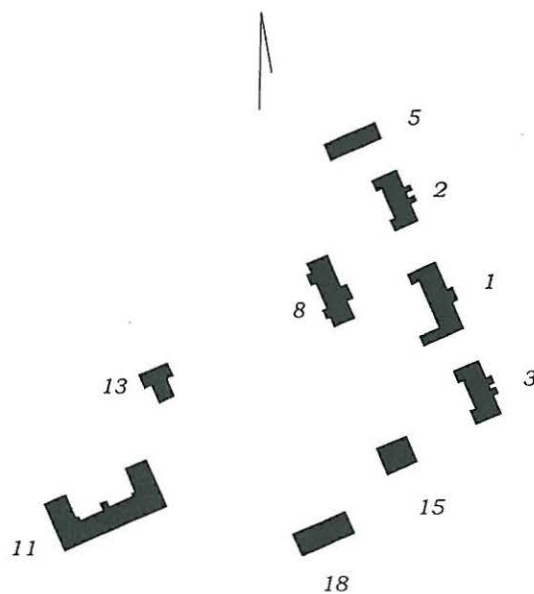
- 1. komentajan asunto*
- 2. komppanian päälliköiden asunnot*
- 3. komppanian päälliköiden asunnot*
- 4. lääkärin ja upseerien asunnot*
- 5. alipäällystön asunnot*
- 6. upseerikerho*
- 7. päävartio*
- 16. leipomo*

Mikkelin kasarmialue nykyisellään

Alkuperäiset käyttötarkoitukset:

1. komentajan asunto
2. komppanian päälliköiden asunnot
3. komppanian päälliköiden asunnot
5. alipäällystön asunnot
6. Upseerikerho
10. kasarmi
11. kasarmi
12. kasarmi
13. kasarmi
15. kellari
16. versta
17. leipomo
18. varushuone
20. ajokaluva
21. liiteri
24. sairaalan henkilökunnan asunto
29. aseversta

Hämeenlinnan kasarmialue nykyisellään

Alkuperäiset käyttötarkoitukset

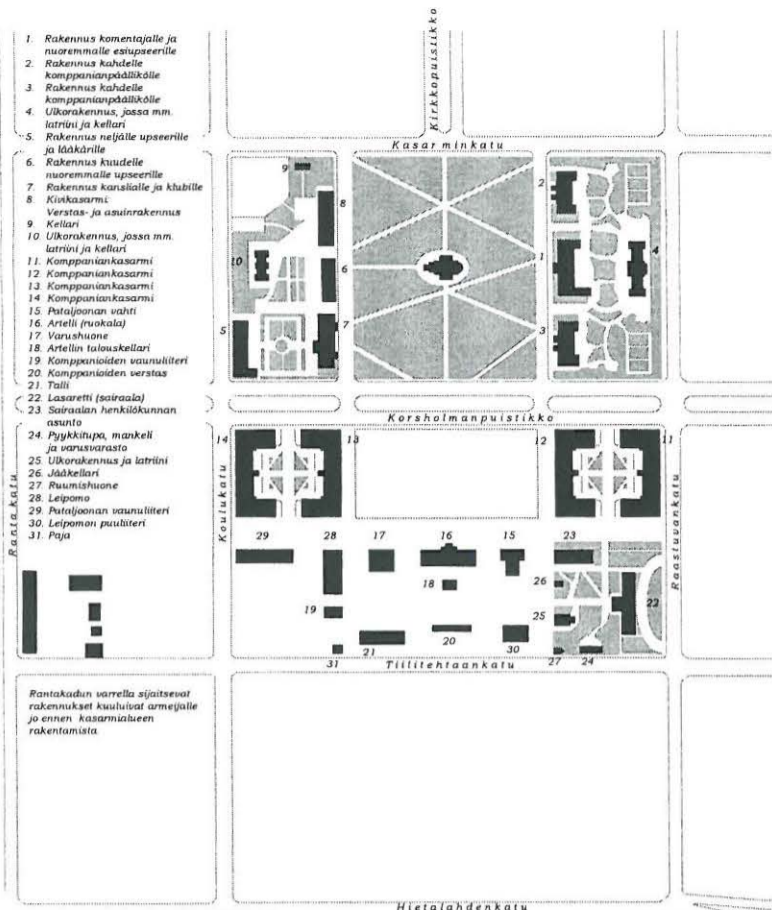
- 1. komentajan asunto*
- 2. komppanianpäälliköiden asunnot*
- 3. komppanianpäälliköiden asunnot*
- 5. alipäällystön asunnot*
- 8. upseerikerho*
- 11. kasarmi*
- 13. päävartio*
- 15. varushuone*
- 18.- leipomo*

<i>Planssi 1:</i>	<i>Yleiskartta Vaasasta</i>
<i>Planssi 2:</i>	<i>Vaasan kasarmialueen kaavallinen kehittyminen</i>
<i>Planssit 3-5:</i>	<i>Rakennusten uudet käyttötarkoitukset ja uusi asemapiirros</i>
<i>Planssit 6-7:</i>	<i>Musiikkikoulun uudet tilat</i>
<i>Planssi 8:</i>	<i>Täydennysrakentaminen</i>
<i>Planssi 9:</i>	<i>Kuvagalleria nykyisestä kasarmialueesta</i>

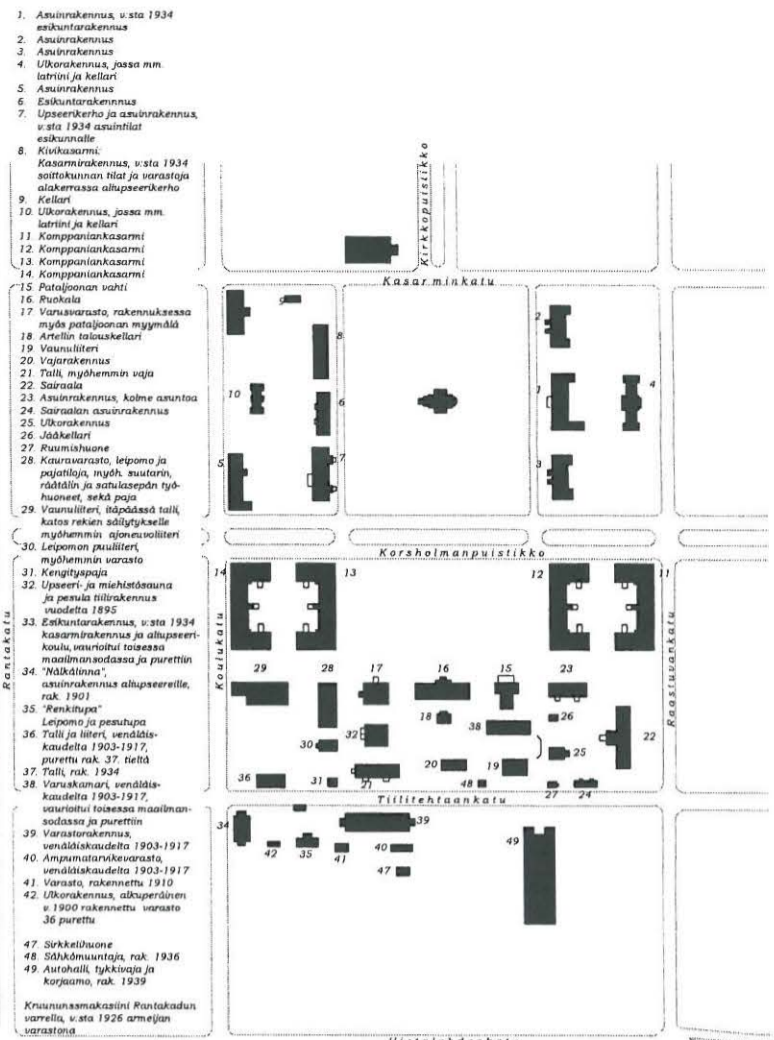

havainnekuva Vaasasta

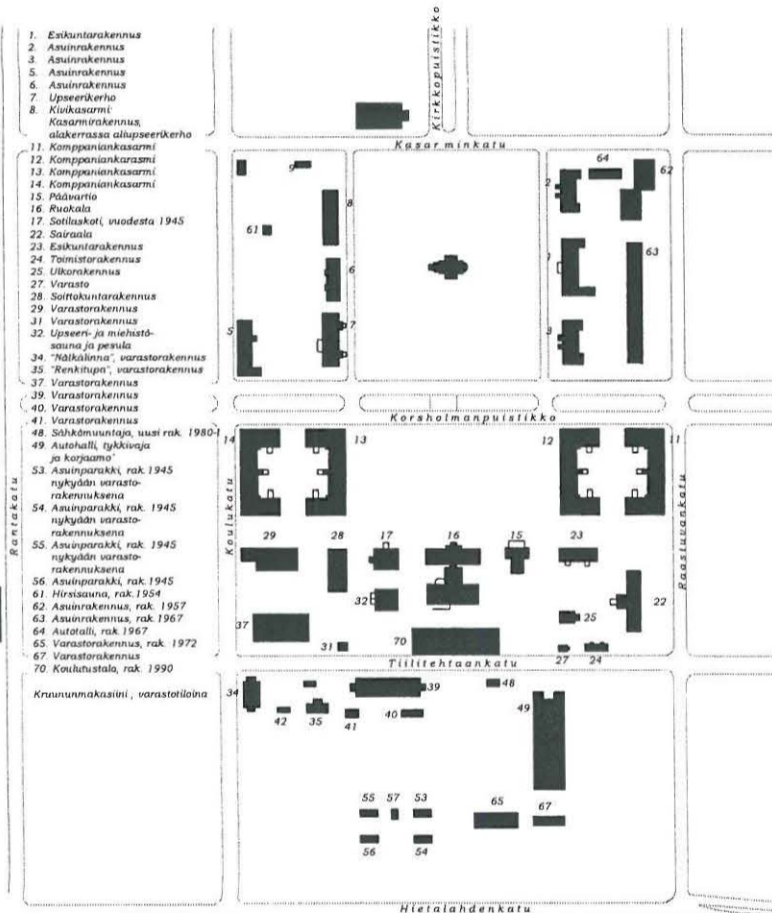
Tarkk'ampujapataljoonat Suomessa 1880

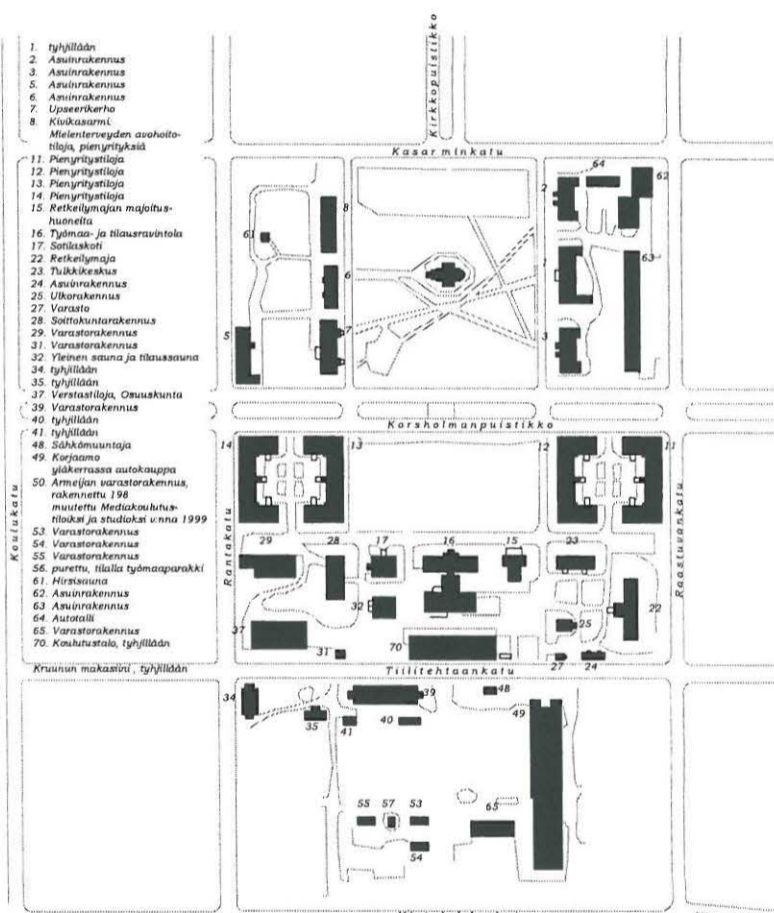
Vaasan kasarmialue 1880

kasarmialue 1918-1945

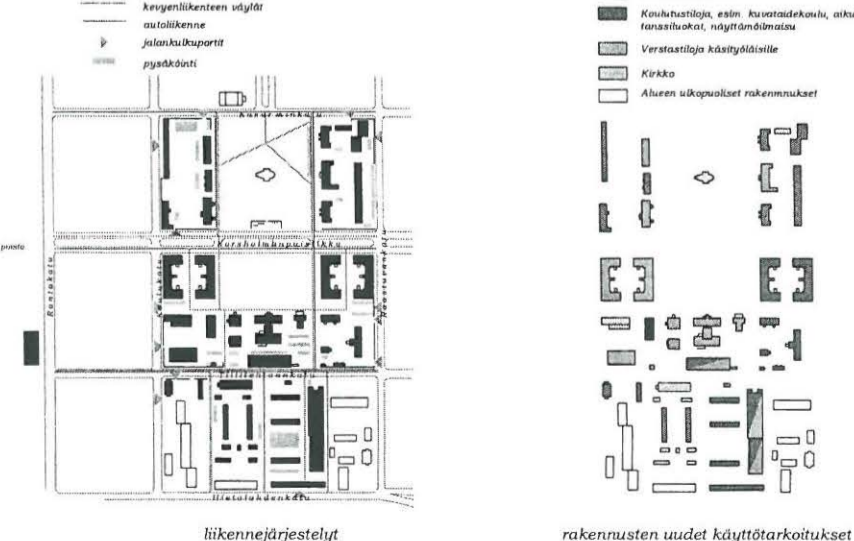
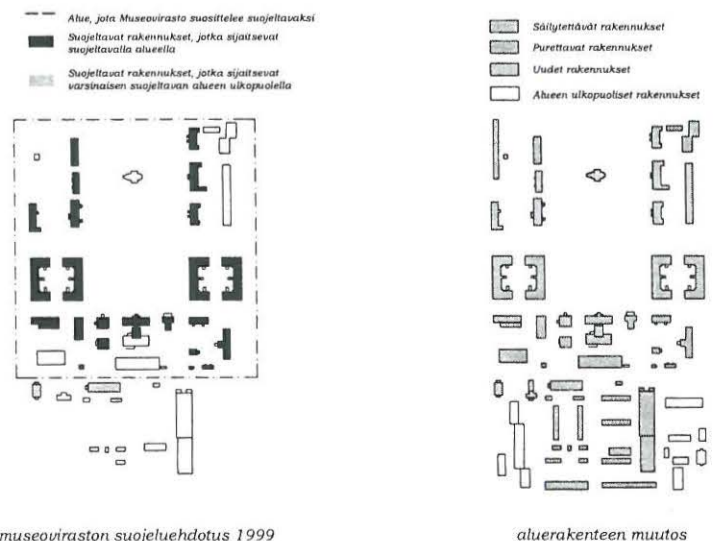

kasarmialue 1945-1967

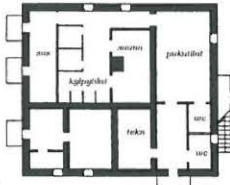
kasarmialue 1999

- Asuinien, vanhat asuinrakennukset sekä uudistamattomat
- Ulkovarastot, autotallit, yksityiset saunat
- Majoittuminen, esim. retkikylmähuone
- Juoksu- ja pallohuone, esim. toimistotila, tilausasunto, upseerikerho, teatterisali edustushuoneita, yleinen sauna, kahvila, pöytähuone, museo, kerhotilat
- Musiikkipiiri
- Sotilaskuntatila
- Kouluhuone, esim. koulutalokoulu, akuskaasutus, hirsisauna, näyttämötila
- Varustotiloja käsityötiloille
- Kirkko
- Aiheen ulkopuoliset rakennukset

32. Tarkk'ampujapataljoonan sauna
Rakennettu 1895
Pinta-ala n.200 m²

Yleinen sauna
Rakennus on tiilirakenteinen.
Siellä toimii tilaussauna. Sauna
tulee kunnostaa perin pohjin.
Rakennus on erittäin tunnelmallinen
ja käyttöönsä sopiva. Kylmä ullakkotila,
jossa on tiililattia ja jonne käy
ulkoportaat, toimii kesäisin
jälkiviivittelutilana saunojille.

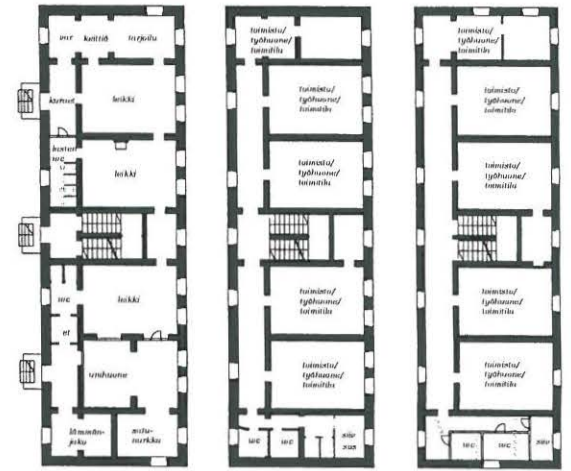
5. Tarkk'ampujapataljoonan lääkärin ja
neljän upseerin asunto
August Boman
Rakennettu 1880-1881
laajennus 1898 huonepari pohjoiseen
ja kuisti pihan puolelle
Pinta-ala n. 388 m²

Asuinrakennus
Rakennuksen käyttö säilyy ennallaan.
Rakennuksessa sijaitsee neljä asuntoa.
4 h+k+kph 127 m²
3 h+k+kph 103 m²
2 h+k+kph 58 m²
3 h+k+kph 102 m²

8. Kivikasarmi
E.H. Lohrman
Rakennettu 1862-1863
Rakennus otettiin käyttöön 1865.
Pinta-ala n. 1370 m²

Ryhmäkoti 400 m²
Toimisto- ja toimilat 800 m²
Rakennuksen 1. kerroksessa sijaitsee
pöytäkoti. Toiminta voisi olla esim.
ryhmäkoti/luentoa, jolloin eri ikäiset
ihmiset toimisivat yhdessä. Tiloiissa
on hyvin varusteltu keittiö.
2:ssa ja 3:ssa kerroksessa
sijaitsee vuokrattavia toimisto-
ja työtiloja pienryhmiä.
Näissä kerroksissa sariteettitilat
ovat käytävän päissä yhteiskäytössä.

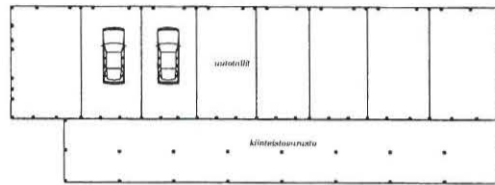
31. Varastorakennus
August Boman
rakennettu 1880-1881
Pinta-ala n. 34 m²

Myyntikoulu/ kuivakäymälä
Rakennus palvelee musiikkiopiston
ulkovarastona ja esimerkiksi lipun-
ja urvokkeidenmyyntikouluina
ulkomaillaolajaisissa. Rakennukseen
on sijoitettu myös kuivakäymälä
yhteisöä varten.

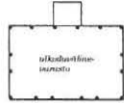
29. Tarkk'ampujapataljoonan
vaunuliiteri
August Boman
rakennettu 1880-1881
laajennus 1899, rektikatos
Pinta-ala n. 360 m²

Autotallit / varastotila
Rakennus on autotalli. Siellä
on yhdeksän autopaikkaa
alueen asukkaille.
Rektivarastossa on varastotilaa
ulkoesiintymislavan varusteille

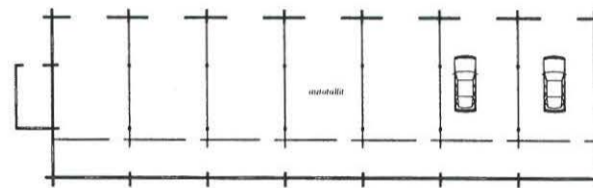
41. Puinen varastorakennus
venäläiseltä kaudelta 1903-1917
Pinta-ala n. 50 m²

Ulkoihlinevarasto
Rakennuksessa on
ulkoihlinevarastoja
alueen asukkaille.

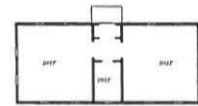
39. Puinen varastorakennus
venäläiseltä kaudelta 1903-1917
Pinta-ala n.595 m²

Autotallit
Rakennuksessa on autopaikat
seitsemälle autolle.

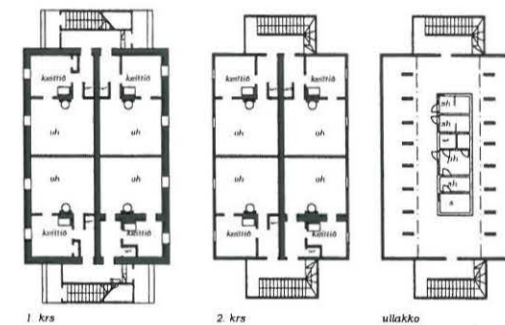
40. Puinen varastorakennus
venäläiseltä kaudelta 1903-1917
Pinta-ala n.85 m²

Ulkoihlinevarasto
Rakennuksessa on ulkoihlinevarastoja
alueen asukkaille.

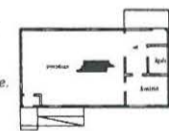
34. Tarkk'ampujapataljoonan naitteen
alipäällikkökunnan asuinrakennus
"Näkälänna"
Rakennettu 1899-1900
Pinta-ala n.381 m²

Opiskelijat-asunnot
Rakennus paikkaa muista alueen
asuinrakennuksista. Alakerta on
tiilirakenteinen ja yläkerta puurakenteinen.
Rakennuksessa on 8 asuntoa. Asunnot ovat
hyvin pieniä n. 20 m²: 1 h+k+w.c.
Suihkutiloja ei ole.
Ullakolle rakennetaan pesutilat. Ne ovat
rakenteellisesti irrallaan vanhoista ullakko-
rakenteista, jotta tilan luonnetta
ei tuhoaisi.

53,54,55 Parakkiasunnot
Rakennusvuosi 1945
Pinta-ala n. 72 m²

Yhteistilat/ verstaat
Kolme säilynyttä tilapäisasuinrakennusta.
Väliseinät on putettu ja tilat ovat olleet
varastokäytössä. Rakennuksiin tulee
vaatimattomia yhteistiloja alueen asukkaille.
Rakennusryhmä on mielenkiintoinen
osa historiaa ja asumiskulttuuria

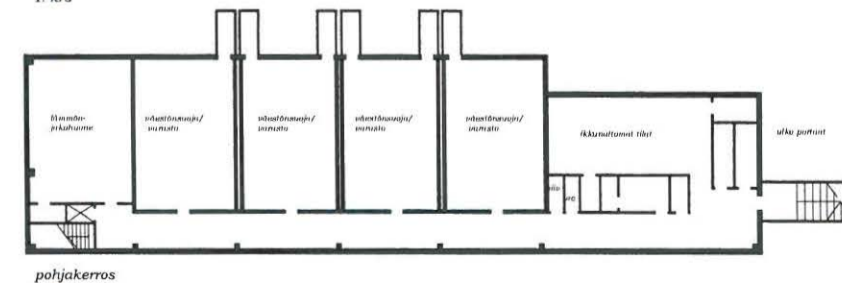
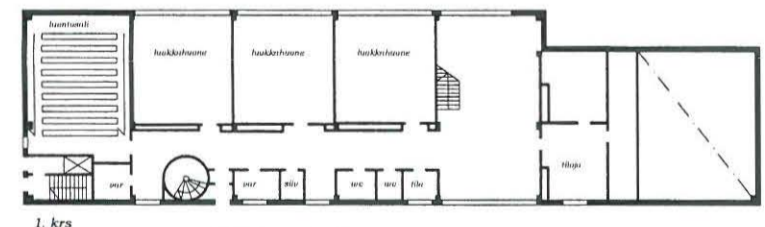
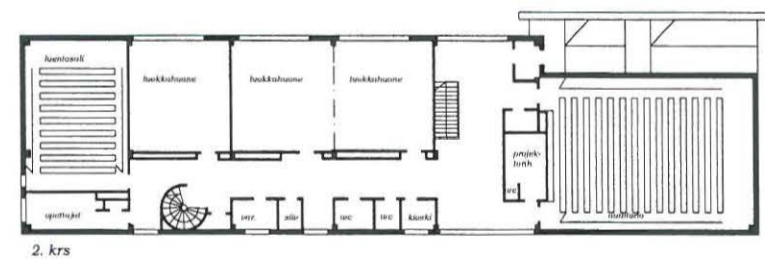
57. Maakellari
Pinta-ala n. 35 m²

Alueen asukkaiden käyttöön

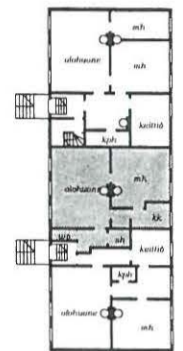
70. Koulutustalo
Osma Lappo
Rakennettu 1990
Pinta-ala n. 1715 m²

Aikuiskoulutuskeskus/ harrastustilat
Rakennus on hyvin soveltuva koulutukseen.
Siellä sijaitsee 250 hengen auditorio sekä
kaksi 90 hengen luentosalia. Näiden lisäksi
Rakennuksessa on kuusi 30 hengen luokkahuoneita
sekä asinamukaiset apu- ja sosiaalitilat.
Myös alueen muut koulut voivat hyödyntää saleja.
Pohjakerroksen päivävalotomat tilat soveltuvat
hyvin esim. valokuvauslaboratorioiksi.
Myös elokuvakerhotointa on mahdollista.
Aulatiloissa voi järjestää alan näyttelyitä.

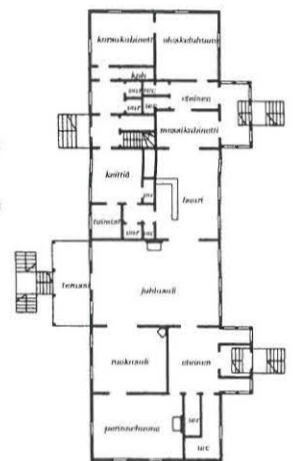
6. Tarkk'ampujapataljoonan kuuden
subalterniupseerin (aiemman upseerin)
asunnot
August Boman
Rakennettu 1880-1881
Pinta-ala n. 261 m²

Asuinrakennus
Rakennuksen käyttö säilyy ennallaan.
Rakennuksessa sijaitsee kolme asuntoa.
3 h+k+kph 100 m²
2 h+k+kph 76 m²
3 h+k+kph 85 m²

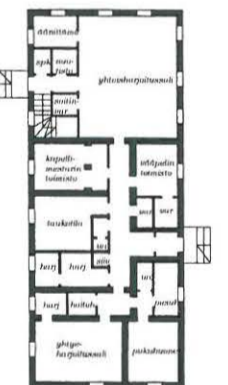
7. Tarkk'ampujapataljoonan kanslia
ja klubihuoneisto
August Boman
Rakennettu 1880-1881

Upseerikerho/ tilaussavintola
Rakennus on aina toiminut upseerien
klubihuoneistona. Vuosina 1917-1967
rakennuksen pohjoispäädyssä on
sijainnut kanslia ja myöhemmin
asunto. Vuodesta 1987 koko rakennus
on ollut upseerikerhon tiloina.
Rakennuksessa sijaitsee moderni
laitoskeittiö. Tiloiissa järjestetään
myös erilaisia juhlatilaisuuksia.
Toiminta on vilkasta.
Käyttö säilyy ennallaan.

28. Tarkk'ampujapataljoonan leipomo
August Boman
rakennettu 1880-1881
Pekka Rajala, peruskorjaus 1982
Pinta-ala n. 397 m²

Sotilassoittokunta
Rakennus on sotilassoittokunnan
toimintatila. Rakennus voi olla
yhteiskäytössä Musiikkiopiston kanssa

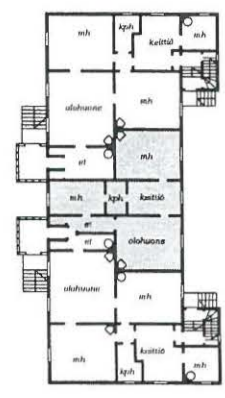

Planseilla 3,4 ja 5 esitetään kasarmialueen rakennukset 1:300

Planseilla 3 alueen länsiosan rakennukset

alueleikkaus B-B 1:1000

2. Tarkk'ampujapataljoonan kahden komppanianpäällikön asunnot
August Boman
Rakennettu 1880-1881
laajennus 1899 kuisti, joka lasitettiin n.1901
Pinta-ala n. 351 m²

Asuinrakennus
Rakennuksen käyttö säilyy ennallaan.
Rakennuksessa sijaitsee kolme asuntoa.
4 h+k+kph 139 m²
3 h+k+kph 85 m²
4 h+k+kph 127 m²

1. Tarkk'ampujapataljoonan komentajan ja nuoremman esipuheerin asunnot
August Boman
Rakennettu 1880-1881
laajennus 1897 huone eteläiseen siipeen
Pinta-ala n. 551 m²

Edustusrakennus/ toimisto
Rakennus on yksi alueen merkittävimmistä. Sen kaunis avokuitu esiintyy useissa julkaisuissa. Rakennuksen komentajan asunto entisöidään vuosisadan alun asunsa. Tilat ovat kaupungin ja yritysten edustustiloja. Rakennuksen eteläpää, joka on ollut varuskunnan esikuntakäytössä ja pilkottu keskikäytävälliseksi toimiksi, säilyy toimistotiloina. Tilajako palautetaan Bomanin suunnitelmien mukaiseksi. Alueella voi sijaita esim. nuoris- ja kulttuuritoimen tai seurakunnan toimistotiloja.

edustustilat 308 m²
toimistotila 243 m²

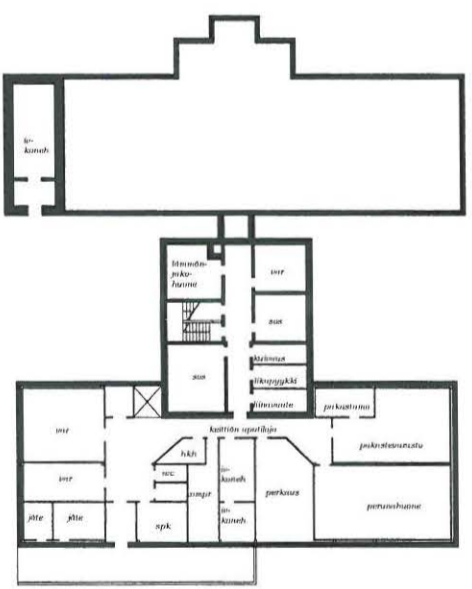
3. Tarkk'ampujapataljoonan kahden komppanianpäällikön asunnot
August Boman
Rakennettu 1880-1881
laajennus 1899 kuisti, joka lasitettiin n.1901
Pinta-ala n. 351 m²

Asuinrakennus
Rakennuksen käyttö säilyy ennallaan.
Rakennuksessa sijaitsee kolme asuntoa.
5 h+k+wc+kph 169 m²
6 h+k+wc+kph+sauna 173 m²

17. Tarkk'ampujapataljoonan varushuone
August Boman
Rakennettu 1880-1881
Pinta-ala n. 226 m²

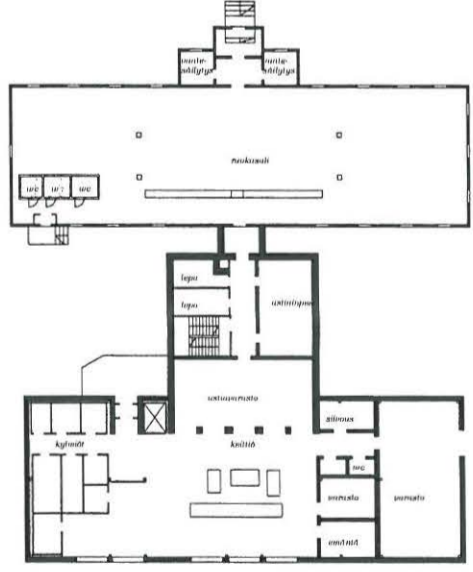
Nuorisokahvila, iltapäivähoitola
Rakennuksessa on toiminut sotilaskoti vuodesta 1945. Siellä sijaitsee erinomainen suurkeittiö. Rakennukseen sijoitetaan nuorisokahvila internet-yhteyksineen palvelemaan mm. alueella harrastavia nuoria. Päiväaikana tiloja käytetään kouluisten iltapäivähoitoon.
Myös sotilaskotitoiminta jatkuu.

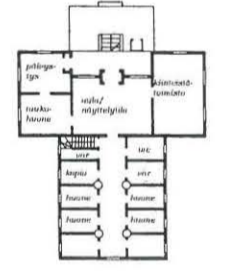
pohjakerros

17. Tarkk'ampujapataljoonan artellirakennus (ruokala)
August Boman
Rakennettu 1880-1881
laajennus 1937 ja
lisälaajennus 1950-luvulla
Pinta-ala n. 465 m²
keittiötilat yhteensä n. 5820 m²

Työpaikkaravintola/ tilausravintola
Rakennus toimii työpaikkaruokalana. Keittiökapasiteetti varastoituneen on ruhtinaallinen. Rakennuksen toiminta jatkuu edelleen ruokalana/ ravintolana. Vanhaan artellirakennukseen tulisi tehdä perusteellinen kunnostus. Aikuperäistä tilajakoa ei ole syytä palauttaa, mutta tilaan saadaan edustavuutta, kun sen väri- ja materiaaialmailla palautetaan vastaamaan aikuperäisiä.

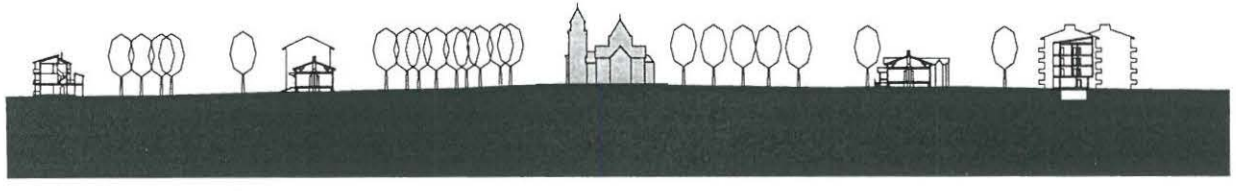
1. krs

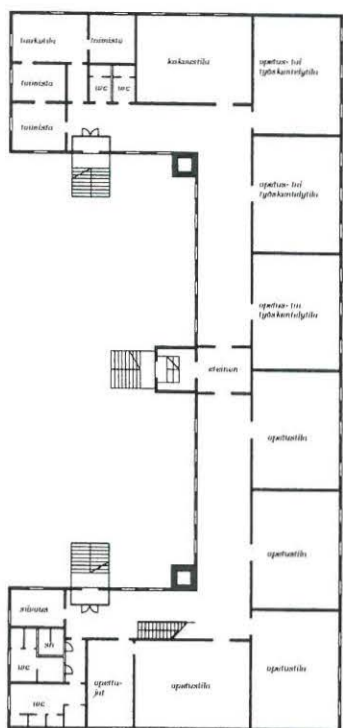
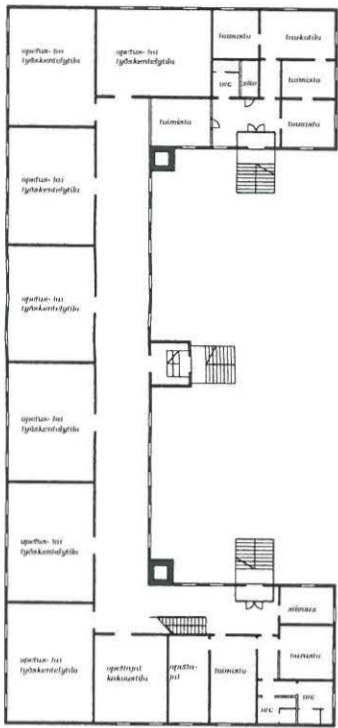
15. Tarkk'ampujapataljoonan vahti
August Boman
Rakennettu 1880-1881
Pinta-ala n.173 m²

Kiinteistötoimisto, päiväystaja
Rakennuksessa sijaitsee alueen kiinteistöhoitotoimisto. Aulatilassa on näyttelytila ja informaatiota kasarmialueen eri toiminnista. Päivystäjälle on varattu yksi huone, josta on erillinen sisäänkäynti

Planssilla 4 esitetään alueen keskiosan rakennukset

alueleikkaus A-A 1:1000

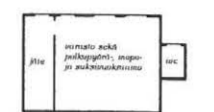
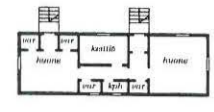
23. Tarkk'ampuja pataljoonan sairaalan henkilökunnan asuinrakennus August Boman Rakennettu 1880-1881 Pinta-ala n. 265 m²

Asuinrakennus Rakennus on jälleen asuinkäytössä. Siellä on kolme asuntoa: 3 h+k+kph 88 m² 3 h+k+kph 91 m² 2 h+k+kph 56 m²

24. Tarkk'ampuja pataljoonan sairaalan pyykkitupa, makuuhuone ja varustahuone August Boman Rakennettu 1880-1881 Pinta-ala n. 83 m²

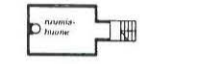
Majoitusrakennus Rakennuksessa on retkeliemäjien perhejohdushuoneet: kaksi huonetta, joilla on yhteinen keittiö ja wc-tilat.

25. Tarkk'ampuja pataljoonan sairaalan ulkoraennus ja lastrini August Boman Rakennettu 1880-1881 Pinta-ala n. 92 m²

Välilyhyrakennus Rakennuksessa sijaitsee kulttuurilähtöosaamo lähinnä retkeliemäjien asuun. Tarjolla on kulttuurilähtöä sukasta mopoihin.

Rakennuksessa on myös hotellin jätteenkäsittely ja kuivakäymälä.

27. Tarkk'ampuja pataljoonan ruumishuone August Boman Rakennettu 1880-1881 Pinta-ala n. 24 m²

Ruumishuonemuseo Rakennuksessa toimii ruumishuonemuseo. Kysessä on tila, jollaista ei enää tapaa kaupunkien keskustoista.

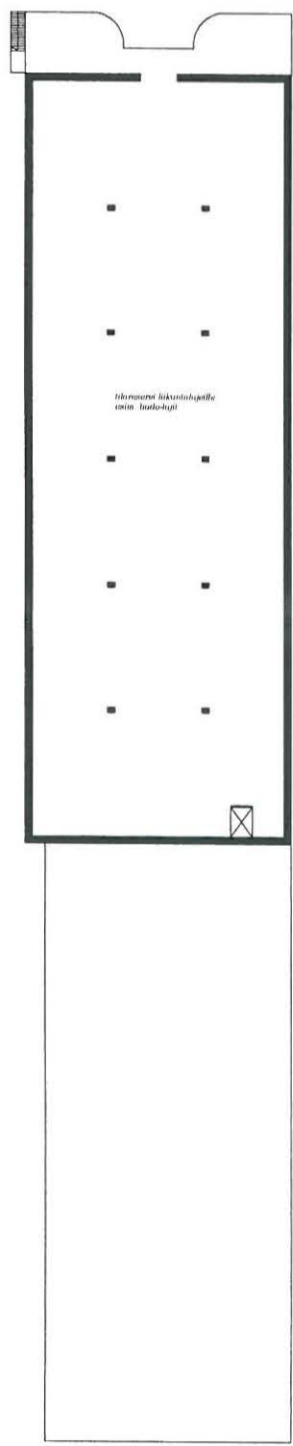
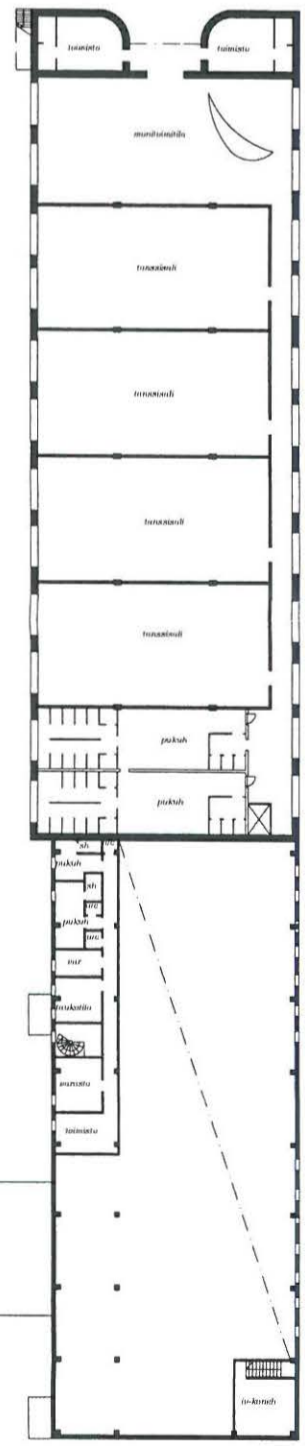
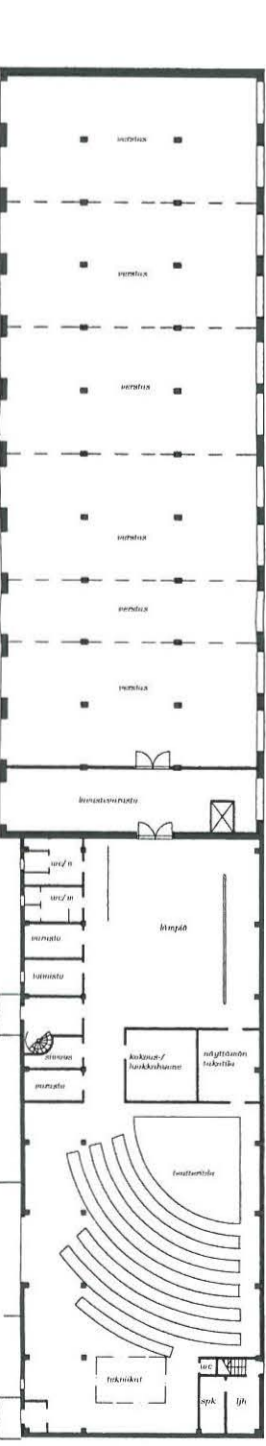
11. Tarkk'ampujapataljoonan kasaretti (sairaala) August Boman Rakennettu 1880-1881 Pinta-ala n. 455 m²

Retkeliemäjä Rakennuksessa jatkuu majoitustoiminta. Tilajärjestelyt selkeytetään. Huoneet ovat vaatimattomia ilman wc-tiloja. Yhteiset pesutilat sijoitetaan porstiaan, jossa ne ovat sijainneet alun perinkin. Kylpyhuoneet ja wc:t ovat korkeatasoisia. Rakennuksessa on 8-9 n. 25 m² n. majoitushuonetta, oleskeluhuone ja aamiaishuone.

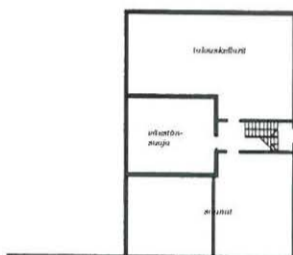
11 ja 12. Tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue August Boman Rakennettu 1880-1881 Pinta-ala n. 1240 m² yhteensä n. 2500 m²

Opistorakennus/ aikuis- ja nuoriaikahuoneistot Rakennuksen hiljattain perustettu sisäkäyttötiedän, jonka varrella sijaitsevat miehistötalot. Ne ovat kooltaan n. 80 m². Tilat soveltuivat erinomaisesti koulutustilaksi. Kasarmissa 11 ja 12 muistotyöt nykyisestä rajoitettiin lähinnä pesutiloihin. Tässä kahden rakennuksen kokonaisuudessa voidaan harjoittaa myös erittäviä toimenpiteitä esim. tuomalla esiin vanhat seinät, katto- ja lattiatyöt. Kunnossuoritus tehdään alkuperäisiä vastaavilla materiaaleilla. Paloturvallisuussuunnitelmassa ei tosin voida käyttää pihkapehjetta.

huokkutila
toimintatila

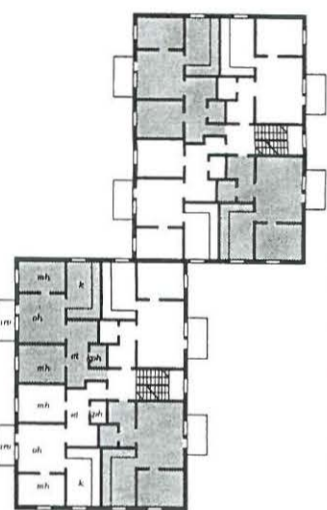
pohjakerros 1. krs 2 krs

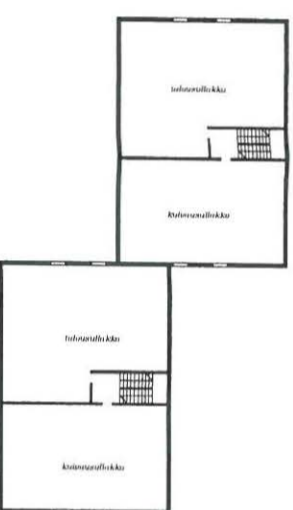
pohjakerros

62. Asuinrakennus Heidi Wähkälä-Hirvelä rakennettu 1957 Pinta-ala n. 3360 m²

Asuinrakennus Rakennuksen käyttäjä odottaa ennallaan. Rakennuksessa on 32 asuntoa: 2 h+k+kph 59 m² 3 h+k+kph 69 m²

1.-4. krs

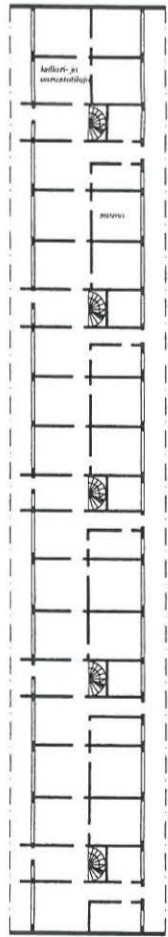

ullakkokerros

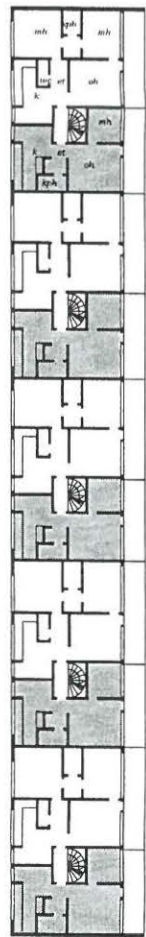

64. Autotallirakennus Rakennettu 1960-luvulla Pinta-ala n. 105 m²

Autotalli Autotallirakennus, jossa on myös asukkaiden varastotiloja. Autopaikkoja 6 kpl

pohjakerros

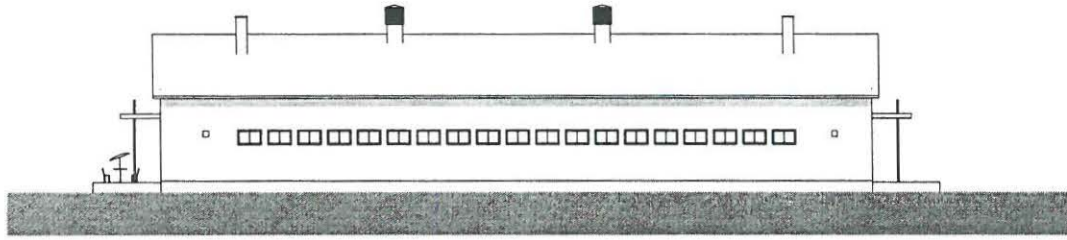

1.-3. krs

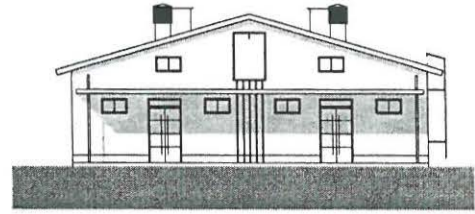
63. Asuinrakennus Arkkitehtitoimisto Aino Kallio-Ericson Rakennettu 1967 Pinta-ala n. 2750 m²

Asuinrakennus Rakennuksen käyttäjä odottaa ennallaan. Rakennuksessa on 30 asuntoa: 2 h+k+kph 47 m² 3 h+k+kph 74 m²

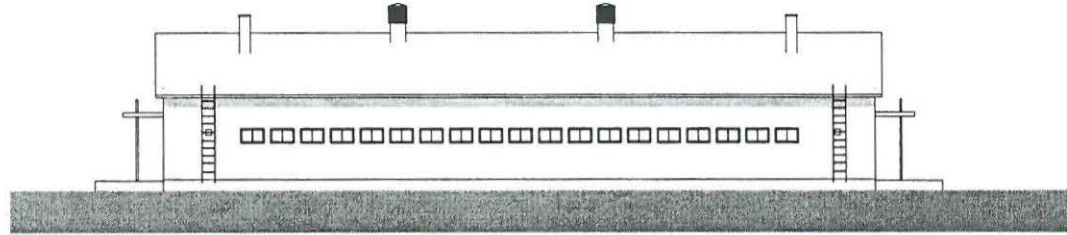
Planssilla 5 esitetään alueen itäosan rakennukset

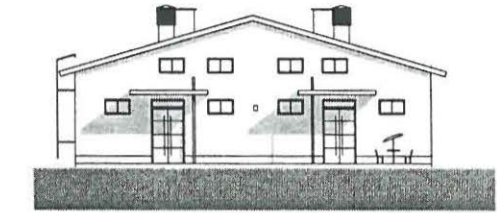
julkisivu etelään 1:200

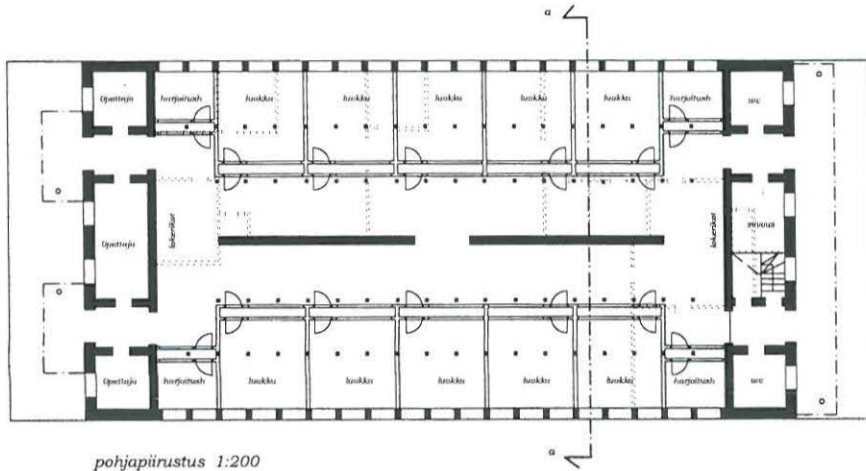
julkisivu itään 1:200

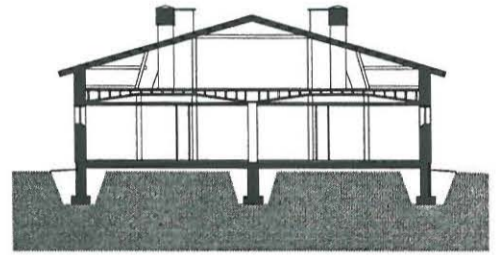
julkisivu pohjoiseen 1:200

julkisivu länteen 1:200

pohjapiirustus 1:200

leikkaus a-a 1:200

37 Tulli
 Puolustusministeriön rakennustörmä
 Rakennettu 1934
 Pinta-ala n. 765 m²

Musiikkiopiston tiloiksi muutetaan vanha tallirakennus sekä kakat kasarmirakennusta.

Tilohjelmaohjelmas:
 pianoluokat: 8 kpl 6 20-25 m²
 jousiluokat: 4 kpl 6 20-25 m²
 puhallinluokat: 4 kpl 6 20-25 m²
 lauluhuokat: 2 kpl 6 20-25 m²
 kitaraopetus: 1 kpl 6 20-25 m²
 työnohjausluokka: 1 kpl 6 30 m²

pop- ja jazz-musiikkiopetus
 sekä bändit: 2 kpl 6 40-50 m²

teoria ja yleisaineet: 2 kpl 6 40 m²

harrastajaluokat: 4 kpl 6 20 m²

musiikkileikkikoulu: 60-50 m²

orkesteriluokka + luovasto: 80-100 m²

harjoitushuoneet: 4 kpl 6 10-15 m²

nuikinto- ja kamarimusiikkisali

hallinta

toimistot, rehtori, varastot, sosiaalisali,
 tcc, huolto

Yhteensä n. 970 m² + hallinnon tilat

Tallirakennukseen olen sijoittanut 10 kpl
 n. 30 m² n. huokahuoneita ja 4 kpl harjoitus-
 huoneita. Lisäksi rakennuksessa on opettajien
 työhuoneita, wc:t ja siivouskeskus. Ratkaisun
 perustuu vanhaan olemassa olevaan pilittu-
 jukuun, jota myös julkisivuunäkö nautittelee.

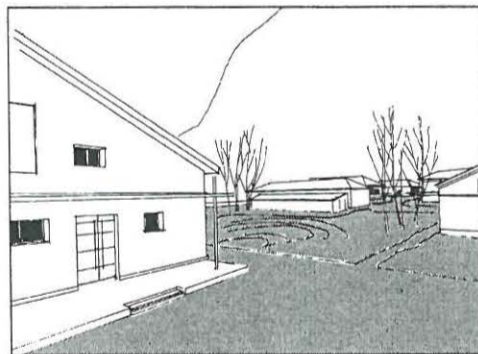
Uudet seinät ovat lasia, jotta keakkikäytävälle
 sisäilman puhtautta ja tilat eivät muodosta
 kappinaitseja. Ääneneristykseen otetaan
 huomioon rakennus- ja kaksikerroksinen, elementtien
 välillä jää noin 600 mm:n ilmatila. Käytävöissä
 on istuskehuoneita, säilytyskoneita optikalle
 ja lehtilinetit.

13 ja 14 Tarkk'ampujapataljoonan miehistökasarmi
 August Böman
 Rakennettu 1880-1881
 pinta-ala n. 1050 m² yht. 2100 m²

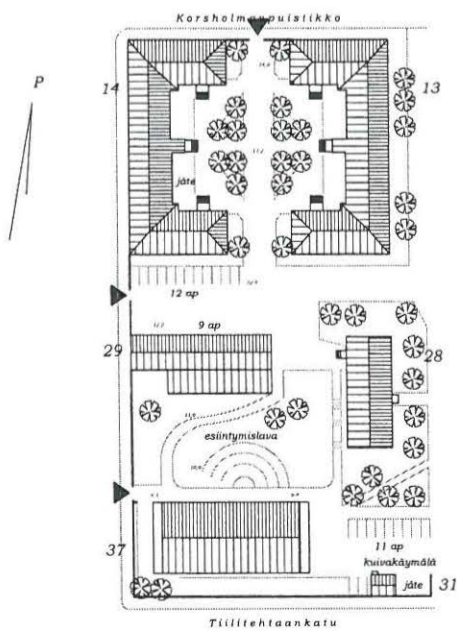
Rakennus on sivukäytävällinen hirsirakennus.
 Mieshuoneita on yhdessä rakennuksessa 7 kpl
 n. 80 m². Vanhoja tupia ei ryhdytä pölkömaan
 pieniksi tiloiksi vaan musiikkikoulun huokahuoneet
 ovat huomattavasti suurempia n. 50 m². Jokaisessa
 huokahuoneissa on oma n. 20 m² varastotilansa, joka
 alkuun on huoneita. Samalla syntyy myös
 ääneneristysyöhyke huokahuoneiden välillä.

Alkuperäinen uupelin asunto, on rakennuksessa
 13 toimisto- ja kansaliittoa sekä rakennuksessa
 14 oppilaskunnan toimintotilaa. Pesuhuoneet ovat
 edelleen suo- ja huoltotiloina. Ne ajankäytetään.

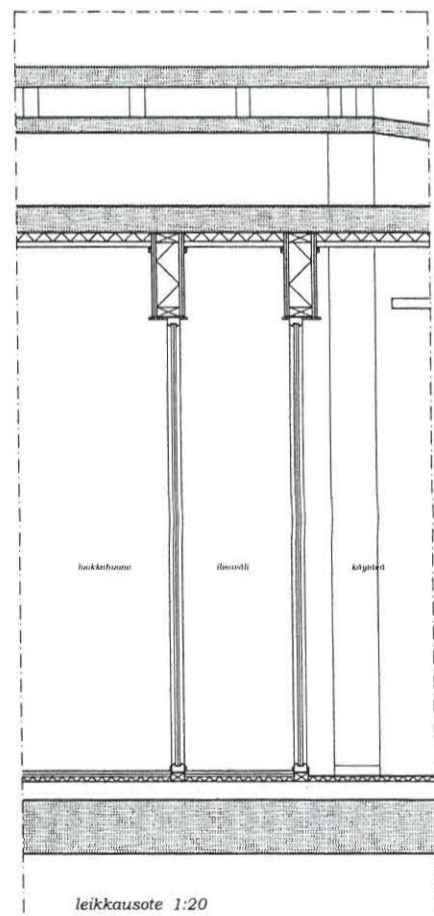
Harjoitushuoneita on kunnossaan rakennuksessa
 kakat. Niiden jakoselämentit ovat detoijukaltaan
 samanlaiset kuin tallirakennuksen uudet seinät.

havainnekuva musiikkikoulun pihatilasta

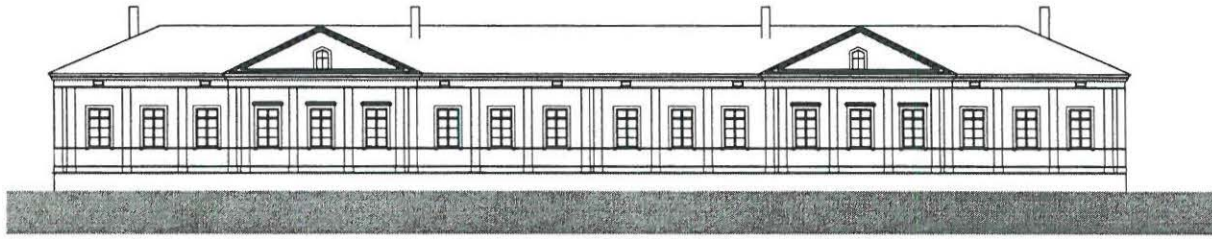

asemapiirrosote 1:1000

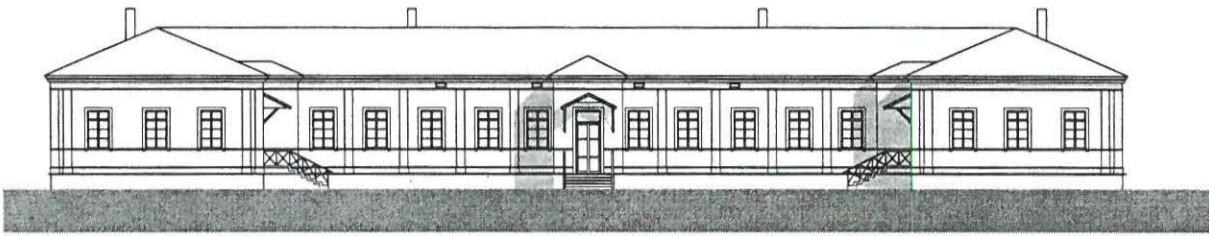

leikkausote 1:20

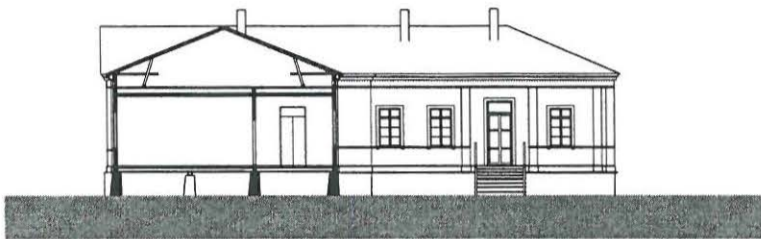
Plansseilla 6 ja 7 esitetään musiikkikoulun tilasuunnitelma

julkisivut koulukadulle sekä kentälle 1:200

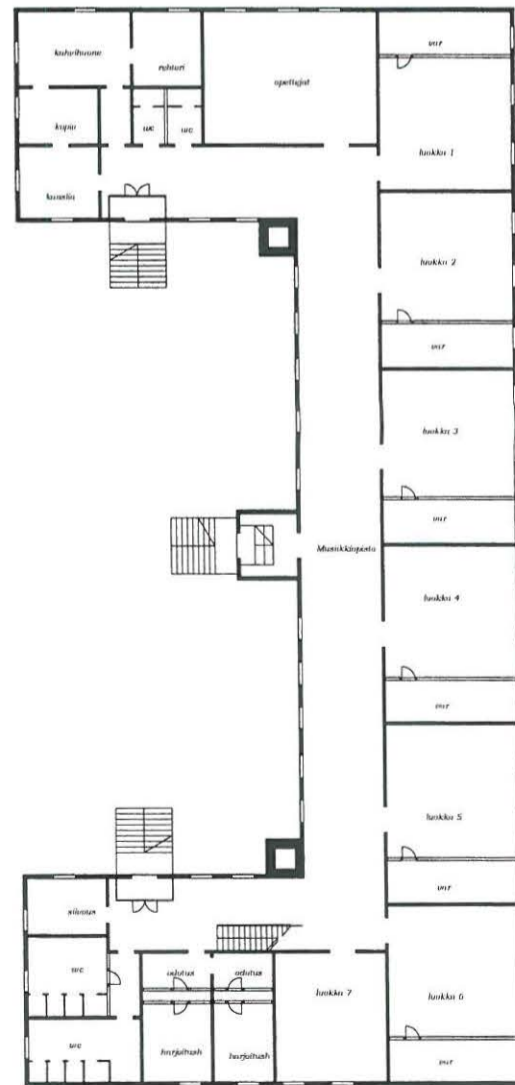
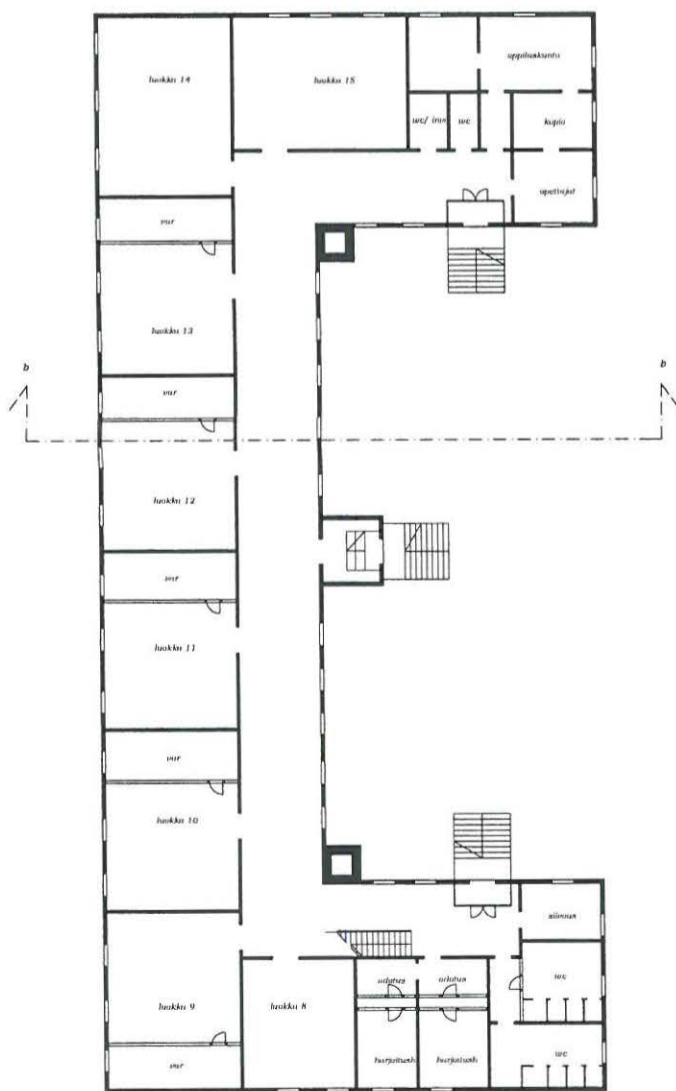
julkisivut pihanpuolelle 1:200

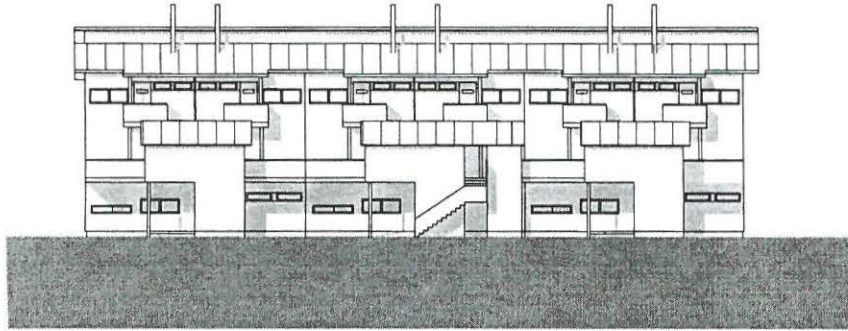
leikkaus b-b 1:200

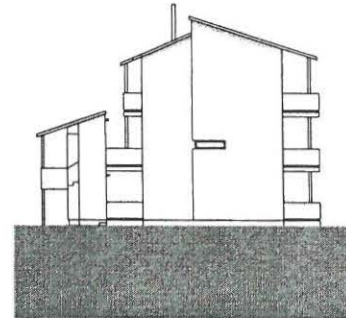
julkisivut Korsholmanpuistikoon ja etelään

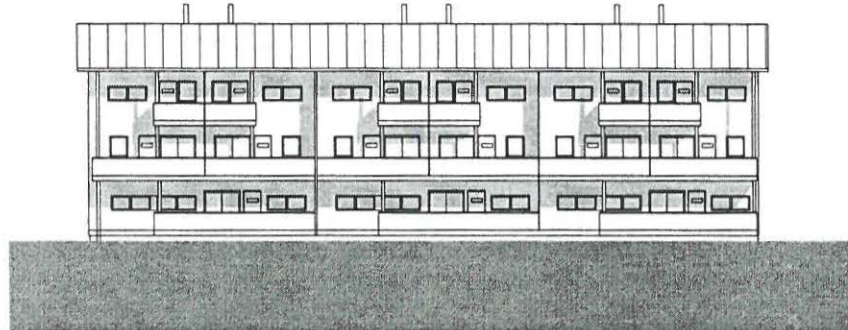
rakennukset 13. ja 14. pohjapiirustus 1:200

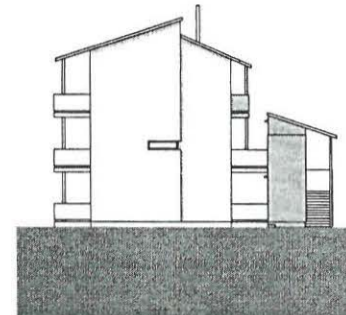
julkisivu itään 1:200

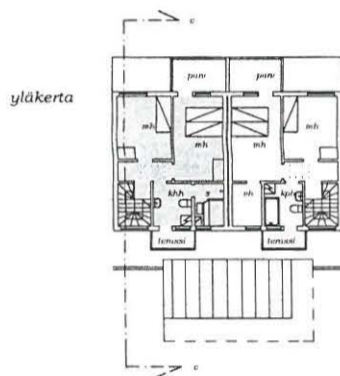
julkisivu pohjoisen 1:200

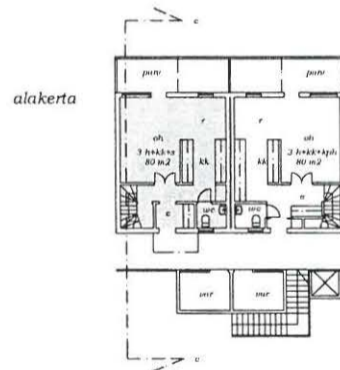
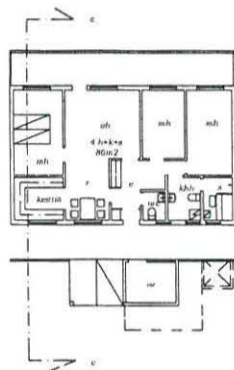
julkisivu länteen 1:200

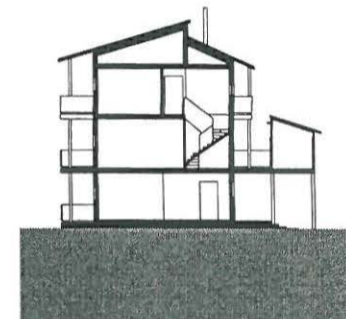
julkisivu etelään 1:200

yläkerta

alakerta

leikkaus c-c 1:200

Kasarmialueen uudisrakennustuotanto

Alueen rakaisuus on sotilaallisen ryhdikäs, mutta väljä. Alueelle antaa voimakkaan leiman kirkkoaukio ja entinen harjoituskenttä, jotka muodostavat yhteensä noin kolmen hehtaarin suuruisen aukion. Aukiota reunustavat pääsääntöisesti putset puolttoistakerroksiset rakennukset, jotka ovat tyyhillisesti yhtenäisiä. Alueen rakaisuus ja luonne muuttuvat etelään mentäessä. Alueelle on tehty vuosien saatossa täydennysrakentamista ja huonokuntoisia rakennuksia on purettu. Alue on selvästi heterogeenisempää kuin pohjoisosassa. Lisärakentamisen pääpaino on syytä keskittää etelään, jotta ei turmeltaisi pohjoisosan hyvin säilynyttä aluekokonaisuutta. Uudistuotannon on oltava alueen hengen mukaista. Toiseksi se ei saa dominoida aluetta.

Pääperiaatteessa asunnot ryhmitellään siten, että suuret perheasunnot ovat maantasossa ja näiden yläpuolella sijaitsevat kaksikerroksiset pienemmät asunnot. Siuukäytävä esiintyy tässä ratkaisussa vain toisen kerroksen korkeudelle. Pienasunnoista koostuvassa rakennuksessa (esim. vanhuksen- ja opiskelija-asunnot) siuukäytävä toistuu joka kerroksessa. Mitoitukseltaan rakennukset ovat varsin kapearunkoisia. Asunnot koostuvat kolmesta ydinyhkeestä: huoltotilat, keittiöt, saunat, wc:t ja portaat ovat siuukäytävän puolella. Olo- ja makuuhuoneet avautuvat toiselle puolelle. Näiden jatkeena on parveke tai uherhuoneuydyhyke. Asunnot on mitoitettu siten, että niitä voidaan sijoitella päällekkäin ja rinnakkain.

Tiitehtaan kadun varrella sijaitsevassa rakennuksessa on toisen kerroksen sisäänkäyntiyhteys siltoja pitkin katutasosta.

Rakennusten väleihin jää viihtyisiä sisäpihoja.

Esittämässäni suunnitelmassa rakennukset ovat kolmikerroksisia. Suunnitelmassani esitän täydennysrakentamista myös alueen luoteisnurkkaan Koulukadun ja kasarminkadun kulmaan. Paikalla sijaitsi vuosina 1898-1945 puurakennus 33, jonka kiviäлка on paikoin edelleen nähtävissä. Tälle paikalle esitän asuinrakennuksen, jonka arkkitehtuuri edustaa samaa siuukäytävämallia kuin alueen muikin täydennysrakentaminen. Rakennus on jaettu kahtia, jolloin syntyy porttikäytävä Koulukadulle. Porttikäytävä sijaitsee paikalla, josta jo 1800-luvun lopussa kulki polku kasarmialueelta rantaan.

huoneistotyypiesimerkkejä:

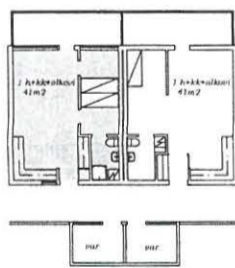
- 4 h+k+s 86 m²
- 3 h+k+s 80 m²
- 1 h+tupakeittiö 41 m²

Lisäksi rakennuksissa voi sijaista pesutupa ja yhteisoleskelutiloja. Alueen väestönsuojatarpeen kattaa koulutusrakennuksessa 70 sijaitsevat väestönsuojat.

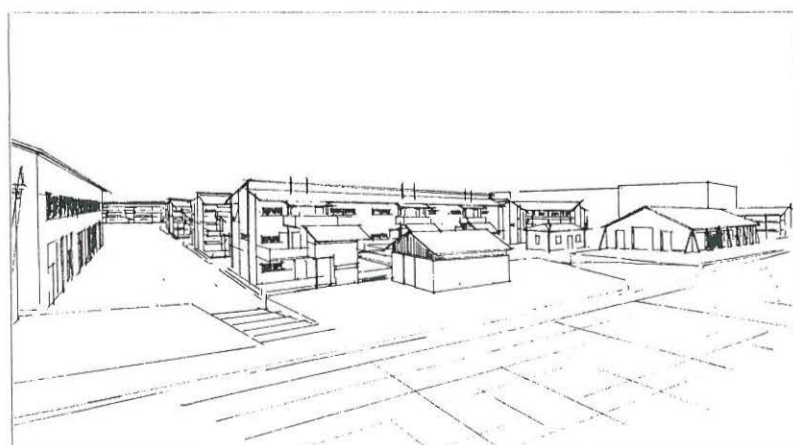
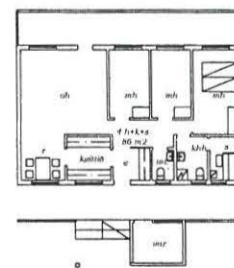
Täydennysrakennussuunnitelman kokonaiskerrosala: 8500 m²
autopaikat: 92 ap

Autopaikat sijaitsevat keksitetysti. Autopaikkoja on osoitettu myös alueen vanhoista ulkorakennuksista.

esimerkkejä pienasunnoista

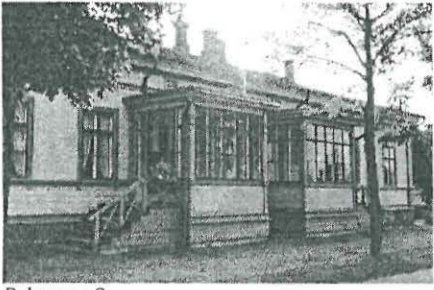

esimerkkejä perheasunnoista

havinnekuva Tiitehtaan kadulta etelään

Valokuvia Vaasan kasarmialueesta vuonna 1999

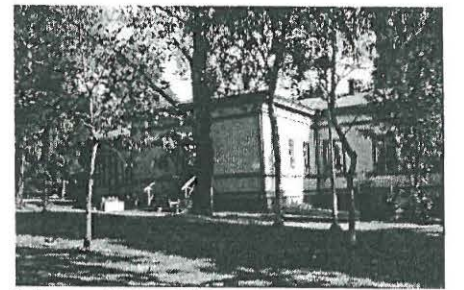
Rakennus 2

Rakennus 1

Vaasan kreikkalais-katolinen kirkko

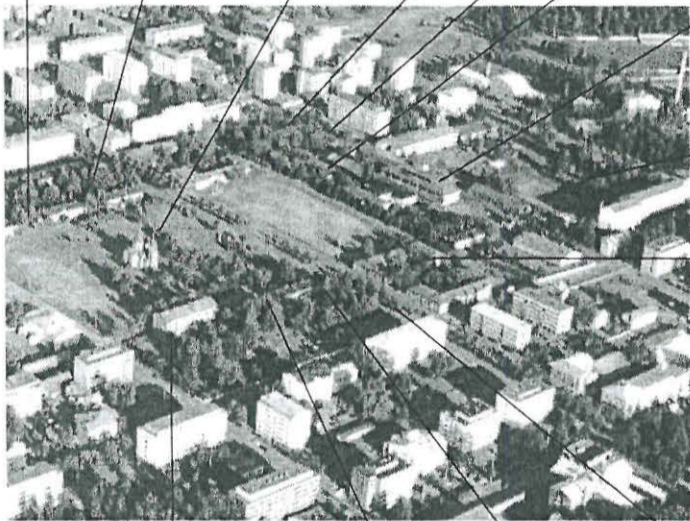
Rakennus 22, hostelli

Rakennus 24

Päävartio 15

Ilmakuva

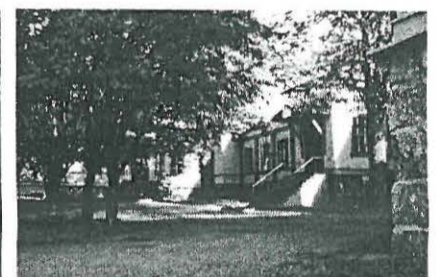
Koulutustalo 70

Palokuja

Kasarmirakennukset 13 ja 14, sisäpiha ja julkisivu harjoituskentälle

Asuinrakennus 6

Asuinrakennus 5

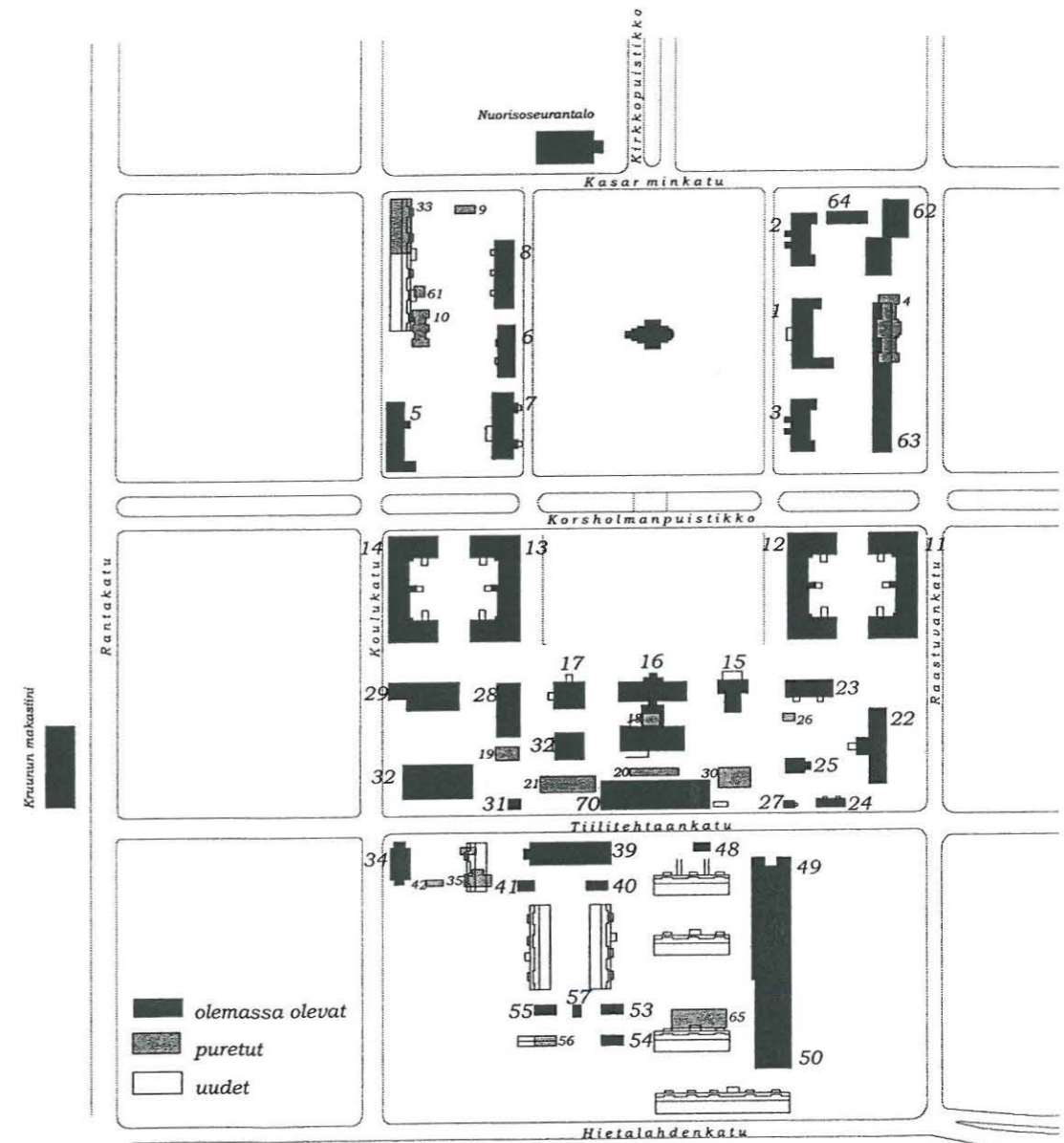

Kivikasarmi 8

Upseerikerho 7

1:4000